

(అలగ్నాంధర్ అభివాదన)

నాటకము

సంఖ్య

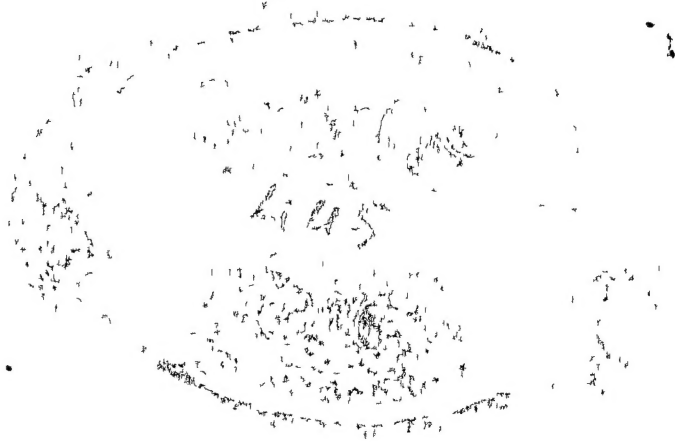
၂၆ မ. ၁၃]

అనువాదం
రామమోహనం

విశ్వసాహిత్యమాల ౨౬

భ య ం

(అలగ్జాండర్ అఫినాడెనీవ్)

అనువాదం

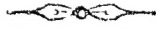
—రామమోహనాచారి.

రాజమహేంద్రవరమున

శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె—1943.

ప రి చ యం

గ్రంథకర్త:

అఫినోజిసీవ్ 1904 లో పుట్టాడు. ఆతని తల్లి ఒకపల్లెటూరి బడి పంతులమ్మ. తండ్రి వ్రాయసకాడు. అఫినోజిసీవ్ తన స్వతంత్రరచన పది హేనోయేటనుంచే ఆరంభించేడు. ఇరవైవేళ్ళు వచ్చేటంతకి పాటలూ- పద్యాలూ మాడుసంపుటాలుగా వెలువడ్డాయి ఆతని రచనలు. మొదటి నుంచీ విప్లవంలో ఉత్సాహం చూపెట్టేడు. విప్లవనాటికి ఆతనివయసు 13. ఏళ్ళేకాదూ? కాని 1920 నాటి కప్పుడే ఆతడు కొంతపేరు సంపాదించేడు. '20 లో అంటే తన పదహారోయేట ఒక్కమారుగా పదహారు వుద్యోగాలలో నియమించబడి నిర్వహించేడు.

1923 లో మాస్కోలో జర్నలిజమ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో చదువుతూ న్నప్పుడే తన మొదటినాటకం వ్రాసేడు. తరువాత గడిచిన నాలుగైదేళ్ళలోనూ మరో పదినాటకాలు వ్రాసేడు. 1929 లో వ్రాసిన 'చూడకో' లో ఆతనిపేరు ప్రఖ్యాతికి వచ్చింది. ఈ "భయం" లో ఆతడు సోవియట్ రచయితలలో అగ్రగణ్యుడయ్యేడు.

గ్రంథం:

దీనిని ఆతడు 1931 లో వ్రాసేడు. విజ్ఞానశాస్త్రాలు రాజకీయాలలో సంబంధించని ప్రత్యేకవిషయాలుకావు. వర్గకలహంలో అవికూడా ముఖ్యమైన ఆయుధాలే, అనే సిద్ధాంతంమీద ఈనాటకం వ్రాసేడు. సోవియటు యూనియనుగో శ్రామిక ప్రభుత్వానికీ - మేధావివర్గానికీనూ అంతరిక సమబంధాల్ని చాల అద్భుతంగా చిత్రించేడు గ్రంథకర్త.

ఈనాటకం సోవియటు యూనియనులోకల్లా విశేష ప్రచారంగల నాటకాలలో ఒకటి. మొదటి రెండేళ్ళలోనూ అది 400 మార్లు ప్రదర్శించ బడిందట. నేటికీ చాలాపట్టణాలలో ఇంకా ఉత్సాహంతో ప్రదర్శించ బడుతుంది.

భ యం:

ఇంక, నా ఇతర అనువాదాలకి వలెనే ఇదీ ఒక్కభాష మినహాగా మిగిలింది అంతా గ్రంథకర్తదే. తెలుగులో దొరకని, ఉచ్చరించడంలో బాధ కలిగించేవాని నన్నిటినీ, ఇంగ్లీషుపదాలలోనే వాడేను.

1 ఫిబ్రవరి 1941

అనువాదకుడు.

పాత్రలు

—

ఇవాన్, ఇలిచ్, బోరోడిన్: ప్రాధేసరు. ఇన్స్టిట్యూట్ కి సెంటిఫిక్ డైరెక్టరు; వయస్సు 60.

వాల్యా, వాలంటీనా: ఆయన కూతురు ; శిల్పి; వయస్సు 23.

నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్ బోబ్రోవ్ : ఇన్స్టిట్యూట్ లోని పరిశోధన శాఖకి డైరెక్టరు. వాల్యామగడు; వయస్సు 38.

విసారియ్ జఫారోవిచ్ జఫారోవు: పురాతన పార్శ్వశత్రుత్వ చార్యుడు; వయస్సు 60.

హెర్మన్ విటల్డోవిచ్ కాస్టాల్స్కీ: బోరోడిన్ ప్రయశ్ఛిస్తున్నాడు. ఇన్స్టిట్యూట్ లోని గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటు. వయస్సు 28.

సెమియాన్ సెమియానోవిచ్, వర్గాసోవు: ఇన్స్టిట్యూట్ కార్యదర్శి. అమాలియా కాగ్లోనా, అమాలియా: ఒక ముసలమ్మ.

యెలేనామిఖలోనామాకరోవా, ఎలేనా: కమ్యూనిస్టు. ఇన్స్టిట్యూట్ లో రీసెర్చ్ అసిస్టెంటు. వయస్సు 30.

నికోలాయ్ సెట్రోవిచ్, షెకోవాచు: కమ్యూనిస్టు. ఇన్స్టిట్యూట్ లో గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటు. ఆమె మగడు. వయస్సు 33.

నటాషా: షెకోవాయ్ మొదటి భార్యవలన కలిగిన కూతురు. వయస్సు 10.

క్లాడ్యావాసిలీనాస్టాసోవా, క్లారా: కమ్యూనిస్టు. ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తూంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ యొక్క కంట్రోల్ కమిషన్ లో సభ్యురాలు. వయస్సు 60.

హుస్సేన్, కిం బయ్యావు: కాజర్. కమ్యూనిస్టు. గ్రామ్యయేటు. జైవీ
జ్ఞాయట్.

బోరిస్ నెహ్రూవిచ్ నెవిస్కి: కమ్యూనిస్టు. ఇన్ స్టిట్యూట్ యొక్క
మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

నెనీడియమ్ లోని అవసరసభ్యులు.

పరిశోధకురాలు.

కొన్ని శబ్దాలు :

వై వీజన్ యట్: పరిశోధనారంగంలో

గాని, ప్రభుత్వపరిపాలనారంగంలో

గాని, ఉన్నతవిద్య పొందడానికై

కమ్యూనిస్టు పార్టీ శాఖలచేతా,

కర్మాగారాలచేతా పంపబడిన

శ్రామికులు - రైతులు.

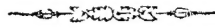

సమయం: ఈనాటిదే.

ప్రదేశం: మాస్కో: సోవియట్ - యూనియన్...

మొదటి అంకం.

ఒకటో రంగం

[ప్రాధెసర్ బోరోడిక్ యింట్లోని కచేరీసావడి. స్పెక్టోరియస్ యుగపు అలంకారాలు. ప్రాధెసరు యొక్క ఎగువులగదిలో వెట్రాగా మిగిలిన పుస్తకాల చీరువాలు దీనిలో అమర్చబడినాయి. ఎడమచేతివేసున తిన్నె. తిన్నెమీద ప్రాధెసరుకూతురు వాలంటీనీచెక్కిన శిల్పం నెత్త ఎత్తయిన బొమ్మ ఒకటుంది. ప్రస్తుతం అది కనబడకుండా తుడిముతకగుడ్డ ఒకటి క్రిందికంటా వ్రేలాడేలా కప్పబడివుంది. తెరచేపేటంతకుముందు నుంచీ పియానోతో శృతిగలిపి పాడుతూన్న కాస్టాల్స్కీ గొంతుకట్టిన బడుతూంటుంది. మృగువుగా మధురంగా ఎత్తుగడచేసేడు. రెంకోపడిం వద్దకి వచ్చేటంతకి గొంతు సాపుడేరుగుంది. తెరలేచునంతకి నాలంటీనా తిన్నెవద్ద నిలబడివుంటుంది. ప్రాధెసర్ బోగ్రోవూ - బోరోడిక్, కాస్టాల్స్కీ సంగీతంవింటూ ఒకేబెంచిమీద ఒకరిప్రక్క మోకరు కూర్చుండివుంటారు. బోరోడిక్ విప్లవానికి పూర్వంనాటి పేరుపడ్డ ప్లెటీస్టు. ముసలివాడైనా, బలంగా, అందంగావుంటాడు. ఉగ్రాకి. కోపిష్టి. పాత బట్టలు కట్టినా, పరిశుభ్రంగావున్నాడు. గడ్డం దువ్వి సంతోషణలో వుంచేడు. కూతురుకూడా అందమైనదే. అలంకరణవాల్స బాగా కనిపిస్తుంది. ఆమె మగడు ప్రాధెసరు బోబ్రోవుయవకుడు. మంచిచదువుకున్నవాడు. భార్యయింను విశేషం ప్రేమగలవాడు. కాస్టాల్స్కీ పశుగునాడు. ప్రాధెసర్ బోరోడిక్ కి స్రుయశిష్యుడు. గుస్తులవిషయంలో బాగాశ్రద్ధ తీసుకుంటాడు. నూతన సోవియటు పద్ధతులకి విపరీతంగా కనిగించేట్లు ఎక్కువశృంగారం గావుంటాడు. పూర్వకాలపుపద్ధతులలో పెరిగినమనిషి.]

కాస్టాల్స్కీ—(పాడుతాడు) నాయాశ, నాకలల, నావిశ్వాస్తాల, పాదముదలనునిచి, పరు త్రేనేప్పు, మృగుమధురకంతంయి ముద్దుబాదంయి.

పడుచుదనిపు నిగారింపుపాలిపోయింది. ఈఆశ, ఉత్కంఠ హృదయము, ఏల? గడచిపోయిన యేళ్ళు, తిరిగితేగలవ? ఆనాటి ప్రథమసమాగమానం దంబు, ఆగగుర్వాట్లు ఆముద్దుమురిపాలు కన్నీరు.....

బోరోడిన్ — ఏంబాగాలేదూ? ప్రేమనిగురించి ఎంతకవితవ్వం లే నేరు మానవులు! కాని, ఏంచెయ్యగలం. అది మానవాతీతమైన భావాను భూతి. మానవుడు వచ్చినదిమొదలు మానవబాలిఅస్తమించేవరకూ, ఎప్పుడూ వారిజీవిత విధానాన్ని నడిపించేది. — ప్రేమ, ఆకలి, కోపం, భయం, అంతే. బాగుగాని సుఖంగా వెల్లివచ్చేవా? ఏలావుంది?...నికోలాయ్.

బోబ్రోవు — ఆ, బాగానేవుంది...పాట చాలాబాగుంది.

బోరోడిన్ — నిజం. కాని, కారణం ఏమిటి?... కారణరహితమైన సహజభావ లోంచి వచ్చింది. గనక నే అంతబాగుంది. మానవుని ప్రవర్తన అంతానాలుగు మూలశక్తులమీద ఆధారపడివుంది. - ప్రేమ - భయం - కోపం - ఆకలి. మిగిలినవన్నీ వీనిలోంచి వుట్టినవే. అంతే ప్రతికర్తాభిజ్ఞు డూ ఈవిషయాలు మనస్సులో వుంచుకోవాలి. చూడు వాలంటీనాని. నాభావాల్ని చెక్కడంలో ప్రదర్శించి అద్భుతమైన బొమ్మని తయారు చేసింది. పోటీలో అవిడిదే మొదటిబహుమతి. చూసుకో, పరీక్షక సమితి వచ్చేవేళ అయింది. చూద్దుగానికాదూ నువ్వు. (సగర్వంగా) నావాల్యా వాళ్ళందరికన్నా తెలివైనది.

కాస్టాల్స్కీ — మొదటిబహుమతి నీదేనని నాకు బాగావిశ్వాసం. వాలంటీనా — మావారు ఒప్పుకోరు. ఆయనగారికి ఇది బాగులేదు.

బోబ్రోవు — వాల్యాబొమ్మ అంత మొదటి బహుమతిపొందతగి వుందా? నాకు అనుమానంగావుంది.

వాలంటీనా — మీరే పరీక్షకులైతే?...

బోబ్రోవు — మొదటిబహుమతి నాభార్యకే రావడం సహజం.

కాస్టాల్స్కీ — నికోలాయ్ కాశ్కానోవిచ్ కి వస్తు - మనుష్య పరీక్షాసం నశించింది. దేశం తిరిగిన ఫలితం అనుకుంటాను.

వాలంటీనా—ఆయనగారు ఇల్లాంటి స్వల్పవిషయాలు మనసుకి పట్టించుకోరు. (బోబోవువేపు తిరిగి) కాని, నిజంచెప్పాలంటే మీకు వ్యక్తిత్వంలేదు. ఎవరిమాటలో పట్టుకు ప్రాకులాడవలసినవారే. అస్తమానం ఎలకలతోవుంటే మీకు బుర్ర నశించింది.

బోబోవు—వాలంటీనా!

బోబోవు—నిజమేకావచ్చు.

బోబోవు—ఏమిటది? (వాలంటీనాతో) నెల్లాళ్ళకి ఇప్పుడే కలుసుకున్నారకదా, ఇప్పుడేకోపాలా?...ఆతన్ని చూసి జ్ఞానం తెచ్చుకోకూడదు? (కాస్టాల్ స్కీని చూపుతాడు.) ఆతని భవిష్యత్తుని నిర్ణయించడానికి అక్కడ మీటింగు జరుగుతూంది. ఆయనగారు ఇక్కడ ఆనందంగా ప్రేమగీతాలు పాడుకుంటూ వినోదిస్తున్నారు. బేనులే. కాస్టాల్ స్కీ వంశంలోవాడుమరి వాళ్ళ కుటుంబం అందరూ అదేహోస్తారు. మహాగిట్ట మైనవాళ్ళు..ప్రాప్తసర్లు, అకాడెమి మెంబర్లు, సెనేటర్లును అందరూ కూడా.

కాస్టాల్ స్కీ—అదీసంగతి. అకాడమిలో మెంబరు సెనేటు సభ్యుడూ ఆయనవానికొడుక్కి మీ అసిస్టెంటు గావుండే అదృష్టంలేదు. ఓకమ్మరపు పనివాడికూతురు ఎలెనామాకరోవా మీకు అసిస్టెంటు అవుతుంది. ఆవిడనే విదేశాలకి పంపిస్తారు.

వాలంటీనా—హెర్మన్ విటల్తోవిచ్ కి మంచి గుండెనిబ్బరంవుంది.

కాస్టాల్ స్కీ—ప్రారంభసమావేశంలో జరిగిన తీర్మానం నన్ను తోసేసింది.

బోబోవు—కాని, దానిని పైఅధికారులచుంగు పెట్టేం. నా అసిస్టెంటుని, నేనే ఏరుకోవాలి. అది నా హక్కు. అధికారమండలి సమావేశం జరుగుతూంది. మనతరపున మాట్లాడడానికి సెమియూన్ సెమియూనోవిచ్ వెళ్ళేడు. మంచి విచారించకు హెర్మన్. నీలో అసాధారణమైన ప్రజ్ఞవుంది. ఘాతరవాత రావలసినవాడిని నువ్వే. పైగా సెమియూన్ సెమియూనోవిచ్ ఎక్సెక్యూటివ్ ఎఫ్ఐఎస్ కి ఫోటో చేసేడు. వాళ్ళిద్దరూ ఈవిష

యమే అలగాండర్ గ్రామోవిచ్ తో సంప్రదించేను. వాళ్లు కూడా సాయం చెయ్యడానికి వాగ్దానం చేసేరు.

కాస్టాల్ స్కీ — స్పష్టంగా వాగ్దానం చేసేరా?

బోరోడిక్ — ఓ...ఓ!...రహస్యం...కుట్ర...

కాస్టాల్ స్కీ — అయితే నాకు ఆశలు వున్నాయన్నమాట.

వాసిలీనా — ఏమైనా అదృష్టవంతుడివి, హెర్మన్! నువ్వు ముట్టకున్నదల్లా బంగారం. (తలుపుచప్పుడు) కిశాసమితి అనుకుంటా.

కాస్టాల్ స్కీ — సెమ్యాకోసిమియానోవిచ్, నేచెప్పేనుచూడు.

(ఇద్దరూ ఆతురతతో ఎదురుచూస్తూంటారు. ప్రాగ్ సరు భిజారోవు వస్తాడు. పరిసితు లేవీ బాగులేనట్లు ముఖమే చెబుతుంది. ముసిలివాడు, పూర్వకాలం మనషి. నూతనసోవియట్ సమాజంలో వుండదగినవాడు కాదు. అంతా అనిశ్చితభావాలూ, ఆధ్యాత్మికచింతనా గలవాడు.)

బోరోడిక్ — విసారియన్ భిజారోవిచ్, ఎప్పుడూ రానివాడివి ఈలావచ్చేవు? చాలాఆనందకరంగావుంది. రా హార్చ్. రా. నీకో కుభ వార్త చెప్పబోతున్నా. హెర్మన్ నాఅసిస్టెంటు కాబోతూన్నాడు. రీసెర్చికి బర్లిన్ వెళ్ళబోతాడు. ఇంక వాలంటీనా చెక్కడం, రెడ్ స్కేర్ లో క్రెడ్లికోకి ఎట్టఎదట స్థాపించబోతూన్నారు. అన్నీ సుముఖంగా వున్నాయి. ఉ. నావద్ద ఒక గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటువుంది. ఎలెనా మాకరోవా అంటూ ఆమెగారు ఒకమ్యూనిస్టు మానవస్వభావపరిశీలనకి ఒకలేబరేటరీ తెరవాలంటుంది ..” ఇంతకాలమూ కుండేళ్ళస్వభావాన్ని పరిశోధించేవు. చాలు, ఇంక ఈపాటికి నీదృష్టి మానవసమాజంమీది మరల్చువలసిన దినం వచ్చింది...” అని కూర్చుంది. ఏమనేది? మనకు వాళ్ళకి వర్తమాడావిడితప్ప మరుఆలోచనలేదు...ఏమంటావు?

బోబ్రోవు — మానవస్వభావవివేచనం రాజకీయవేత్తల కృతవం. మీరూ నేనూ జీవశాస్త్రజ్ఞులం.

కాస్టాల్ స్కీ — ఈజీవశాస్త్రమే రాజకీయానికి స్వస్తి చెప్తుంది. మానవుని భవిష్యత్తు కార్యకారిణీసమితులలోనూ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సంస్థ

లోనూ కాదు నిరయించబడవలసినది. జీవచైతన్యశక్తిని పరిశోధించే ఇన్స్టిట్యూట్లలో నిరయించబడాలి.

బోబోవు—మాకిరోవా అసౌప్రాయం అదికాదు.

కాస్టాల్స్కీ—కావచ్చు. ఇది నాసౌప్రాయం.

బోబోవు—ఈ నెల్లా శృంగారానందంలోనూ చాలా సంగతులు చూడగలిగేను. నాకు రాజకీయాలంటే ఏమిటో తెలిసింది. కుందేళ్ళని పరిశోధించడంలోకిన్నూ మానవుని పరిశోధించడం ఎక్కువగడిచిడియైన శ్రవహారం అని ఇప్పటికి నానమ్మకం.

బోరోడిన్—ప్రజల్ని అడుపుకోవలసినదే అనేది అంత చురుకైన పనికాదు.

వాలంటీనా—కుందేళ్ళ మాదిరిగానే ప్రజల్ని కూడా పరిశోధించడం ఆదోచిత్రంగావుంటుంది. చెవివెనక గీరుతే నీకుగడు మంచిగా మాటవింటాడు! (తలుపుచప్పుదు. వర్గాసోవ్ వస్తాడు.) సెమియాన్ సెమియానోవిచ్! (కాస్టాల్స్కీ-వర్గాసోవ్ దగ్గరికి పరుగుత్తుతాడు.)

కాస్టాల్స్కీ—కాయా...పండా? (అగుతాడు.)

వాలంటీనా—అభినందించివచ్చా?

వర్గాసోవు—పరాజయం!

బోరోడిన్—పరాచికిం చేస్తున్నావు! సెమియాన్! హాస్యం!

వర్గాసోవు—పరాచికిం కాదు. ఇవాన్! మనం వోడిపోయేం.

బోరోడిన్—అయితే, ఎఫ్ఐఎస్ ఎఫ్ఐహివిచ్, అలగ్జాండర్ గ్రెగోరివిచ్లు ఏమంటూన్నారు?

వర్గాసోవు—వాళ్ళ కీఆశలులేవు. (నిశ్శబ్దం)

బోబోవు—అయితే మాక్రోవారీ సెర్పి అసిస్టెంటుగా నియమించబడిందా?

వర్గాసోవు...హేను. ఎలెనామిఖిలోనామాకిరోవా.

వాలంటీనా—అయితే బెల్లన్ పెళ్ళేది ఎవరు?

వర్గాసోవు—ఇంకెవరు?...ఆవిడే...వసంతబుతువులో అవుతుంది ప్రయాణం...ఏమీ అనుకోకేం. (కూర్చుంటాడు.)

బోరోడిక్ — (అరుస్తాడు.) నేనొప్పుకోను! స్కాండ్రలు! ఎందుకూకొరగాని చవటలు!

(ఎగ్గసావ్ అదిరిపడి నిలబడతాడు.)

వాలంటీనా — బాబాయ్!

బోరోడిక్ — రాబ్ నామా యిచ్చేస్తా. సోమరిపోతులు! (ఆజేశంతో గదిలో అటూయటూ హడావిడిగా పచారుచేస్తాడు.) ఏదీ కాగితం ఒకటి ఇల్లాఇవ్వండి. వ్రాసిపారేస్తాను. లండన్ పోతాను. వాళ్ళు ఎంతకాలం నుంచో ప్రాథేయపడుతున్నారో గమని. నే నీ మాకరోవాతో కలిసి పనిచేయను. వట్టిమట్టిబుర్ర. వట్టికర్రతల. (బల్లనిదకొడుతూ) మట్టిమద్ద! దూదిపింజ! కర్రపొట్ట! అంతే మరేమీ లేదు.

వాలంటీనా — ఊరుకో బాబాయ్! ఊరుకో! నీగుండె.

బోరోడిక్ — పోనీలే. గుండె ఎదురువస్తే వచ్చింది. ఈ నేళంగా సైంటిస్టుల అవసరాలు ఏలావున్నాయో ప్రపంచానికి తెలియపరుస్తా. వైబీ జన్ టీన్! వీళ్ళా ముందుకొచ్చేది? కూ? వాళ్ళ నూక్కులులోంచి బాధ్యతగల శాస్త్రజ్ఞులవ్వటానికి విద్యార్థుల్ని పంపడమా? ఏమి ఆలోచన? వాక్యంలో 'కామా'లు ఎక్కడ సెట్టాలోకూడా తెలియదుకదా అవిడికి. మరోభాష ఏదీరాదుగదా? మహాగోప్ప అసిస్టెంటు! చెప్పుకుంటే సిగ్గు.

జభారోవు — (మనస్సులోనే అనుకున్నట్లు) ఎందుకూపొందని జీవితం.

బోరోడిక్ — ఏమిటి?

జభారోవు — నునది ఎందుకూపొందని జీవితం అంటూన్నా. ఓర్పు వహించాలి. శ్రీకృష్ణుడేమన్నాడు; “కషసుఖాలు వస్తూంటాయి: అంతమా త్రంచేత అధైర్యపడకు. వీటన్నిటికి అతీతుడవై ప్రవర్తించడానికి ప్రయత్నించు?”

బోరోడిక్ — ప్రయత్నించు. ప్రయత్నించు.

(వెనకకీ ముందుకీ పచారుచేస్తాడు.)

వాలంటీనా — పాపం, హెర్మిక్! చాలా విచారపడుతున్నాను.

కాస్టాల్స్కీ—ఏమిలేదు. (హేళనగా) నేను చాలా అదృష్టవంతుణి. నేనుట్టుకున్నదల్లా బంగారం. అంతా ఆనందమే. డి. ఎం. అదృష్టం? గురూజీ! కుండేశ్వర్తో విరకాలం బాధపడ్డారు. ఇంకా 'వైపీ జన్ టీస్' ల నడవడికలు పరిశోధించవలసిన సమయం వచ్చింది. అదికూడా సహజచైతన్యశక్తి వలన ఏర్పడినదే. గురూజీ! వాళ్ళకి మనం అంటే భయంగా వుంది. వాళ్లు మనల్ని నమ్మకంలేదు. ఎలకలమాదిరిగా మనశాస్త్రీయపరిశోధనలలోకి వేలా - లక్షలాగా ప్రవేశిస్తూన్నారు. పిజ్జానం చేతచిక్కకి మనపనిపట్టేసారు.

బోబ్రోవు—నాకు చాలా సంతోషంగావుంది. (అందరూ ఆతని వేచే తిరిగిచూస్తారు.) నవ్వు బెర్లిన్ వెళ్ళకపోవడం నాకు చాలా సరదాగావుంది.

బూరోడిన్—ఎలకలన్నావే అది పొరపాటు. అబ్బాయి! నవ్వు పొరపడ్డావు. అల్లాగ అనుకోడానికి వీలులేదు. ఈ వైపీజన్ టీస్ లకి నాయం దు భక్తి వుంది. విశ్వాసం వుంది. నన్నొక నిధిలాచూసుకుంటున్నారని కూడా చెప్పవచ్చు. నన్ను గొప్పగా చూసుకుంటున్నారని — ఎలకలా? తప్పు. పొరపాటు. దానికి నేను అంగీకరించను.

కాస్టాల్స్కీ—మా పెద్దలు చేసిన అపరాధాలు ఏమిలోకూడా మేము మరిచిపోయినా, వాటిమూలంగా మాకు బాధపడలేదు. బార్బరోసాకి ఎర్రటి గడ్డంవుందనీ, ఫ్రాన్సుని హెన్రీలుకొంత కాలం, రూయిలుకొంత కాలం పాలించేరనీ తెలుసు. అంతే. అంతేమింది గలం ఏమీ జ్ఞాపకంలేదు. అవసరంలేదుకూడాను. మాండ్రేచేనేడు ఇదంతా. విన్నావా? మాత్రం!

బూరోడిన్—తప్పు లప్పు. నవ్వు కళ్ళేనా తెగవని గోపాలనాటి కప్పుడే మిత్రం! అకాడమిలో సభ్యుడయ్యేను...లప్పు...

వాలంటీర—హెర్మన్! ఇంకా బాగాచదువు. ఇదివరకటికింటే రెండు - మూడురెట్లు బాగా చదువు. బాగా పైకి. ఇంకొన్ని మరిను.

ఒకశాస్త్రీయగ్రంథం వ్రాయి. పేరుతెచ్చుకో. చిప్పకుండా నువ్వు పేరు తెచ్చుకోగలవు.

బోరోడిన్ — ఔను. నువ్వు. ఇంకా బాగా నడవాలి. నేనుకూడా సాయంచేస్తాను. ఏదోఒక ప్రత్యేకవిషయం తీసుకుని కృషిచెయ్యి.

కాస్టాల్స్కి — అల్లాగే రాత్రి తెల్లవాస్తూ చదువుతాను. తువరం మానేస్తా. సంగీతం కట్టిపెట్టేస్తా పేరుపడాలి గొప్పనైంటిస్తని. అప్పుడు ముట్టుకోవాలి, సాంఘికపరిసితులు కారణంగా నాలాగే అణినివేయబడు తూన్నవాళ్ళందరిబదులూ ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాను.

బోబ్రోవు — ఏంచేసినా చేయిగాని, తువరంమాత్రం మానకు, నీపుణ్యమాయిరి!

వాలంటీనా — మావారు చెప్పినమాట నమ్మేవుగనక హెర్మన్, నన్ను గురించి ఎంత తెలుసో నిన్ను గురించి అంతే ఎరుగును. ప్రపంచం అంటే ఏమిటో, మనుష్యజీవితం అంటే ఏమిటోకూడా తెలియనిమనిషి. ఆచెవులపిల్లలూ - ఆకుకల్లూ అదే ఆయన ప్రపంచం. హెర్మన్! ఎన్నిఆటంకాలు వచ్చినాసరే, ఒకమహాపురుషుడివికా. (వెనుతుంది.)

కాస్టాల్స్కి — నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్, కోటోమిన్ ప్రియ శిష్యుడివిగదా, తనశిష్యుడు ఇబ్బందిలోవున్నప్పుడు ఈలాగే వదిలిపెట్టే నేడా?

బోరోడిన్ — నిజం. కోటోమిన్ లనశిష్యులమీద ఈవాలనిచ్చే వాడుకాదు. ఔను. కోటోమిన్ కి ఈవిషయం తెలియపరుస్తా. అతనిద్వారా ఫిర్యాదుచేస్తాను. ఫిర్యాదుచేసితీరుతా .. ఏమిటి?

వర్దానోవు — ప్రొఫెసర్ కోటోమిన్ నిన్నరాత్రి అరెస్టుచేసేరు.

బోబ్రోవు — కోటోమినా? అగస్తా?

బోరోడిన్ — అంతకంతకి మరీఅధ్వాన్నంగావుండే. అల్లాంటివాణ్ణి ఏవ్వరికీ అపకారంచేసే రకంకాడే. ఏమిటిది? .. వీళ్ళకు పోయేకాలం కనీసం? అగగే!

బోబోవు—ఎమీనా అడిగితే ప్రజలు వర్గపోరాటం సాగిస్తున్నారంటారు రాజకీయవేత్తలు.

జఖారోవు—నన్ను కూడా... ఇవాళ!... నన్ను కూడా యూనివర్సిటీలోంచి తరిమేసేరు.

బారోడిన్—వేళాకోళం. అబ్బే! ఏమిటి?

జఖారోవు—ప్రాచ్యపుతాలమీద నావుపన్యాసం పూర్తి అయినాక చప్పిదవడలా వాడూ ఒక కుర్రాడులేచి, కిశ్కీనోడులోంచి చూస్తూ నీకు మార్క్సియన్ పునాదిలేదు అన్నాడు.

బారోడిన్—అయితే నువ్వేమిటి అన్నావు?

జఖారోవు—కోపం మనస్సులోనే ఆదుకున్నా. అహింస అంటూ ప్రాకులాడే మానవుల్ని చూసినప్పుడు నవ్వాల్సినకుంటూవుండేవాడు అంటారే ఆ “డీమోక్రసీ” మృగయా దేవత జ్ఞాపకం వచ్చేదు... నేను చూట్టాడ కుండా ఈవలికి వచ్చేసి, నీసలహా తీసుకుందామని తిన్నగా వచ్చేసేను.

(కింబయావ్ అనే కూలీ వస్తాడు. పడుచునాడు. నునిషి. అమాయి కంగా వున్నా అత్యవిశ్వాసంగలవాడు. మంగోలియన్ లక్షణాలు పూర్తి గావుంటాయి. మాటలోకూడా ఆయాసవుంది.)

కింబయావ్—ఆహా ఎంతమంచిపుస్తకాలు! ప్రొఫెసర్ బోబోవు! (అశ్చర్యంతో తెల్లబోతూన్న బారోడిన్ చేయిపట్టుకుతూ) నాపేరు, నాపేరు హుస్సేన్ కింబయావ్. గ్రామ్యుయేట్ స్టూడెంటుని ‘వైసీబి’ యట్ని. ఆరోగ్యమా? కామ్రేడ్! నాకాగితాలు ఇవిగో.

బారోడిన్—బోబోవుని నేనుకాదు. నీకు మతిపోయింది.

బోబోవు—బోబోవుని నేను.

కింబయావు—క్షమించండి! (కాగితాలు చూపుతాడు.) కిల్-ఓడా నుంచి ఇప్పుడే బ్రయిన్ లోవచ్చెను. వర్క్స్ డిప్యూటంబులో చదివేను. ఇప్పుడింక ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ లోవుంటాను. గట్టిగా చదివేస్తా... (అమాయి కంగా) ఓరిజాబో! ఎన్నిపుస్తకాలు? ఇవన్నీ చదవవలసినవేకాదు: ఇరవై

యేళ్ళు వచ్చేవరకూ ఛా, ఏమీ చదవలేదు. ఆలోటు ఇప్పుడు కూడదీసుకోవాలి. కాజర్ స్థాన్ లో ప్రజలు పాపం చాలా అనాగరికంగావున్నారు. నేను ఆలోటు పూర్తి చేసుకోవాలి. ఇక్కడికి చదవడానికే వచ్చేను. ఒక్క ఊణంకూడా వ్యర్థంగా పోనియ్యకుండా వచ్చిపడ్డా మాకక్కడ పుస్తకాలాలేవు చెప్పేవాళ్ళూలేరు.

• బోరోడిక్ — పరాయివాళ్ళ కొంపలో అర్థరాత్రి దూరడానికి బదులు రేపు ప్రొద్దుట ఇన్ స్టిట్యూట్ కే రాకపోయినామా?

కింబయావ్ — అప్పుడే అర్థరాత్రా? ఇప్పుడేకాదూ ఎనిమిదిఅయిందీ. ఒక్కసాయంకాలంమాత్రం ఎందుకు వ్యర్థంగాపోనియ్యాలి. బోబోవు ఏదో ఓపుస్తకం ఇస్తే ఈవేళ రాత్రికి చదువుకుంటాను. చూసేవూ కామ్రేడ్, వీపుస్తకాలనిండా దుమ్మే. ఎప్పుడూవీటిని చదవవా? వీపుస్తకాలన్నీ వ్యర్థంగావుండిపోతున్నాయి. పుస్తకాలు వట్టినే పడివుండటానికావుంట?

బోబోవు — కింబయావ్! రా. వెడదాం.

• (బోబోవు, కింబయావూ వెడతారు.)

జఖారోవ్ — ఇల్లాగేవున్నాడు. చప్పిరవడలూవాడూ, నన్ను తరిమిన ఆకురాడు.

బోరోడిక్ — కిరీషియానుంచి అడివిమనష్యులు ఇళ్ళల్లో చొరబడి, పెద్దగోలచేసి, ఎవడినో వొకణ్ణి పట్టుకోవడమా? వీళ్ళ సంగతి చెప్తా. సెమియాన్! జఖారోవ్ తో మాట్లాడి, ఆరడిని ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో లైబ్రరీగా పెయ్యి. ఆమార్క్సిస్టు పునాదులేమిటో నేచెప్తా. విసారియన్! ఈసాసం తీసుకుంటావా?

జఖారోవ్ — ఇంతకన్నవుండి?

వర్గాసోవ్ — నేచేసివెడతానుకాదూ? నువ్వు డిస్మిస్ అయినదానికి పూర్వపులేదీ దరఖాస్తుమీద వేస్తే, పూర్తిగా నీయిష్టమీద చెయ్యబడ మార్పులావుంటుంది.

జఖారోవు — అనుభవంగలవాడివి. నానమస్కారం. (మోకాళ్ళ మీద పడతాడు, బారోడిన్ వెనక్కి తప్పుకుంటాడు.)

బారోడిన్ — ఆతడిని లేవదియ్యండి. అదేంపని జఖారోవిచ్! విద్యాంసు దెప్పడూ అల్లాగ వెలితిపడకూడదు. అబ్బేచ్చే!

వర్గాసోవు — (ద్వారండాకా వెళ్లి, ఆగి, కాస్తాల్ స్కీవేవు తిరిగి) అబ్బాయి, నేనున్నా లే, ఫరవాలేదు. నువ్వు దెప్పినవన్నీ నామనసులో పెట్టుకున్నాను. నాశక్తి కొలదీ - ప్రతిఫలం ఏమీ కోరను, నీకు సాయం చేస్తాను.

కాస్తాల్ స్కీ — అయితే కోటిమిన్ ఆరస్టయాడా?

వర్గాసోవు — ఔను.

(కాస్తాల్ స్కీ, వర్గాసోవు, జఖారోవు వాడతారు. బారోడిన్ ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చుంటాడు. ఒంటరిగా వున్నాడు. సమయంలోనే ఒకసన్నని, పొడుగుపాటి ఆడది దెబ్బరుతూ నెమ్మదిగా లోపల ప్రవేశిస్తుంది. బట్టలు చిందరవందరగా పీలికలయి వున్నాయి. ఈమెపేరు అమాలియా)

అమాలియా — ఓరిదేవుడా! ఎంతముసిలివాడివి అయిపోయేవు?

బారోడిన్ — (అదిరిపడి, వెనుతిరిగిచూస్తాడు.) ఎవరికోసం వచ్చేవు? నావలన నీకేంపని జరగదు.

అమాలియా — ఒక్కకళ్లుమాత్రం మారలేదు... ఆశ్చర్యం ఏంవుందీ? ఇన్నేర్లు...

బారోడిన్ — నిన్నెప్పుడూ చూడలేదే.

అమాలియా — ఎంతకాలంగాడిచింది?... ఇవాన్ ఇలిచ్! తాతయ్యా నాదినోత్సవం - విద్యార్థి దినోత్సవం - ఆపండిట్ల నీపాలు - విద్యార్థి సమావేశం - ఓపడుచుకురవాడు వేదిక ఎక్కి - పద్యాన్ని వినసంలా చదవడం - జ్ఞాపకంవుందా? - “ఈ అనాఘ్రాతకు సుమాలపరిమళములు.”

బారోడిన్ — (తలతడుముకుంటూ) ఔను జ్ఞాపకంవుంది. ఆచది

వింగి నేనే. (మళ్ళీ ఆలోచిస్తాడు.) ఈ అనాస్థూత కుసుమాల - పరిమళమూ... ఆగు... చిరవాల... 'శీతువునమంచుదడిసిన కిటికిటీలు. చీకటింటను వెలిగడి దీపశిఖలు'... డౌను. జ్ఞాపకం వచ్చింది... అయితే?

అమాలియా— అది నడిశీతాకాలమే. అప్పుడే నేను గులాబీపూల గుల్తి వొకటి తెచ్చియిచ్చేను.

బోరోడిక్— ఆగు చెప్తా. (గంతువేసి, అటూ, ఇటూ పచాదు చేస్తాడు.) అమాలియా కాగ్లోనా. మోలీ... ఆగు... పది సేదేళ్ల పగుచు... తెల్లగా మిలమిలలాడే గౌను... ఆరే! ఆక్షణంలోనే నీవంటే నెత్రిప్రేమ కలిగింది. ఆతాతియూనా దినోత్సవం మొదలుకొనీ-ఆశ్చర్యం!

అమాలియా— అప్పటికి చిన్న వాడివి. చాలా అందంగా వుండేవాడివి. మేత్తగా, వుంగరాలజుట్టు...

బోరోడిక్— నువో అడ్మిరల్ కూతురువి. ఒకమిలిటరీ ప్రాసిక్యూటర్ని పెళ్ళాడి, అచిన్న వాడిని మరిచిపోయేవు.

అమాలియా— అబద్ధం! నే నెన్నడూ నిన్ను మరిచలేదు... ఎప్పుడూ...

బోరోడిక్— బాగుంది. మన చిన్న సాటి ప్రేమని మరిచిపోకుండా ఒకరికొకరు చెప్పకోవడం చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంటుంది. ఇంక అక్కరలేదు. ఆశ్చర్యంగావున్నా, ఆహ్లాదకరంగావుంది కాదు. ఆనందకరంగా లేనా? (చీదుతాడు.)

అమాలియా— నాభర్త క్రిమియాలో చచ్చిపోయేడు.

బోరోడిక్— బిడ్డలెవరేనా కలిగేరా? టేమంగా వున్నారా?

అమాలియా— నాకొడుకు నీ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో సేపని చేస్తూన్నాడు. (ఆశ్చర్యపడుతూన్న ప్రాఫెసరు ముఖంచూసి) కాని పైకి అన్నావు గగన. ఆవిషయం మరెవరితోటీ అనవద్దు. నాతో బాంధవ్యం, వాడుకలున్నాడు. నాకొడుకుని చెప్పకోడానికి కూడా ఒప్పుకోడు. అంతా

త్రజీవితం ఆర భించేడు. వాడిజోలికి నేపోదలచుకోలేదు. అప్పుడప్పుడు ఎక్కమాటు చూడాలనిపిస్తూంటుంది. ఎలావున్నాడేమిటి?

బోరోడిన్—చాలా ఆశ్చర్యంగావుందే. నిన్ను కాదన్నాడు? పేగుతెంపుకున్నాడు? నీకొడుకు?

అమాలియా—నావద్దమూలం ఆరడికి చాలా బాధకరం. నారహ్యం కాస్తా బైటపెట్టేవుకనుకుమా, కొంపలీసి...అలా చేయ్యకేం? యందు నాకుగల విశ్వాసంకొట్టి, నీకిది చెప్పేను. ఇప్పుడేనో సాది నెప్పకు బ్రతుకుతూన్నాను.

బోరోడిన్—దారుణం!

(కాస్తాలోస్కీవస్తాడు.)

కాస్తాలోస్కీ—(బోరోడిన్తో) అర్దుకమిషన్ సభ్యులు ఒకరు చేరు. (వాలంటీనాగదికి వెడతాడు.)

బోరోడిన్—(అమాలియాతో) నాతోరా, ఆవ్యవహారం ఏనో కలలోచించుదాం. ఎల్లాంటిరోజులు వచ్చిపడ్డాయి?

(అమాలియా బోరోడిన్లు వెడతారు. ఎదుటిగుమ్మంలోంచి క్లారా, నటాషాలు వస్తారు. క్లారా పట్టుదల, ఆత్మవిశ్వాసమూగలస్త్రీ. నిర్మోగ నటమైన మనిషి. పూర్వకాలపు బోర్నికు. నటాషాకి 10 ఏళ్ళుంటాయి. మెడలో ఎర్రటి జేబురుగులు కట్టుకుంది. అది 'పయెనీగ్' గుర్తు. (బిడ్డల మ్యానిస్టుసంస్థ) అక్కడున్న కొన్ని ఆటగాళ్ళులవైపుకి నటాషా ఆకర్షితురాలవుతుంది.)

నటాషా—అమ్మో! ఎన్ని ఏళ్ళలో!

(బోబ్రోవు, కింబయీవు వస్తారు.)

కింబయీవు—నమస్తే. కామ్రేడ్ బోబ్రోవు! రాత్రి తెల్లవాడూ పదివేస్తా.

బోబ్రోవు—వద్దు రాత్రిళ్ళు సదవరు. జబ్బుచేస్తుంది.

కింబయ్యావు—త్వరగా పూర్తిచెయ్యాలి. (వెడతాడు.)

నటాషా—ఈబొమ్మ లెవరివి?...నిజాబమ్మయివా?

బోగ్రోవు—కాదు నాభార్యవి.

నటాషా—మాపయోనీర్ డివిజన్ లో చిన్న పిల్లల సహా బొమ్మలతో ఆడుకోరు. పెళ్ళాలమాట అటుంచి ఆశ్చర్యంగావుంది.

(కాస్టాలోస్కీని వెంటబెట్టుకొని వాలంటీనా వస్తుంది.)

వాలంటీనా—మిగిలిన కమిషన్ సభ్యులు ఏరీ?

క్లారా—వాళ్ళు తమరాక రేపటికి వాయిదాపేసేరు. కాని, నేను కంట్రాక్ట్ కమిషన్ యొక్క సమావేశానికి వెళ్ళవలసివుంది. ఆ చేతి ఇప్పుడు వచ్చేను. ఈఅమ్మాయిని కోలాయ్ పెకోవాయ్ కూతురు.

.. వాలంటీనా—నికోవాయ్ పెట్రోవిచ్ కూతురా?

క్లారా—ఊరి. ఒకేయింటా వాళ్ళతోనే వుంటూన్నా. బాబూ చూడడానికి తనూవస్తానని కూర్చుంది. వెంటెరేసి, నువ్వు చెక్కినబాబూ చూపు.

.. వాలంటీనా—ఈబొమ్మ పేరు 'శ్రామికుడు.' అది ఒక వ్యక్తియే! చిత్రంకాదు. ఈ మనయుగంలో మన జీవితంయొక్క మూలసిద్ధాంత మూర్తి వలె. కోపం - ప్రేమ - బాధ - విజయముల సమ్మేళనం.

నటాషా—మీ రీబొమ్మలతో ఆడుకుంటారా?

వాలంటీనా—కాదు తల్లీ. నేను ఆడుకోను.

నటాషా—అయితే ఇక్కడ ఇన్ని బొమ్మలు ఎందుకువున్నాయి.

వాలంటీనా—నువ్వు ఆడుకుందుకే.

నటాషా—నేను పయోనీర్ ని. నాకివి ఒక్కొక్కటి.

(బొమ్మలపక్క బల్లమీద కూర్చుంటుంది.)

[పెద్దవిగ్రహం పైనకప్పినదుప్పటి కాస్టాలోస్కీ తొలగిస్తే కండలు - శరీరాలు - ముఖాలూ విస్పష్టంగా కనిపించే పెద్దమ్మకనబడుతుంది]

వాలంటీనా—అదిగో.

క్లారా—అదా?—ఉహూ.

[క్లారా నిశ్శబ్దంగా ఆవిగ్రహించుటూ ఒకమారు తిరిగి చూస్తుంది. రెండోమాటు తిరిగి పరీక్షిస్తుంది. దూరంగా నిలబడుతుంది. అనిశ్చయబద్ధుని భంగిస్తుంది నటాపా.]

నటాపా—అత్తయ్యా! ఏమిటి?... ఒంటా?

క్లారా—నటాపా!

[బోబోవు పక్కన నవ్వి గడలోంచి పరుగెత్తిపోతాడు.]

నటాపా—అయితే ఆచిన్న మాపురాలేమిటియి?

వాలంటీనా—కండరాలు, అమ్మ!

క్లారా—ఓహో!...(గబగబ అటూయిటూ పరుగుచేసి, వాలంటీనా ఎదుట నిలబడుతుంది.) ఎక్కడ నువ్వు ఉన్నావు?

వాలంటీనా—గవర్నమెంటు పాపులగా పట్టావు దున్నా. యేడు పన్నెండుమందికి పట్టాలువచ్చేయి.

క్లారా—నీపేరు వాల్యాకాదూ? ఇల్లావిన. వాల్యా! ఈశిల్పక నిగురించి ప్రత్యేకంగా నాకేమీ తెలియదు...

కాస్టాల్స్కి—అయితే నీవు పరీక్షించడం కూడదు...

క్లారా—(కాస్టాల్స్కితో) మనుష్యుడు పంట్లం తొడుగుతాడు. అంతేకాని పంట్లం అనే భావనని తొడగడదు. అసలు వస్తువులేనిదే పంట్లం వచ్చేదేలాగ? ఎప్పుడైనా ఎరుగుదువా పోనీ? సరిగ్గా వాల్యాచేస్తూన్న పని ఆలాగేవుంది. ఒకభావన ఆకారంలో పెట్టబోయింది. మాచేవా ఫలితం?

కాస్టాల్స్కి—ఇంతవరకు సోషలిజంకూడా నూలులేని బట్టమారిగానేవుంది. అయినా దానిని మనం నిర్మించుకు రావడంలేదా?

క్లారా—ఈసిద్ధాంతాలు ఎక్కడనేర్చువు నాయనా!

కాస్టాల్స్కి—(చిన్నపోయి) మారేషన్ బుక్కులోవుంది.

క్లారా.—రేవన్ బుక్ చాలా కఠినమైన గ్రంథం. రోజుకో కాప నేనా చదువుతూంటా? ఇంకా ఎక్కువ చదువుతూన్నావా?... (వాలంటీనావైపు తిరిగి) వాల్యా! కళ్ళకిల్లా ప్రధానం నిరాడంబరత. ఎప్పుడేనా వేసవికాలపు సాయంకాలంవూట పికారువెళ్ళేవా? గడ్డి పచ్చగా, అందంగా, మంచుపడునుతో కనపడుతుంది. అప్పుడే కడిగి అమర్చేరా అన్నట్లువుంటాయి దుబ్బలు. నదిమీదినుంచి పొగమంచు తెరవేస్తూంటుంది. భూమి వెచ్చగా వుంటుంది. అతిప్రశాంతంగా కాలం నడుస్తూంటుంది. ప్రతీదీ అతి సాధారణంగా నిరాడంబరంగా వుంటుంది. ఆదేవ దారువృక్షాలు - పచ్చిక బీళ్లు - అడవిపోళ్ళు-గోధుమచేలు. ఆపారికుభ్యం చూడగానే మనస్సు ప్రశాంత పొందుతుంది. భావాలు స్పష్టంగా, గంభీరంగా వుంటాయి. వాల్యా అదీవిషయం. మన శ్రామిక భవనంకోసం తయారుచేసేవు ఈశిల్పాన్ని. ఆశిల్పం చూడగానే భావాలూ, అభిప్రాయాలూ, గాంభీర్యతని పొందాలి. కాని, దానిబనులు చూడగానే అయిదు నిమిషాలపాటు ఆశ్చర్యంతో స్తబ్ధించిపోయేను. వాల్యా! ఈగూనునడ్డి పెద్దన్నని వొదిలి మళ్ళీ మొదటినుంచీ ప్రారంభించి కొత్తది తయారు చెయ్యమని నాసలహా. నటాష! పోదాం. రాలిల్ల!

నటాష—(బొమ్మలహడావిడిలో) అత్తా! మరికాస్త సేపు మాట్లాడరామా?

క్లారా—పోదాం.

నటాష—(ఒకనిట్టూర్పు విడిచి, లేచి) అయితే నడు నాకూ చాలా పనివుంది. శానిటరీ కమిషన్ రిపోర్టు మళ్ళీ వ్రాయవలసివుంది.

(క్లారా, నటాషలు వెళ్ళిపోతారు. వినాగంతోగూ, అవమాన పీడితంగానూ చూస్తూ నిలబడిపోతుంది వాలంటీనా. బోబోవు వస్తాడు.)

బోబోవు—ఓమించు. వాల్యా!

వాలంటీనా—నాద్దగిరికి రానన్న. ముట్టుకోవన్న.

బోబోవు—తమిళం .. ఆపుకోలేకపోయేను నామాట నమ్ము.

నాలంటీనా—నాదగ్గరికి రావద్దు. ఆనవ్వేది ఇప్పుడు నవ్వండి. వాళ్ళకి నాబామ్మ నచ్చలేదు. (బోరోడిన్ వస్తాడు.) ఇదంతా నీ“చైతన్య శక్తి” మూలంగా వచ్చింది.

బోబోవు—నాల్యా! ఇదిగో!

నాలంటీనా—ఇదిగో, ఏమిటా ఇదిగో? నన్ను చూసినవ్వతూ... ఇంకా? ఎందు కామనసుగోనే కులుకు. ఆనవ్వేది మొహంమీదనే నవ్వ రాదూ? కానీండి... (వెళ్లిపోతుంది.).

బోరోడిన్—ఏమిటి ఈలాగా తయారవుతూన్నారు? ఏమిటిది?

కాస్టాల్స్కీ—ప్రజలు వర్తపోరాటంసాగిస్తున్నారు, ప్రొఫెసర్

బోరోడిన్—ఊరుకో. నీకూ - నాకూ తెలిసింది ఏమీలేదు.

చప్పిదవడల కిరీషియన్లు పండితుల్ని బహిష్కరించడమా? పోప్ నెస్టర్ ని జైళ్ళలో కూరడమా? తెలివితేటలుగల గ్రామ్యయేట్ స్టూడెంట్లని “వైబ్ జన్ టీస్”లు అణచివేయడమా? ఏమిటిప్రశ్నయం...? ఛప్! నీ కీమీ తెలియదు. తమగతతీవితం కప్పిపుచ్చుకోడానికి విద్వలు తల్లుల్ని దూరం పెడుతూన్నారా? కూతుళ్ళుతంక్రుల్ని తినుతూన్నారా? మొట్టమొదట నేప్రేమించిన ఆమె ఈవయసులో నాయంటికివచ్చింది. ఏమిటిది...?

కాస్టాల్స్కీ—రష్యన్ విద్వాంసుల దుర్గతి!

బోరోడిన్—మతిలేనినూట! అందరికీ మతితోయివుండాలి!

కాస్టాల్స్కీ—మానవుని ప్రవర్తన పరిశోధించేటందుకు లేబరేటరీ పెట్టెలనే మాకగోవానూచన అంగీకరించండి! చెవులపిల్లులతో తాపత్రయ పడ్డి చాలు. మానవునిలో మతిలేనితనాన్ని ప్రేరేపించే ఆధునికతెక్నిక్స్ ఏదో పరిశోధించి కనిపెట్టాలి.

బోరోడిన్—ఆహా! హా! (నూలుగు కొట్టుకుంటూ) ఛప్! మంచి మాట! అద్భుతమైన ఆలోచన! సరే. బాగుంది. ఇంకా సర్క్యూలోలేమిటి? మనం వెంటనే మానవప్రవర్తనా పరిశోధనకాల సాపించుదాం. వేలకొలది

వ్యక్తుల్ని శాస్త్రీయపద్ధతులమీద, భిచ్చితంగా, పక్షపాతం లేకుండా, పరిశోధించుదాం. మనజీవితపద్ధతులు మానవజాతికి నాశకరంగా వున్నాయని మనం నిరూపించాలి. మహాప్రళయానికి దారితీస్తున్నాయి. దేశాన్ని నడప వలసింది సైన్ టిస్టులుగాని, వైద్యజ్ఞులుగానూ. నేనీవిషయం శాస్త్రీయ పద్ధతులమీద నిరూపిస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ—సోవియట్ పరిపాలనా విధానం ఎందుకూ పనికిరాదని మనలేబరేటరీ నిరూపించాలి. నిజమేనా?

బోరోడిక్—అంతే!

బోబ్రోవు—అదెన్నటికీ జరగదు. హెర్బెక్!

కాస్టాల్ స్కీ—చూద్దవుగాని కాదూ!

[తే ర.]

రెం డో రంగం.

ఎలెనా ఇల్లు. అలంకారాలు అతినిరాడంబరంగా, అశుభమైన వస్తువులు తప్ప వేరేమీ లేవనే చెప్పవచ్చు. ఎలెనా కొంచెం మొరటుగా కనపడే శ్రామికయువతి. బలమైనది. చురుకులడి. అలంకార శూన్యంగా వున్న ఆకర్షణీయ. ఆమె భర్త షెకోవాయ్ పొడుగ్గా, ఆకర్షణీయంగా వుంటాడు. శ్రామికవర్గపుగుస్తులు, పద్ధతులు అలవడినా, పూర్వకాలపువాసనలు స్పష్టంగా కనిపిస్తూంటాయి. ఆతని మొదటిబాగ్య కూతురు నటాషా, బల్లవద్ద కూర్చుని, న్యూస్ పేపరు కట్టింగ్ లు అంటించుకుంటూంది. ఎలెనా, క్లారాని గదిలోంచి లాక్కువచ్చి, సోఫాలో కూలవేస్తుంది. షెకోవాయ్ బహుశా తొమ్మిదవ వయస్సులో వున్నాడు.

క్లారా—నాకు చాలా పనుంది... పని .. పనుంది!

ఎలెనా—మనం నెగ్గం... నెగ్గేసేం!

షెకోవాయ్—ఇన్ సిట్యూట్ మన స్వాధీనం అవుతుంది. ప్రపంచనాపరిశోధనశాల సాపించబడింది. నాభార్య - ఎలెనామాకగోవా -

దానిని నడుపుతుంది. కాని, ఆ బోబోవు - ఆరెడు ఏలాంటివాడంటావు? శాలిమచ్చులావుంటాడు. నెమ్మదిగా బల్లవక్కి, ఏగో లస్సువని జరిగిపో తూన్నట్లుగా ..“ నేను పరిశోధనకాఫీసంచాలకుడిని. ఆ ఆధికారింతో, మానవప్రవర్తన పరిశోధించే కాల స్థాపించబడగానికి నేను అన్వేషంతర పెడు తూన్నా.

ఎలెనా—బోగోడిన్ స్తంభితుడైపోయి, ముక్కుచిమ్ములు ఆరం భించేడ. బోబోవు నెంపుకుకుక్కి అని నేనెప్పుడూ చెపుతూనేవున్నాను. ఉన్నాడా నోరుమూసుకు పూరుకుంటాడు. లేదా బోగోడిన్ ని సమరిస్తాడు. నెంపుడుకుక్కియినా ఒకమాట కాకపోతే ఒకమాటయినా కరుస్తుంది కాని—

నటాషా—నాన్నా! ఎలెనా! అంత గొలచేస్తా కిమిటి? ఏమిటోన కుండా.

షెకోవాటు—ఎంతమంది మధ్యవున్నా పనిచేసుకొనడం అల వాటు చేసుకోవాలమ్మా!

నటాషా—కొద్దికొద్దిగా అలవాటు అవుతుంది.

ఎలెనా—(నటాషాదగ్గరికి పరుగెత్తి వెళ్ళి, ఆమెని లాగుకొని) ఈ పాటికి పత్రిక కటింగులు కట్టినెటి, హుగోచ్చరాదూ?

నటాషా—(క్లారాను అనుకరిస్తూ) నాకు పనుంది - పని - పనుంది.

క్లారా—నటాషా! నాకు తాగింకులు కట్టకమ్మా! ... అయితే బోగోడిన్ మానవప్రవర్తనాపరిశోధనకాల స్థాపించేడంటావా? దీనికో సమేకాదూ, ఎలెనా ఇంతకాలంనుంచీ తల్లక్రిందులవుతుంది? ఇప్పుడు బోబోవు దానికి అభ్యంతరమా?

ఎలెనా—అతగాదేమీ చెయ్యలేదులే. దానికోసం అప్పుడే విర్వాట్లు జరిగిపోతూన్నాయి. విచారణసంఘాలు ఏర్పాటుచేసి వేస్తూన్నాం. బోబోవుని ఇంసులో వేలు పెట్టనియ్యం... ఏం, ఏమిటీ మల్లాడనేం, క్లారా? మేంచేసింది మంచిపని కాదంటావా? ఏమంటావు?

షెకోవాయ్—ఎలెనా మంచి అన్నవ్వవంతురాలు. ఇక్కడికి మూడేళ్ళనుంచి, చెవులపిల్లుల 'చైతన్యశక్తి' కి చెప్పే పనిలోవున్నాను. నాలో ఎదుగూ సాదుగూలేదు. సాంఘికవ్యవస్థల్ని గూర్చి చదవడం ఆరంభించి ఇంకా ఏదాది కాలేదు. అప్పుడే రీసెర్చి అసిస్టెంటూ, స్వంతలేబరేటరీ సంపాదించింది.

ఎలెనా—నావేపుచూడు. కొద్దిరోజుల్లోనే బోబ్రోవు స్థానం ఆక్రమించి తీరుతా. అప్పుడు నువ్వే నాక్రింద విద్యార్థినిగా వుంటావు.

షెకోవాయ్—నువ్వెన్నడూ చెప్ప...

ఎలెనా—కాని, మొట్టమొదట అంతా నవ్వినవారే. ఈపని జరుగుతుందని ఎవ్వరికీ నమ్మకంలేదు. రాజకీయాలు శారీరక శాస్త్రనూత్రాల్ని నియమించలేదని వారందరివూహా. నియమించగలవని మనం చూపించాలి. మనరాజకీయాలు ప్రజల్నే మారుస్తాయి. సహజములయిన భావాలని అంతా తెలచేది ఈనాడు అదృశ్యం అవుతూన్నాయి. అనూయ, అనుమానం, కోపం, భయం, అంతరించిపోతూన్నాయి. సమిష్టివిధానం, ఉత్సాహం, జీవితానందం, ఆభివృద్ధిపొందుతూన్నాయి. ఈనూతనచైతన్యశక్తులు అభివృద్ధిపొందేటందుకు మనం సాయపడతాం.

క్లారా—లేబరేటరీలలో మానవుని ప్రవర్తనని తయారుచేయగల రోజువచ్చిందని చెప్పదూ. అది గొప్పమాటే. పూర్వకాలంలో మనం మంచిప్రవర్తన జైళ్ళలోనూ, ప్రవాసాలలోనూ, పార్టీ పనిలోనూ, నేర్చుకున్నాం. కాని, మీపడుచువాళ్ళు ఇప్పుడు ఏదికావలసినా పొందగలుగుతూన్నారు.

ఎలెనా—లేబరేటరీయే పార్టీ లోకల్ అవుతుంది.

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

క్లారా—వాల్యా వచ్చిందే! హలో! వాల్యా!

వాలంటీనా—క్రామేడ్ క్లారా! క్రిందటిమాడు చువ్వు చెప్పినసంగతులన్నీ బాగా ఆలోచించాను. ప్యాక్టరీలో ఏదేనా పనిసంపాదించుకోవాలని

నానూనా. నన్ను పూర్తిగా మార్చివేసుకోవాలని నాసంకల్పం... కొత్తమనిషి అయిపోవాలి. యంత్రాలు, కంప్యూటర్లు, ఇప్పుడు నాలోంచి కొత్తమనిషిని రెగ్యూలరైజ్ చేయాలి. నా కోసాన... చెయ్యి. నన్ను తెయారు చెయ్యి.

క్లారా—అయితే నీకు నువ్వు నాగలి కాదలచుకున్నా వన్నమాటం అంతేనా... సరే మాట్లాడుకుందాం. నీ మాస్ట్రోక్టరు సెడవులు పొగా ఎర్రగావున్నాయేం? మొహం కొరెం వాడినట్లుంది. కానీ, నీముఖం స్వభావసిద్ధంగా అందమైనదే... నీ వెడదాం.

(వాలంటీనా, క్లారాలు వెడతారు.)

షెకోవాలు—(రిక్తక్షణం ఆగి) చాలా అందమైనముఖం... సంచిలిల్లా?

ఎలెనా—అవును వోకీ (చీక) ఫెసరుసూతురు. చేసేపనిలేక నన్ను పాలుచేస్తూ కూర్చుంటుంది.

షెకోవాలు—అవిడ పనిచేసేనా... అయినా ఇప్పుడు పూర్తిగా మరదానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉన్నావా?

ఎలెనా—అనుకుంటున్నాను అలా.

షెకోవాలు—నీ... స్ట్రోక్ లిల్లా... మనస్సులు మరదానికి వీలు కిందటావా?

ఎలెనా—చునుచున్నాను చూడడం అంటే, మాస్ట్రోక్టరు రిపేరు చేయడం అనుకుంటున్నాను? నీకు పక్కచుని... మేకానిస్టు బల్లవద్ద కూర్చున్నంత తాత్రాన శ్రామికుడైపోతాడా?

షెకోవాలు—అయితే నీనుట ఏమిటి?... అతగాడు మీలేబరేటరులో కొత్తగాండ్లు అనుక్రింది... గాలి కావా? దీనికేం అర్థంలేదు. స్ట్రోక్ రీ కమ్యూనికేషన్ గ్యాల్లయింది.

ఎలెనా—అదొక సాధన అనినాదం. దానిపేరుపెరిలే నాకు తల

షెకోవాలు — అతివాద్యోరణిలో పడిపోయాన్నారని ఇంకా ఆ లేజేం. కానీ,

నటాసా — నాన్నా! అతివాద్యోరణి సమాదకరమా? మితవా ధోరణా?

షెకోవాలు — క్షిరుకో.

నటాసా — ఈరెండింటికీ నా మోసకారిశవం ప్రమాదకరమ నావూహ.

షెకోవాయి — చాలులే వూరుకో.

(బోబ్రోవునస్తాడు. ఓవర్ కోటు ఒకటి తొడిగేడు. లోపి కె పట్టుకొని వున్నాడు.)

నటాసా — దానిమీద నేనిప్పుడు రిసోయప్రాస్టుండగా, డియ! మంటా వేమిటి?

బోబ్రోవు — వాలంటీనా బొచ్చుకోటు ఇక్కడవుండే.

ఎలెనా — ఆ మెక్లాగాస్తానోవాని చూడటానికి వచ్చింది. ఆ బెళ్ళవచ్చును.

బోబ్రోవు — ఎలెనా! నీతో మాటలాడడానికే వచ్చేను. లేబరే విషయంలో తొందరపడవద్దని ఒకమారు తిరిగి హెచ్చరించడానికి వచ్చే ప్రతివిషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించు. మంచిచెడ్డలు సరిచూడు. బొ డీన్ యొక్క ప్రతిసూచనా బాగా ఆలోచించు. కంగారుపడి నిర్ణయా రావద్దు. ఇటుకంటి విషయాలలో కంగారు పనికిరాదు.

ఎలెనా — ఈపరీక్షలతో ఎన్నేళ్లు గడపటం?

బోబ్రోవు — నేను భవిష్యత్తు చెప్పలేను.

ఎలెనా — నేచెప్తా విను. అదర్భవాగులయిన మీబోట్లు ఒక ఏడాదిలోకాని చెయ్యలేనిపని, మామూర్నిస్టులూ - నోలెవిక్కు ఒక్క నెలలో చేసేయ్యగలం.

షెకోవాయి — రాజకీయాలలో, అతి త్వరితగతినీ, అపహ్వానాని అంటారు.

బోబోవు—నాకు రాజకీయాలతో పనిలేదు.

షెకోవా—అందుకే నైపుణి—రాజకీయాలకి సంబంధం లేదని చెప్పబోతున్నావా? ఈనినాదం బయలుదేరితీర్తున్న జనం ఏలాంటివారో మాకు తెలుసును. కాస్తా స్కీ చెప్పనట్లు గులేబ్ కీటరీ రాజకీయాలకి సహాయం చెయ్యడానికి ఏర్పరిచేదని చెప్పవలసి?

బోబోవు—కాస్తా స్కీ పనిలో ఉన్నా తా వేరు—మన కేగో పేరు పెట్టడమే అతిగాడిపని.

షెకోవా—నికోలా! మాననిషయమై చెప్పవస్తే నుండు నీభార్యవిషయం చూసుకో.

బోబోవు—చాలా మోటుగా మాట్లాడుతున్నావు.

షెకోవా—క్షమించు. ఇది శ్రామిమలకటెలి.

ఎలెనా—నికోలా! నీమూలకీ అంగంలేదు.

నటాశా—నాన్నా! ఆరువేళ్ళు ఎప్పుడేదా? నలభైయేనిమిదా?

షెకోవా—ఎలెనాని అడుగు. ఆమె మంచి తెలివిగలది. మీనాన్న వట్టి గ్రాడ్యుయేట్ గా రెండుకాగూ? (కొండా తలుపుతలుతలు తడు) నేను లోనికి రావచ్చా? (వెడతాడు.)

ఎలెనా—అమాటా నిజమే!... (నటాశాతో) ఆరువేళ్ళు నలభై రెండు. (బోబోవుతో) గాత్రగ్రహణాలా నిప్పులూ వందుకు, కూగో.

బోబోవు—ఇంకను ఇళ్ళోకట్ట నేనా చనువుగా వుండలేను... అయితే నాసలహా అంగం రిందట్లేనా? వెళ్ళిపోయేదా?

ఎలెనా—నికోలా! కాశ్యానోవిచ్! స్ట్రోళ్ళపాటు దేశంఅంతా చుట్టి చూనివచ్చవు. ఇప్పటికీ ఇంకా రాజకీయాలకి, విజ్ఞానశాస్త్రాలకి సంబంధం లేదని చెప్పబోతున్నావంటే, ఏమీ చూడలేకపోయావనీ, అర్థం చేసుకోలేకపోయావనీ చెప్పావనీ.

బోబ్రోవు—కాదు. నేను ఎన్నోవిషయాలు చూడకలిగను. మా సినవన్నీ ఇంతవరకూ జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తూన్నాను. ఈ దేశాన్ని ఇప్పుడు పాలించుతూన్నది, రాజకీయవేత్తలు. రాజకీయవేత్తలు వర్తమానయుగంలోనే తమదృష్టివుంచుతారు. కాని, మైజానికు సువందలకొలది సంవత్సరాలు దృష్టిలోవుంచుకోవాలి. ఎంతశ్రేష్ఠమైన రాజకీయాలే కానియ్యండి, కొన్ని కొన్ని విషయాలలో డబ్బు ఖర్చుపెట్టినట్లు ధారాళంగా ఖర్చుచేస్తుంది. కాలాన్ని చూడు; 'జైంట్' ప్రభుత్వసారం స్థలికలు చునుముందు పూర్తి చెయ్యాలనీ, ప్యుటిలోల్ ఫ్యాక్టరీ తన అంచనాలని అనుకున్న కాలానికి ముందుగానే పూర్తి చెయ్యాలనీ మార్చుకుదురు. లోకల్ కమిటీలకి రేపు ఎలక్షన్లు జరుగుతాయని మీకు జ్ఞాపకమే. బార్లీరేషన్ పద్ధతిలో పంచుతూన్నారని మీకు గుర్తే. కాని 'ఫాస్టు' వ్రాసిన వారెవ్వరో మీకు జ్ఞాపకం వుండదు.

ఎలెనా—ఆనాటకం నేనెన్నడూ చూడలేదు.

బోబ్రోవు—అది చూసేదికాదు. పదవవలసిన పుస్తకం. చీనా గిన్నెక్ బుక్-సాక్స్ గిన్నెక్ బుక్ భేదం మీకు తెలియదు.

ఎలెనా—మేం గ్లాసులతో తాగుతాం.

బోబ్రోవు—అనాగరికప్రజలలోనుంచి చరిత్ర మనల్ని నాగరిక ప్రజల్నిగా మార్చింది. కాని, మిరాజకీయవేత్తలు సమిష్టిత్వం అనే అమాదస్తాలో ఒక్కమాటుగా ఆఖేనాల్ని దంపెయ్యాలని ప్రయత్నించు తూన్నారు.

ఎలెనా—మేము చరిత్రని స్పృహించుతూన్నాం. నీవు గీవిశసత్యం గ్రహించి దానిలో పాల్గొనేవుండవుంటే మాపని వట్టినే భేదాలు నశించి చెయ్యడంమాత్రమే కాదని గ్రహించి వుండేవాడివి. (తలుపు పప్పుడు) తుమించు. ఇప్పుడే వస్తూన్నా. (వేశాసుంది.)

నటాషా—(ఇంతసేపూ బోబ్రోవువంక శ్రద్ధగా చూస్తూంది.) మీ వద్ద చాలాకుండేళ్ళు వున్నాయా? ఓవందయినా వుంటాయనుకుంటా.

బోబోవు—ఓమాటు వచ్చి నువ్వే చూసుకోకూడదు? మావద్ద చాలా అందమైన చెవులపిల్లులున్నాయి.

నటాషా—నాకొక్కటా పని? ఎక్కడా ఖాళీలేదు. పంచవర్ష ప్రణాళిక రిపోర్టు వ్రాసుకుంటున్నా ఇప్పుడు. (బోబోవు చిరునవ్వు నవ్వడం ప్రహించింది) నవ్వుకు. మన్నతో ఒంటెలు చెయ్యడంకంటే ఇది కష్టమైన పనే.

బోబోవు—ఎక్కడ చదువుతావమ్మా ఈరిసోర్సు!

నటాషా—మాస్కూలుల్లో బిల్లులో, నేను స్కూలులో రిపోర్టులుగా నియమించబడ్డా.

బోబోవు—మాస్కూలులో బిల్లు సరదాగా వుంటుందా?

నటాషా—నాతో వస్తే చూస్తూ గాని కాదా? నే తీసుకు వెడతా. చాలా బాగుంటుంది. నాన్ననీ, ఎలెనానీ ఎన్నోమాట్లు రమ్మన్నాను. కానీ, పనులుమూలంగా రాలేకపోయేను. చాలా సరదాగా వుంటుంది. నిన్న నే మాకో కొద్దిసేపు చెప్పేను. బాగుంటుంది. చెప్తాను పాడతారా?

(అమె పగెనానీన్ మార్చింగ్ సాంగ్ ఒకటి పాడుతుంది. కారాగది గుమ్మంలోంచి వాలంటీనా తొంగిచూస్తుంది. బోబోవును పలకరిస్తుంది.)

వాలంటీనా—కోల్యా! నేవచ్చేవరకూ ఆగుతారా? (మళ్ళీ వెళ్ళి పోతుంది.)

బోబోవు—చాలా బాగావుంది.

నటాషా—ఏమిటా బాగున్నది?...మనం వెళ్ళడంమాటయేమిటి?

బోబోవు—గాతేను తిలీ!

నటాషా—మీరూ అంతేకూడా? ఆసలు మీకు భీతిసత్యం తెలిసి దానిని అనుభవించగలుగుతే...

(మూసివ తిలుపువెనకినుంచి పకపక నవ్వు)

బోబోవు...సరే. వస్తానులే.

నటాషా—ఓహ్! (నొక్కపటుకులాగుతూ, అయితే నడవండి., మళ్ళీ వద్దంటిరుగనక!

(బయటకు పరుకెత్తు వెళుతుంది. ఎలెనా వస్తుంది.)

ఎలెనా—కాస్టాల్స్కీ ఇప్పుడే ఫోన్ చేసేదా. వాళ్లు ఆరువిచారణసంఘాలని తయారుచేసేరట. ఈపాతబండి (ఇన్ స్టిట్యూట్) ఏలాగైతే సేం ప్రయాణం మొదలు పెట్టింది, మాచిన్నవైజ్ఞానిక విద్యాలయం, యుద్ధకాలపువేగాన్ని అందుకుంది. చూస్తుండు. రెండేళ్ళల్లో ఈచిన్నయింటి నేంచి ఆరంతసుల మీడకి మారుస్తాం...హూం.

బోబోవు—ఎలెనా! మీమానవప్రవర్తనా పరిశోధనకాలనిగూర్చి నాకు తెలిసినవిషయాలు నీకు చెప్పడానికి వీలులేదు. అది కుటుంబమర్యాద. కాని, మళ్ళీమళ్ళీచెప్తున్నా. జాగ్రత్తగావుండు. ప్రమాదకరమైన వ్యవహారంలో చిక్కుకుంటున్నాం. (బయలుదేరేడు.)

ఎలెనా—తరువాత కలుసుకుందాం.

(ప్రీథిలోకి పోయేటందుకు దుస్తులు వేసుకుని నటాషావస్తుంది. ఆమె చేతలా బోబోవు 'ఓవర్ షూ' లు వున్నాయి.)

నటాషా—వెడదాం రండి. సేను తయారు.

(బోబోవు నటాషాతో వెడతాడు.)

ఎలెనా—ఇంత పట్టుదలగా వ్యతిరేకించుతూన్నాడేం చెప్పా. ఏమిటో ఆకుటుంబమర్యాదలు? అల్లా అనడంలో వుద్దేశ్యం ఏమిటి?

(క్లారా గదివద్దకు వస్తుంది. షెకోవాయి పకపకనవ్వు, వాలంటీనా గొంతుకి, వినబడి అంతలో అభిప్రాయం మార్చుకుని, బల్లవద్ద కూర్చుండి, బ్రీఫ్ కేసు దులుపుతుంది.) ప్రస్తుత రాజకీయాల క్లాసుకి వెళ్ళలేకపోయేను. పార్టీ లోకల్ లో మళ్ళీ పీకిమీదికివస్తుంది.

(షెకోవాయ్, క్లారా, వాలంటీనాలువస్తారు.)

వాలంటీనా—నికోలాయ్ పెట్రోవ్! “క్రామికవైజ్ఞానికుడు” అనే శిల్పానికి నువ్వు “మోడల్”గా వుంటే చాలా బాగుంటుంది. నీవు పూర్తిగా ఫ్యాక్టరీ తయారీ. నీఆత్మవిశ్వాసం - నీపద్ధతి - నీకింతం... అంతా...ఒకప్పుడు గ్రీకులు అమ సౌందర్యదేవతా ప్రతిమల్ని అవీసె

నూనెలో ఉడక పెట్టవారట, ఆనలవరాయిలో వేడెత్తుటి, సగేతంగా నీవ పడటానికి కాని, మనం, ఇప్పుడు మన విగ్రహాల్ని మిషన్ నూనెలో కాచాలి! కారానా పొగలలోనూ, మానవుల చెమటలోనూ, నానపె య్యాలి. అప్పుడు వస్తుంది వాటికి బీజకళ.

క్లారా—చెమటలు కక్కుశా, పొగలోనున్నవారు. పరిశుభ్రం గా వుండడానికిటూ, నీము స్నానశాలలు కట్టి చుతుంటేనా?

వాలంటీనా—త్వరగా ఫ్యాక్టరీకి పోవాలి. నేను అన్నివిషయాలూ, ముట్టుకుచూడాలి. శాశ్వతమైన విషయాలు గమనించాలి. నేను ఆద్యంతం పూర్తిగా మారిపోవాలి... కాని, ఏదీ నాభర్త?

ఎలెనా—మిత్రం, నీకామిత్రో స్నేహితుడే వెళ్ళేడు.

వాలంటీనా—ఇక్కర్లేనీ వెళ్ళడం ఎలా?

షెకోవా—ఈసూచివాడే గావలసివుంటుంది.

వాలంటీనా—(చేయిచూసి) నెలవు.

ఎలెనా—(ఖండితంగా) తరవాత కలుసుకుందాం.

షెకోవా—(వాలంటీనాను గుమ్మరచూపి) పంపి, తిరిగివచ్చి) ఇంతకంటే కొంచెం మర్యాదగా వుండలేనా?

ఎలెనా—తీసుకును. ఇది శాశ్వతమైనది.

షెకోవా—(షెకోవా వీరు బాబువచ్చింది. (చివరకు తరం బల్లపై పడేస్తాడు) అదిగో. (వెడతాను.)

క్లారా—అమె నీమనస్సుకి నచ్చలేదనుకుంటాం. నాకు ఆమెలో లోపం కనపడలేదు. ఫ్యాక్టరీలో ప్రవేశం పెడదామనుకుంటున్నా.

ఎలెనా—ఎంగుకు పనికిరాని పనులు నెత్తిన వెట్టుకుని సతమతం అవుతూఉన్నావు.

క్లారా—మిత్రం మరొకటి ఎప్పుడూ ఇక్కడే ఉంటావు. లేబరేటరీకి పనికివస్తావు, ం? అంపకాని, మేము ప్రజల్ని ఎదిరిస్తామేమి. చచ్చి

ఎలెనా—(చదువుముగించి) మొన్న అరస్టచేయబడిన కోటామిక్
శిష్యుడు కాదూ బోబోవు? నువ్వెరుగుదువా?

క్లారా—అయితే ఏమిటి?

ఎలెనా—ఏమిటేమిటి? మతిలేదా? ఒకవిధ్వంసకారిశిష్యుడు...
మన ఇన్స్టిట్యూట్ లోవున్నాడు.

క్లారా—అయితే అతడుకూడా విధ్వంసకారి కావాలనివుందా?

ఎలెనా—నన్ను కాస్త ఆలోచించుకోనియ్యి! (చాలా విసువుగా
వుంటుంది. గదిలో పచారు ప్రారంభిస్తుంది.)

క్లారా—ఏమిటా ఆలోచన? ఈవేళ నువ్వు చాలా తప్పుదారి తొ
క్కుతూన్నావు. ఏమిటాచేతులు ఆలాగతిప్పుతావు? ఎందుకంత బెదురు!
ఊర్నా పేరూలేని అఆకాశరామన్నవుత్తరం చూసేనా?...ఆలోచించు!...

ఎలెనా—మంచిచదువుకున్నవ్యక్తి!....చీనాపింగాణీ...! వందల
శాలిది ఏళ్ళు! బాగుబాగు...! (మెంతెంతసంగా) నువ్వు లేబరటరీ నిర్మా
ణానికి ఎదురెత్తుగా నిలబడితే, నేనది సాపించి నడిపించేటట్లు చూస్తా.

[త ర]

రెండో అంకం

బా డో రం గం

(ఇన్ స్టిట్యూట్ షాల్వోలో, ఎడమచేతున బోర్డింగ్ సమవుల దికి ద్వారం వుంది. కుడిచేతులు గట్టు. ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పనిచేసేవారు చ్చిపోవడానికి...)

తెగ లేచేటేదికి జబాబోవు నల్లబల్లమిద వ్రాస్తూ కనబడతాడు. బో ముక్కోటాలుగస్తూ, లెక్కలు వేసున్నాడు. కింబయ్యావు పుస్తకా లో పడి వెతుకుతున్నాను.)

కింబయ్యావు—నిద్రకీ — తిండికీ ఇంగునేపు వ్యర్థం చెయ్యడం ఏమీ బాగాలేదు. నిన్న రాత్రి నిద్రపోకో... నా చెదవగలి ను... ఇంకో పుస్తకం చది య్య గలిగేను... స్టోరు గూడ బుక్స్ కాలు 'బుక్ మెన్' ప్రాంథం చేను. ముద్దమూ — శాంతి; 'స్టోరు'లో 'భాగవత' అభివృద్ధి; మనస్సు ఏలా పని చేస్తుంది? బోగో మిన్ బుక్స్ కాలు ఏమీనా ఇబ్బంది ఉండే. ఆవిధ్యం సకా తని పుస్తకాలమిద ఎదేనా కి ముచ్చటపాస్తాను. బోగో మిన్ పుస్తకం ఈలా ఇయ్యండి!

(కాసాబోస్కి చస్తాడు.)

జబాబోవు— అలాగే. (పుస్తకం బోగో మెల్లులో చూస్తాడు.)

కింబయ్యావు— 'స్టోరు'లో 'భాగవత' పుస్తకం ఉంది. రాత్రి తెల్లవారూ మేలుకునేవున్నా సాగ్రోగ్ టీ 'మెల్లు'లో ఏమి నేచేనా మేలుకో రమ్మను.

జబాబోవు— బోగోగ్గో 'స్టోరు'లో 'భాగవత' పుస్తకం ఉంది. వుండడానికి కనుకెప్పలు బోగోనేసుకున్నాడు. వానిలోంచి తేయాకు మొక్క పుట్టింది. అందుచేతనే టీ 'మెల్లు'లో ఉన్నది.

కింబయ్యావు— పడి కట్టుకు... నాకు తల నొప్పిగావుంది.

కాస్టాల్స్కీ — రాత్రి అనేది నిద్రకోసమే ఏర్పడింది. (హేళనగా) మేం నెలల తరబడి నిద్రలులేకుండా చదివేమంటే అది నీకు సాగు, బాగా అనాగరిక జాతివాడివి. నిద్రలేకుంటే నీకు ప్రమాదిస్తుంది.

కింబయివు — అది మాకు ప్రమాదకరమా? నిాకు కామా? మీరు గొప్పవాళ్ళూ. మేము చిన్నలమూనా? చిన్నవాళ్ళు చంటి ఎడ్డలమదిరిగా పెందరాళే నిద్రపోవాలి? కామ్రేడ్ కాస్టాల్స్కీ! ఇది వరకు నిద్రపోయేం. చాలు. ఆగోజులుకావు ఇప్పుడు. నువ్వు చెయ్యగలవనికి రెట్టింపు పని చెయ్యగలను, నువ్వు ఒక్క నెలరోజులు నిద్రలేకుండా వుండగలుగుతే, మేము రెండు నెలలపాటు వుండగలం. నేను కాస్టాల్స్కీని ఏవిధంగానైనా సరే అందుకు తీరుతా.

కాస్టాల్స్కీ — కానీ...కానీ...కింబయివ్! త్వరపనూ.

కింబయివు — ఆమాత్రం నాకూ తెలుసును. (గూగోడిక్, ఏలెనాలు వస్తారు)

ఎలెనా — మన మానవ ప్రవర్తనా పరివర్ధనకాలవాళ్ళు, పాలు అమ్ముకొనేవాళ్ళనీ; బహిష్కరించబడిన వుస్తకవిక్రీలనీ; దివాలాతీసిన వాళ్ళనీ పరీక్షిస్తున్నారు. ఆమాదిరి సాంఘిక శాఖల్ని పరీక్షించడంలో వుద్దేశం ఏమిటో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

బోరోడిక్ — మేము పరీక్షించేది వ్యక్తుల్ని, సాంఘిక శాఖల్ని కాదు.

ఎలెనా — ఎంతోమంది ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేస్తున్నారు కదా, వారిని?

బోరోడిక్ — విజ్ఞానశాస్త్రప్రయోగాలు అమ్ముకునేదానిలో ఫ్యాక్టరీ మెకానిక్ కీ భేదంలేదు.

ఎలెనా — మాదృక్పథంలో ఫ్యాక్టరీ మెకానిక్ లో ప్రత్యేకతవుంది.

బాగోడికో—బాద్యప్పగారి, మీ ఆవసరం నాకు అర్థంకాదు. మీ పదుచువాస్తూ చుట్టూ గిరిలు చాలవేపు కాపు తిప్పరు. మీ ఆవసరం తప్ప మరొకటి కనపడదు. నిన్నానా తాస్త్రాలు ఈ ఆవసరాలని పరిశీలించదు,

ఎలెనా—నుం. చాస్త్రాలికి వివరాలున్నీ ఏల ప్రోగుచేస్తూన్నామో తెలిసి చెబుతుంది. కాని, ఇప్పుడు కటి గుడ్డిగా పనిచేస్తూన్నాం. బాగోడికో—నుం. దరిలోనూ, కొద్ది గొప్ప గుడ్డితనం వుంది. బాగోడికో—కాస్త్రాల్ గానూ, గొల్లమురిమంతం. ఆమె ప్రతిమ నావద్దనుంది. ఇస్తానుకు.

అమాలిగూ—కవిడ ఎవరు?

బాగోడికో—నిన్నానా వెస్ట్రోలిచీ భార్య.

అమాలిగూ—నీవు! కీ సర్పి అనిపెట్టు కాదూ?

(ఎరనావద్దకు వచ్చి, సగీషించి చూస్తుంది. మళ్ళీ వెనక్కివచ్చి)

ఏమేనా పిల్లనా?

బాగోడికో—మొవటి సార్లొనికి దీనిడపిల్ల.

అమాలిగూ—నటాషా?

నటాషా—ఇక్కడ.

అమాలిగూ—నీవు! (సెనిగిపోయినట్లు తిరిగిచూస్తుంది.) నటాషా!

పటికి గొల్లంయిక్క తిరిగి వా? (మొవటిను దీముక్క నటాషాకి ఇయ్యబోతుంది.)

నటాషా—నాగొల్లు. ఛా. బాడిగావుంది. ఏమిటి అస్తమానం నములుతూనేవుంటావు?

ఎలెనా—నటాషా! చాలి చు!

నటాషా—ఏమిటి అన్నింటి ఆడవస్తావు? ఆవిడ అస్తమానం

ఏదో పాలు పొందడం నవపడినదా? నూకలులో 'సెన్' కూడా ఇంటే. కబ్బరి గోరూకమ్మా! (వీక్షిస్తుంది.)

కింబయ్యావు—కామేడ్ బోగోడి! ఆత్మవిమర్శనకి తావులేదా?
బోగోడి—నీ ఇట్టం వచ్చినంత ఆత్మవిమర్శన చేసుకో. నన్ను మా
త్రం ముట్టుకోబోకు.

కింబయ్యావు—ఎందుకు ముట్టుకోకూడదే? ఆఖరుకి బద్దలయిపోయే
గాజుగ్గానులు మాత్రం ముట్టుకోకుండా వుంటామా?

[నటాసా వస్తుంది.]

బోగోడిన్—ఎవరీపిల్? ఏంకావాలి అమ్మా!

నటాసా—ఎస్కర్వన్ కి మాక్లాసుపిల్లల్ని తీసుకువచ్చేను. మీరు
పెంచే కుండేళ్ళని చూడటానికి వచ్చేం.

బోగోడిన్... ఇక్కడికి ఎస్కర్వన్ ఏమీ పనికిరావు... హెర్మన్!

(కాస్టాన్ స్కీతో తన గదిలోకి వెళ్ళిపోతాడు.)

ఎలెనా—ఏమిటి నటాసా! ఇదేం మూఱియమా?

నటాసా—బోబోవు రమ్మన్నారు... మొదట్లో ఆయనే విలిచేరు.
ఇప్పుడీ పేనీ...

కింబయ్యావు—అంతమాత్రానికి కుండేళ్ళు వచ్చిపోవు. మీవాళ్ళని
లోపలికి తీసుకుళ్ళు, నటాసా!

ఎలెనా—ఇన్ స్ట్రూట్ జెర్నెరులా మాట్లాడుతున్నావే. ఇదే
వ్పటినుంచి.

కింబయ్యావు—మొదట నాకే ఇస్తానంటే, నేను వొద్దన్నాను.
కావలసివస్తే బ్రోవుని అడుగు. కూర్చో, నటాసా! (జభారోవుతో)
కోట్మిన్ దొరికిందా?

జభారోవు—ఒక పుస్తకం తీసి, అట్టలోపల చదివి మూసివెట్టే
స్తాడు.) ఇన్ స్ట్రూట్ లో కోట్మిన్ పుస్తకాలు ఏవీ లేవు.

కింబయ్యావు—ఈవేళ లేకపోలేపోయిరి. రేపటికీనా తెచ్చియ్యి
వ్వాలి. పాతదికావాలి. తెలిసిందా? (వెడతాడు.)

నగ సా—ఈముసిలివాడిమీద గోడపట్రికి వ్యాసం వ్రాస్తాను.

ఎలెనా—ఏమిటి? బేను. బేను. ప్రొఫెసర్ హోడిన్, యుద్ధం యుద్ధమే! ఈ విషయం ఏదో ప్రెస్ లో చర్చించుకుందాం. (బల్లవద్ద కూర్చుండి వ్రాస్తుంది.)

నగ సా—నాకు ఒక పెన్సిలు ఇయ్యి. (వ్రాస్తుంది. అమాలియా వస్తుంది.)

అమాలియా—నీకూ, ఇవాన్ కీ భోజనం పట్టుకువచ్చేను.

కింబయివు—కానీ, అమెలో మాట్లాడింది మాట్లాడు.

బోబ్రోవు—(ఎలెనాతో) నువ్వు, హోడిన్ మాట్లాడుకున్న విషయాలు ఇప్పుడే చెప్పేడు కింబయివు. వాళ్ళు నీళ్ళకి గంతలు కట్టి చేయిపట్టుకుని నడిపిస్తూన్నారు. నువ్వు వాదిస్తూన్నావు. అభ్యంతరాలు చెప్తూన్నావు. కానీ, ఆదారి వదలడంలేదు. ఇప్పటికీ వేళమించింది, ఎలెనా. ఈపాటికి ఈవాదనల ఫలితంగా నువ్వు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి వుండవలసిందే.

కాస్టాల్స్కీ—అందు మారకోవాని నువ్వు చెప్పిన మారిగా చెయ్యమంటావు! పార్టీవాడు కాని ప్రొఫెసరు పార్టీ నూచనలు ఇస్తూన్నాడే!

కింబయివు—ఈ 'కాజక్' తనని ఎక్కడ అందుకుంటాడోనని పాపం కాస్టాల్స్కీ మహాభయపడుతున్నాడు. 'అత్రిళ్ళు చదవకు, పగలు ఆడుకో' అని ఆతని సలహా. ఎలెనా! బోబ్రోవు చెప్పిన మాట విను. ఆతడు నీ మంచికే చెప్పాడున్నాడు. ఆతడే సరైన గురువు.

కాస్టాల్స్కీ—నిజం. నికోలాయ్ కాశ్యానోవిచ్ లోటోమిక్ ప్రియోమ్యుడు, ఆతని శిష్యులంతా మహాదిట్టమైనవాళ్ళు.

కింబయివు—కాస్టాల్స్కీ! నీ వొళ్ళంతా వివరం.

బోబ్రోవు—(ఎలెనాతో) ఎలెనా! నువ్వేం మాట్లాడవేం! నువ్వు నన్ను నమ్ముటలేదు. ఇన్ స్టిట్యూట్ లో ప్రతిమాట్లాడు

నన్ను తప్పించుకు తిరుగుతున్నాను. ఎవ్వరూ నాతో మాట్లాడను. తప్పని సరిగా మాట్లాడవలసినచిన్నా నా మొహంపేసి చూడరు. కిర్రువొంచుకుని, విధ్వంసుకుని గుర్తులకోసం వెతుకుతున్నట్లు కనపడుతారు. వెనక తిరిగి ఏమీ చేమిటో రహస్యంగా చెప్పుకుంటారు ఈ పరిస్థితులలో పనిచెయ్యడం అసాధ్యం. ఎలెనా! ఒక్క కింబయివే నన్ను స్మృతున్నాటే. అలాంటి కాస్త ఆసరాగా వుండకపోతే.

ఎలెనా—బోరోడిక్—ముక్కు ఈలేబరేటరీ వుద్దేశ్యాలి నువ్వు స్వస్థంగా ఎందుకు చెప్పవు? ఈ విచారణల ఫలితంగా అలాంటి ఋషివు చెయ్యదలచుకున్నదేమిటి? ఆ విషయం నువ్వు ఏల బయలుపెట్టవు? నీకా భయం ఎందుకు? కుటుంబమర్యాదలా! పోనీయని కోల్గోమిన్ విషయంలో కూడా నీ ఆభిప్రాయం తేల్చుకుండా వున్నావు. ఇంకా ఇప్పుడు కాదంటావు. సింగోసం వదిలిన నక్రవర్తణ ఇన్స్టిట్యూట్-చుట్టూ తిరుగుతావు. అది బాగులేదు. ఇది వాగులేదంటావు సహాతు ఇవ్వబోతావు. ఒకరికి సహాతు ఇచ్చేముందు నీకు విధ్వంసకులతో ఏమాత్రం సంబంధం లేదని ఋషివు చేసుకోవాలి. (ద్వారం వేపు నడుస్తుంది).

కింబయివు—నీ మాటలకి అర్థంలేదు. కోల్గోమిన్ ను పూర్తిగా బయట పెట్టడానికి అవసరమైన సహాయం నాకు పూర్తిగాచేసేను. నా రిపోర్టు పూర్తిచెయ్యడానికి కోల్గోమిన్ వ్రాసిన ఆఖరు పుస్తకం కోసం ప్రయత్నించుకున్నా.

ఎలెనా—అంతమాత్రంతో అవదు.

కింబయివు—ఏం ఎందుచేత? ఆ మాత్రం చాలు బోరోవుని అనుమానించడానికి నువ్వు చెప్పగలకారణాలు ఏమిటి? మనం అందరం చిలిపి బోరోడిక్ ని ఎదిరించాలి.

(ఎలెనాతో మాట్లాడగూ కింబయివు వెళ్ళిపోతాడు.)

కాస్టాన్స్కీ—మళ్ళీ ఆలస్యం అయిపోతుండేమో, గుర్రబ్బడి చేసుకు వేగంవెళ్ళు ప్రత్రక ఆఫీసుకి... ఎడిటరుకి జాబువ్రాయా. గురువుకి కంక్ష నామాటపెట్టు. వానిమొహాన ఉమ్మివెయ్యి. భయంలేదులే—

అతడు చెగసాలలోపడ్డాడుకా. కావలసిందేలే పేరు ప్రతిష్ఠలు. ఇంకా ఊరుకుంటావే?

బోబ్రోవు—(అరుస్తాడు) చాలించు ఈపాటికి.

బారోడిన్—(లోనికి పరుగెత్తివచ్చి) నికోలా! ఏమిటి నీ వెళ్లవులు అదిరిపోతున్నాయి.

బోబ్రోవు—మీ శమ్యణ్ణి పూరుకోమని చెప్పండి.

కాస్టాల్స్కీ—ఎలెనామాకిరోవా దయకోసం నికోలాయ్కోవ్, మిన్ పై విమర్శ తయారు చేయబోతున్నాడు.

బోబ్రోవు—కోటోమిన్ తో నే నెప్పుడూ ఏకీభవించలేదు.

బారోడిన్—కావచ్చు కాని, నీ వ్యతిరేకం చూపడానికి ఇదా సమయం? అతను జైలులో వుండగానా?

బోబ్రోవు—ఇంతవరకే ఆలస్యం అయింది. ఆలస్యం అయినా అసలులేనిదానికంటే నయమే నా మెత్తదనం చూసి కాస్టాల్స్కీ నన్ను అలుసు చెయ్యడానికి అవకాశం ఇవ్వను.

బారోడిన్—(ఆశ్చర్యంతో) నికోలాయ్! నికోలాయ్, నికోలా కాకాళ్యానోవిచ్!

బోబ్రోవు—పుత్రిక ఆఫీసుకి వెళ్ళుతూన్నా.

బారోడిన్—నువ్వేం చిన్నపిల్లవాడివి కావు. ప్రొఫెసర్ బోబ్రోవ్! నువ్వు చేసేపనిలో మంచిచెడ్డలు నీకే తెలుసు.

కాస్టాల్స్కీ—అవసరం - అనవసరం, ఉపయోగం అనుమోగం.....

బారోడిన్—మన స్నేహం చెడుతుందనిమాత్రం గ్రహించు.

బోబ్రోవు—స్నేహం కన్న సిద్ధాంతాలంటే నాకు అభిమానం. (నటామోచస్తుంది.)

నటామో—మామయ్యా! ఇక్కడుండే తాత మీద వ్యాసం వ్రాసే

బోబ్రోవు—ఏమిటిది? ఓహో...సరే. ఇప్పుడే చూస్తా.

(వెడతాడు.)

బోగోడిన్—బోగో! ఆ పిల్లలకి కుండేశ్శని చూపించు నాయనా!

నటసా—(బోగోడిన్ లో) అది పద్ధతి. నీ మీద వ్రాసిన వ్యాసం ప్రకటించవలెను.

బోగోడిన్—ధ్యాంకు.

(బోగోడిన్ ను పోయిన గారిసే గటాసా వెదుతుంది.)

ఏమిటి విడ్డూరం? ఇల్లాంటి చిన్నపిల్ల నాలాంటి హోదాలోవున్న వాడి మీద రాజకీయవ్యాసాలు వ్రాయడమా?

కాస్టాన్ స్క్రీ—కోల్ మిక్ నీ ఇండిస్తా పత్రికలకి వ్రాయడం మరీ దారుణం...మిమ్మల్ని కూడా ఇండిస్తా వ్రాసే రోజూ వస్తుంది.

బోగోడిన్—బేను. నాకు తెలుసు ప్రజలలో అల్పత్వం పెరిగి పోతుంది. వారిలో పెద్ద పెద్ద ఆశయాలేవీ లేవు. ప్రొఫెసర్ కీ వైజ్ బన్ టీకీ శ్రేణం చెప్పడం కష్టం అయిపోతుంది. కాని నికోలాయ్ విషయమే విచారకరంగావుంది. పాపం. మనో అగాధంలో పడిపోతూన్నాడు. కాని, నాకేం, అది అతనిని స్వంత వ్యవహారం. నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ చాలా సరకుడు. అతనితో ఎక్కువ పరిచయం సంపాదించుకో. చెవులపిల్లుల్ని ఎంత ఏలా జాగ్రత్తగా పరీక్షచేసేనో అంత జాగ్రత్త అతనినీ పరీక్షచేసి చూసేను.

జభాగోఫ్—నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్ కి నక్షత్రబలంవుంది. రతి... అంగారకుడు...చంద్రుడు...అంగారకుడు పౌరుషం - చంద్రుడు అధికారం - రతి ప్రేమ అతనిలో కలిగిస్తూన్నాయి.

(వెనిస్కీ-రస్టాఫు. మీసేజింగ్ డెక్కరు. పనిభారంచేత చాలా చిక్కిపోయివుంటాడు. చేతిలో నిగ్గిరేసు ఆడించుకుంటూ పరుగు తిరుస్తాడు.)

వెనిస్కీ—ఇవాన్ ఇలిచ్! నీ బ్రెజ్ లో త్వరగా కూర్చుకో. మన ఎలకెస్సలు కోతపెట్టేరు.

బోరోడిన్—నిన్నెప్పుడూ ఇన్స్టిట్యూట్ సభ్యులూలేనా రావడం చూడలేదు నువ్వు మేనేజింగ్ డైరెక్టరువా?

సెవెన్టీ—గిరిగిరా తిరగడంతో నావని అవుతుంది. ఇప్పటికి ఇన్స్టిట్యూట్ డెంక్కు బడెటు పన్నెండు గవన్న మెంటు డిపారుమెంటుల లోంచి ఒదముడో దానిలోకి తీసుకొచ్చేను. వాళ్ళు ఒక్కడ సీకి పటిం చేరు. అయినా నేను వదలలేదు. మన పని సాగితిరాలి. ఇలాంటి విషయాలలో సెవెన్టీ తగ్గరకం కాదు. బడెటు సుమారు చూస్తూ ?

(బోరోడిన్ తో ఆతనిగదిలోకి వెడతాడు.)

కార్గిల్ స్కీ కూడా వెళ్ళిపోతాడు. వర్గానోవువస్తాడు. జభా రోవు ఆతనిని పిలుస్తాడు.)

జభారోవు—కోటోమికోని ఇండిన్స్ బోరోవుప్రపత్రికలకి వ్యాసం వ్రాయబోతూన్నాడు.

వర్గానోవు—అంతమాప్రింతత ఆతడు బయటపడలేడు. అన్నీ ఇది వరకే సిద్దఅయినాయి. జభారోమిచ్! నీ కీవుద్యోగం ఏలాగ వచ్చిందో మాత్రం పేరచిబోబోకు. నాతోకూ వావుంటే నె నీరు ఉపయోగం లేలుసా? ఇప్పుడు చెప్పు అసలుసంగతి ఏమిట ?

జభారోవు—సెంట్రాగ్రాం.

వర్గానోవు—అదేమిటి?

జభారోవు—(బ్లాక్ బోర్డుమీద వ్రాసిన జామిట్రీకల్ డ్రాయింగ్ చూపిస్తూ) సెంట్రాగ్రా అబద్ధం అడితే సహించదు. ఉస్సేమా నిజంచెప్పాలి. లేదా నోరుమూసుకు పూరుకోవాలి. వాళ్ళువుండగా నేనేమీ నోరు మెదపను. నీతో నిజంఅంతాచెప్తా.

(వర్గానోవు బోరోడిన్ గదివేపు నడుస్తాడు. గదిలోంచి వస్తూన్న అమాలియాను మృత్యువద్ద ఎదురుపడుతుంది. ఆమె బైబ్రేగుంటూ నడిచి ఎదుటితలుపు తెరిచి, హఠాత్తుగా వెనక్కి పరుగెత్తవస్తుంది.

అమాలియా—నన్ను దాచు. నన్ను దాచు. నేనాతని చూడకుండదు.

జభారోవు — ఎవ్వరీ?

అమాలియా — తిరువారే చెప్తా. చ్చిరగా జభావెచీ! దామనన్న.

జభారోవు — ఆగు.

(పుస్తకాలబీరువాల వెనకనున్న ఒక చిన్నతలుపు తెరిచి ఆమెని ఆదారిని పంపేస్తాడు. షెకోవాయు, ఎలెనాలు వస్తారు. షెకోవాయు బోరోడిన్ గదితలుపు తట్టుతాడు. అద్వారం తెరుచుకుని వద్దాసోవు వస్తాడు.)

షెకోవాయు — వెబెస్కీతో నేను వచ్చినట్లు చెప్పండి. ముఖ్యమైన విషయాలు మార్గదర్శనమిస్తుంది. (ఎలెనాతో) బోరోడిన్ మార్గిస్తూ కాదని సేనా ఎరుగుదును. కాని, మానప్రవర్తనకి సంబంధించిన సమస్యలకి ఆయన కనిపెట్టిన గమ్యాస్యవిషయాలు మనదేశానికి బాగా ఉపకరిస్తాయి. ఆవిధంగా ఆప్రాసనరు సోమలిజంయొక్క అభివృద్ధికి తోడ్పడతాడు. అదీ డైరెక్ట్!

ఎలెనా — ఈగతి లొక్కలతో నాప్రాణం చివికిపోతూంది. మానవుని అమాయకత్వాన్ని గురించి బోరోడిన్ తనకిష్టమచ్చినట్లుల్లా చెప్పతూ న్నాడు. మనం విచారణచేస్తున్న దేమిటో ఎందుకో ఆదేవుడినే తెలియాలి. కాస్తాల్ స్కీ లన ఇష్టంవచ్చినట్లుల్లా వ్యవహరిస్తున్నాడు. నేను వ్రాసిన వ్యాసంకూడా ప్రకటించనీయలేదు.

షెకోవాయు — నువ్వు రాజకీయాలు మరచి విద్యద్వాదంలోకి దిగుతూన్నావు. అందుచేత బోరోడిన్ నువ్వు వ్రాసిన ఖండనం విధ్వంసకులకి సహాయకరంగా అయ్యారవుతుంది.

ఎలెనా — నీకు మతిలేదు!

షెకోవాయు ప్రస్తుతస్థితిలో నీతో ఒక్కబోబోవే తాళింపేస్తాడు కాని, బాస్త్రి. ఇష్టంవుంచుకో. అతిగాడు కోల్ హోమన్ విప్లవనీ, లేబర్ లేటరీ స్థాపించడానికి వ్యతిరేకుడనీ మగవకు.

ఎలెనా—కోటోమిన్ శిష్యుడైనంతమాత్రాన ఇరువురూ ఒకేపనిలో నియుక్తులని చెప్పడం తప్పు.

షెకోవాయ్—అలాగే? (నెవిస్కి వస్తాడు.) కామ్రేడ్ నెవిస్కి! విన్నావా? (పుస్తకంమీద వ్రాలే దువ్వుతూ...)... నా ఆభిప్రాయాలతో ఏకీభవించే నామిత్రుడు నికోలాయ్ బోబ్రోవుక్ - చూడేలోకోటోమిన్... తను వ్రాసిన పుస్తకంమీద లెన స్వంతదస్తూరీ. ఈవిధ్యంసకుణ్ణి ఇంకా బయట పెట్టకుండా ఉపాధ్యమెంటుమీద అధికారిణి వుంచేయ. ఇకాస్టిట్యూట్ యొక్క అధికారవర్గం ఆపర్యునిస్టు మార్గం తొక్కుతుంది.

నెవిస్కి—(నవ్వుతాడు) హ్వా!

షెకోవాయ్—నెవిస్కి! ఇది నవ్వి వెయ్యవలసిన విషయంకాదు.

నెవిస్కి—ఏమెప్పుడూనికీ ఏమో ఒక 'డీమెంటు' అని నించించకూడదు. నీపుణ్యమయిరి, ఏమెప్పుడుంటావో చెప్పుకూ. బోబ్రోవుమీద ఈగనికూడా వాలనియ్యదు బోరోడిను.

షెకోవాయ్—మనం అతనిగొప్పమాటంగా వ్యవహరించాలి. ఇప్పుడు వారిద్దరిమధ్యా వెనకటంతి స్నేహంలేదు. బోబ్రోవుని డిస్మిస్ చేస్తే బోరోడిన్ కాదనికూడా ఆనడనే నావ్రూహ.

నెవిస్కి—సంగతి అలావుంటే, వ్యవహారం సాఫీచెయ్యవచ్చు. అయితే బోబ్రోవు ఖాళీలో ఎవరిని వెయ్యడం? ఎలెనా! నీకెవరూ?

ఎలెనా—కామ్రేడ్స్! బోబ్రోవుకాదు. బోరోడిన్, కాపాల్ స్కీలే మనకి నిజమైన శత్రువులు.

షెకోవాయ్—ఇదోకొత్త మాట. బోబ్రోవుకాదూ? సాచెయ్యాలని చూస్తుంది, ఎలెనాకి ధైర్యం చాలడంలేదు. ఈవిషయంలో మనం కఠోరంగావుండకుంటే లాభంలేదు.

నెవిస్కి—ఆ మెక్కివంటేకుంటే షెకోవాయ్! నువ్వేవుండాలి! ఇంకెవ్వరూలేరుమరి!

ఎలెనా—కామ్రేడ్! వ్యవహారం చక్కబెట్టవలసిన విధానం అది కాదు. మరొకశాఖలోని విద్యార్థిని తనశాఖకాని శాఖలో ప్రాధాన్యంగా వెయ్యడం చాలపొరపాటు. అది బాధ్యతగలపని!

షెకోవాయ్—కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యుడు. మైగా నీమగడు అయిన వాని విషయంలో అంత అపనమ్మకం చూపడం ఆశ్చర్యంగావుంది.

నెవిస్కీ—అవును నిర్వహించుకోగలడా? లేదా? అనేది ఆలోచించుకోవలసిన విషయం. అంతే. నన్ను తోళ్ళకంపెనీలోంచి తీసుకువచ్చి ఈ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పెట్టారు. కుండభృవిషయంలో నాకు తెలిసిందల్లా వాటి చర్యన్ని గురించి మాత్రమే. అయినా నే నీ ఇన్ స్టిట్యూట్ కి మే నే జింగ్ డైరెక్ టర్. అదీ డైరెక్ టర్!

ఎలెనా—నువ్వు డైరెక్ టర్ నునిగురించే మాట్లాడుతూన్నావా?... డైరెక్ టర్!

నెవిస్కీ—అదో ఊతపదం అయిపోయింది. అంతా స్వేచ్ఛగా వాడేస్తున్నారు. సరేకాని, నికోలాయ్ ఏం చెప్పేవు? ఒప్పుకుంటావా? బోబ్రోవుని తప్పించేసి, నిన్నాడిపార్కు మెంటుకి ఛైర్మన్ గా వేస్తాము.

షెకోవాయ్—గ్రెనీడియంలో సభ్యుడుగా కూడానా?

నెవిస్కీ—ఆహా! వేరే. చెప్పవనిలేదు. అదివుంటే ఇదీవున్నట్లే.

ఎలెనా—లేబరరీలో ఎదర్ని పరీక్షించాలి - అన్న సమస్య... బోరోడిక్షాయెక్కు కార్యవిధానం.

షెకోవాయ్—దానినిగురించి పత్రికలలో వ్రాయడానికి మీలు లేదు.

(నెవిస్కీ, ఎలెనా, షెకోవాయ్ లు వెళ్ళిపోతారు. జభారోవు బోరోడిక్ష గదిద్వారంవద్దకు పోయి నెమ్మదిగా ధ్వనిచేస్తాడు. వర్గాసోవు బయటకి వస్తాడు. జభారోవు ఆతనిని తీసుకుని బ్లాక్ బోర్డువద్దకి వస్తాడు. జభారోవు కుద్దతో వ్రాస్తాడు.)

జభారోవు—ఇదిగో... ఈ చుక్క ఆచిన్నపిల్ల. ఆ మెట్రెడి నికోలాయ్ వెళ్ళిపోయి షెకోవాయ్ (ఎడమవేపుగా క్రిందుగా ఒక చుక్క పెట్టి రెంటినీ కలుపుతూ గీస్తాడు.) అమలిగూ కాగ్లీనా ఈచిన్నపిల్లని ఎరుగును. (కుడిచేతి వైపుగా కిక్కిరించి ఒక గీతగీస్తాడు.) కనక, అమలిగూకీ,

షెకోవానుకీ, ఏనా సంబంధం భుంజివుండాలి. (క్రొంగుకులు కలుపుతూ గీటిగొట్టాడు. త్రేభుంజి అయ్యాయి. ది.) త్రిభుంజి! నాకు పురిషుధ్య గల బాంధవ్యం ఏమిటో ఎరుగుదువా? (అమాల్సిగా వెళ్ళిన ఏరువావెనక నున్న చిన్న ద్వారం తెరుస్తాడు.) బోనికిపోయారు.

వర్ణనావు—(స్రంభితుడై) ఏమిటి? ... షెకోవా ... అమాల్సియా.....

[తే ౪]

నాలుగో రంగం

(తెండ్రోలింగలో నిరూపించి మారిన ఎలెనా కంటికి ది. కిబయ్యావు పుస్తకం చదువుకుంటూ, అప్పడప్పుడు క్రిందగోటి క్లారా ఎలెనాలతో మాట్లాడుతుంటున్నాడు.)

ఎలెనా—నాకోమా తెలియడం లేదు. నేను ఆపనికి తగను. బోరోడిక నిగమే చెప్పేను. నాది ముందుకొచ్చింది. అటువంటి గలకాయితో వైజ్ఞానిక పరిశోధనలకి ఏమీ తగను.

కిబయ్యావు—ఎలెనా! వగి పోవాలి. నాతల పరిశోధనలకి పనికిరాదేదూ? నా మొదటి అల? నాకొబ్బల — రాయసేని కొడితే రాయ పగవలసిందేగాని, దీనికి చలనంలేదు. రాత్రులు తెలువ్వగా మేలుతున్న ఇంతంతలావు పుస్తకాలు చదివేస్తూన్నా. ఒక్కొక్క పుస్తకం పూర్తి అయ్యేటంతకి (చేతులతో చూపుతూ) అంతంతవాడిని అయిపోతూన్నాను. త్వగలోనే ఈయిల్లు పటనలతి పొడుగు ఎగిరిలావున్నాను. ఎలెనా! మనం బెంబేలు పడనూడదు. ఎప్పుడూ ముందుకొ.

ఎలెనా—మానవ ప్రవర్తనాపరిశోధక శాలపేరు చిన్న నాగుంటు జాబపోతూన్నాయి. బోరోడిన్ గీ వల పన్నుతున్నాను. సోవియటు ప్రభుత్వంచేత అపకారం పొందినవారందరినూనీ పరశ్వాపచి సమాధానాలు తీసుకుంటున్నాడు. కాని మనం ఏమీ చేయలేము. చూపు.

క్లారా—చవటా, చవటా! నిన్ను మరొక పేరున పలనడానికి మీలు లేదు. ఏమిటల్లా మాట్లాడుతున్నావు? మీ కంటికి అన్నిమీద త్రామరును.

నువ్వుకుండా కొంటులు ఘోరమౌచి చేసేవు. కాని, మోసుకున్నానా ఏలావున్నావో. నేబరెరికి భయపడకూన్నావూ? చెదిరిపోయిన కుండలలా గోదలలో దూరుకూన్నావూ? ఆచెవులు పుచ్చుకుని పొదల లోంచి బయటికి ఈసుసా... నలుగురిలోకి తీసుకువచ్చి, ఆలోచించే పదతి నేర్చుతాం

కింబయ్యావు—బోబ్రోవు నుమాటలు ఇదివరకే చెప్పేడు. కానీ, బోబ్రోవుని గురించేదు. ఆనిని తలవేగిల వేసుకు తీరుగుతున్నాను. బోలోడినున్నవదిలెన్నోసేతు. కాని, నున దగ్గరికిరావోకపోతును. ఎలెనా! బోబ్రోవుని పిల్లు. మనం ఎందుకంటే పనిచేద్దాం.

ఎలెనా—నేను ఎక్కడ పలవను.

కింబయ్యావు—ఎప్పుడు నీవున్న నిచోలా నా దిహిమెంటు అధ్యక్షుడు. నీమనసు మూర్ఖినిసానీ సభ్యుని అయివుడిచి బోబ్రోవుని సరిగ్గా చూడలేకపోయావు.

ఎలెనా—నునో బాధపడుతున్నాననుకుంటున్నాడు, నికోలాయు. ఇద్దరికీ పండ్ల గ్రామనాలుకూడా చెడ్డాయి. ఈవేళ ట్రాంలో మేమిస్థలం వేచిపడ్డాం. మానేవారంతా ఆనందించేరు. కాని, అలగాడోమీ దుచారం లేదు. ఆవువోగొనిక మురిసిపోతున్నాడు. ఆఖరికి నేను ఇంటికొస్తేనే గోయేను.

క్లారా—బాగ్రుగ్గ. లేనా పార్టీనుంచి గెంటివేస్తాం. ఆశ్చర్యకరంగా వుండే! క్లాసులోంచి బయటికి గావడంతో అన్నీ అనుమానాలే. ఎక్కువ ఆలోచనకి ఫలితం అనుకుంటున్నావేమో, కాని, అది నీ మనోద్వేగం లేకపోవడానికి ఫలితం. నీ ఆట ఆలోచన కట్టేసేటటు.

కింబయ్యావు—దేమిటి? ఎప్పుడూ పెనలేదే.

క్లారా—ఆమె యిప్పుడు ప్రపంచాన్ని గురించి తెగ ఆలోచిస్తోంది. పార్టీ ఇప్పుడు పవక బడపోతుందిట. నే చెప్పనట్లులా సాగిందా, మిక్కుల్లందరినీ ఎగరకొట్టేస్తా.

ఎలెనా—ఎగరకొట్టడం కాదు తెలివి. చేతనైతే సహాయం చేయి.

క్లారా—నన్నిప్పుడు ఇన్స్టిట్యూట్ లో చేరమంటావా, యేం అరివైవ్ ఫ్యూవర్ చేక చదువుకోక మన్నుకొట్టుకోనా?

కింబయావు—(ఎగిరి గంతుచేసి) నిన్నెవరు చదువుకో మన్నాడు? నీన్నెవ్వరూ చదవమనడలేదు. మా ఇన్స్టిట్యూట్ కి పోవకురాలివి మీ కాకూడదు. ఫ్యాక్టరీ అంతా ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క సోపనులుగా చేశారు. నేను మాకు మార్గం చూపించవచ్చునే. ఇప్పుడు మేం లొక్కినదాని పొరపాటు—పొరపాటు. హుస్సేన్ ది చాలా గట్టిబుగ్గి. ఇదంతా నేను స్వయంగా ఆలోచించినదే. (తన బుర్రపట్టుకుంటాడు.) నాకు రేల నొప్పి గావుంది. రాత్రిళ్ళు నాబుర్రలో మాటలూ పదాలూ, ఆటూ, ఇటూ పరుగెత్తిపోతుంటాయి. వాటిని పట్టుకోవడమే బ్రహ్మాండంగావుంది.

(షెకోవాయ్, వాలంటీనాలు వస్తారు.)

క్లారా—ఎక్కడనుంచిరాక?... ఏమిటా ఆనందం?

వాలంటీనా—మళ్ళీ చిత్రకళ ఎత్తుకున్నాను. ఇప్పుడు నికోలాయ్ ష్రెటోవిచ్ నా కొత్తబామ్మకి 'మోడల్' ఆ శిల్పం ఏమిటో తెలుసా? 'క్రామికుడు: విజ్ఞానం...' అద్భుతమైన చిత్రం. అసాధారణమైన 'మోడల్'లు... ఆతలచూడు. చలనరాయిలో చేసినట్లుగా వీలావుందో. ఆకాశ్కు. చేతులూ శిల్పంలో సమే పుట్టేయి,

షెకోవాయ్—వాలంటీనా ఇవానోనా! ఏమిటి నన్ను తెగపోడేస్తూన్నావు?

క్లారా—ఫ్యాక్టరీకి వెళ్ళడంకి చేళయింది, మరిచేనా?

వాలంటీనా—క్లాడావాసిలీనా! అక్కడ చిక్కుమాలినహోరు, దుమ్ము, నాకు మతిపోయింది. ఒంటరిగావుండలేక చెచ్చిపోయేను. ఒక్కడూ నామొహంకేసేనా చూడడు. నాకేమీ తెలియలేదు. చెక్కడపున వదలిపెట్టేక ఏమీలోచడంలేదు.

కూరా—మనోక్తై, మొగ్గం దాచుకుంటాంది. నీ విషయంలో నాకేమీ బాధలేదు. నీ కిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో. కానీ—మెదవులకి రంగుపూసుకో. నీ బొమ్మలు గీసుకో నీ మనస్సుక వచ్చినట్లు ఆనందించు. హుస్సేన్; రా నాయనా! మనం సోషలిస్టు వ్యవస్థను ఆలోచించుకుందాం.

కింబయ్య—క్లారా! నీవెంతా పడుకున్నావే. మహాచురుకైన దానివి... (కూరాతో ఆమె దిబ్బాకి వెడతాడు.)

వాలంటీనా—ఆమె మనస్సుక కష్టంతోంది.

షెకోవా—ముసలిది మహాటిది. ఆమెతోలికి పోబోతు. వదిలెయ్యి.

ఎలెనా—మహాటి సలహా.

వాలంటీనా—నా షెకోవాక నవ్వు 'పోస్' ఇవ్వకూడదా?

ఎలెనా—మాకు తీరుబడి లేదు.

షెకోవా—మాకు కాదు. నాకు అను... ఎలెనావున్న చోటికి కూడా కళ చేరదు. రుచివిగ్రహం నన్నిట్రీవిగ్రహం. శిలుపవైనన్న క్రీస్తు బొమ్మ మరచివేసి. ఆమె వైద్యనికురాలు. ఆమె మెదడు పనిచేస్తున్నట్లుంది. కానీ, సరగానూ, సంతోషంగా చచ్చిపోయినాయి.

ఎలెనా—నికోలా!.

షెకోవా—ఈగదివేపు చూడు! బోసికిటికీలు, నలిపిపార జేసిన న్యూస్ పేపర్లు, గోడలపై మరకలు, మేజాగుడ్డమీద చిరుగులు, సిగరెట్టు పీలికలు, ఎంగిలికంచాలు, నీళ్ళులేని నీటితొట్టె... ఇవేమీ నీకు చిమరుట్ట నట్టేనా అనిపించవు. వీటివీడి నీదృష్టిపారదు.

ఎలెనా—నిన్నటిరకగా తమక మాత్రం ఇవన్నీ తోచేయి?

షెకోవా—నిన్నటిదాకా నేను సామాన్యమైన గ్రాడ్యుయేట్ స్టూడెంటునే.

ఎలెనా—ఒరికింది. ఈమాయలో నాకంత గొప్ప ఏమీ కనపడటం లేదు. అప్పుడే ప్రాముఖ్యతగల మెదడు ఆఫీసరుని అయిపోయేవారాబోలు!

షెకోవా—కొండెం నాగరికంగా బ్రతుకడం ఏమన్నా?

ఎలెనా—అట్లా అన్నావు నాగుడి. గది అప్పుడే నాగుచేస్తా.

షెకోవా—అయితే పని గుడ్డముండచేస్తుంది. అసలు కాపల సింది భానం.

వాలంటీనా—నే వెడలుకొన్నా. క్లారాతో అట్లా తాళి. ఆమె మనస్సుకి బాధకలిగించేసని నివారంగా వుంది.

(తలుపుపై కొడుకుడి. 'లోనికి రమ్మ'ని అనుంచి క్లారాధ్వని. వాలంటీనా క్లారాగదిలోకి పోతుంది.)

ఎలెనా—అసలమందర నన్ను అవగాని సరిచేవు.

షెకోవా—ఆమె పాలకుబాటు అప్పుడే నీ మనస్సుని ఆకర్షించింది. సరదాలు... సంతోషాలు... నిజమే అన్నైవళ్ళగాని నేను, ఇరవై మూడేళ్ళవి ఆమె ఇంకా చిన్నవైతే పకుమిటనవు కింక...)

షెకోవా—నీ బ్రతుకేమిట. పోగలకుటగా అడగాని ప్రేమ.

ఎలెనా—ఈ అయిదేళ్ళనుండి ఆమె తో సేద్యకాదు 'లుసేం?

షెకోవా—కాదు. పరిపాటి అయిపోయింది... (మదతపెట్టి వార్తాపత్రం గొడకు పెట్టికొట్టి) ఈ పత్రిక అలవాటుపడలేదు.

ఎలెనా—(నీరులేని నీటితోటి షెకోవాను పై నీటిరి) తుంటరీ!

(నీపురుకట్టు సరబోయే సమయానికి వాలంటీనా ప్రవేశిస్తుంది. నిశ్చబ్దం.)

షెకోవా—వాల్యా! నే మీ అయిదేడా కాస్తా.

వాలంటీనా—వద్దువద్దు. నేపోతా.

షెకోవా—నేవస్తాను కాదూ?

వాలంటీనా—నెలవు! ఎలెనా.

ఎలెనా—(వాలంటీనా బబ్బుపట్టుకొని) వాలంటీనా, నీ నగడమోలా ఈతనితో తలుపులు మూసుకుని కుంట్లో ఉండమంటున్నా? ఇరవై వాస్తాలు ఎందుకు?... (చేయిపుచ్చుకులాగి) దానిదామాతలు... మోసాలు ఎందుకు?

వాలంటీనా—నన్ను వోడు! (దానితో అరుస్తుంది.)

ఎలెనా—గట్టిగా! గట్టిగా! గొంతు తెత్త చెప్ప నీ ప్రేమని.

వాలంటీనా—శేషస్వర్ణినీ ప్రేమించడంలేదు. నన్నువోడులు. నీచే
తులు మంచులావున్నాయి.

(వాలంటీనా విడిచి మరుని పొరిపోతుంది. 'షెకోవాయ్ ఆ మెవెనక
జరుగెత్తుతాడు.)

'షెకోవాయ్—అయినా చాలు! ఈ అవమానపువిళాచంతో చేసిన
కావరంచాలు.

ఎలెనా—(అరిచినివృద్ధిని) నాకేం అనుమానంలేదు.

(కూర్చుని ఏడుస్తుంది. క్షాంతావస్తుంది.)

క్లాగా—ఎందుకు ఏడుస్తావు? పుష్పిపన్ను సలుపుతూందా?

ఎలెనా—నాకం నికోలాయ్ సరిబంధం వొడిలిపోయింది.

క్లాగా—ఎన్నడమ్మా! ఇప్పుడేకాదు, ముగ్ధుడుతూన్నావు.
అప్పుడే ఈ ప్రయాణం చేయడం కలిగిపోయింది... ఏవీ నీకెప్పు... ఇల్లారా
మాడనీ! (గడ్డం పట్టుకొని ఎలెనానుంచి ఎప్పుడొంది.) ఏడవత ఆల్లాగ!
ఏడవత! కెప్పుడు? (వీలుగుంటూ ఇస్తుంది.) ఏడవతల్లికి ముందు
ఏడుపుపుట్టింది. అయితే ఇది ప్రణామకలహమా?

ఎలెనా—పూర్వం గా నిలిచిపోయేది.

క్లాగా—వాలంటీనాతో వెళ్ళిపోయేదా?... అందమైనవీలే!

ఎలెనా—లక్కలున్నాయి! చవట!

క్లాగా—అయినా కన్నులున్నాయి.

ఎలెనా—నాకు అయినా లేదు.

క్లాగా—అయితే ఇది నా అభిమానమేనా?

ఎలెనా—నాకం కే వచ్చింది. అంతేనాగోప్ప?

క్లాగా—అప్పుడే ముసలిగానిని అయిపోయేవు కాబోలునో?
నీవయస్సులో నీవు ప్రపంచం గిరి గ్రామం అనేవీ నీను. నీమానవుడు వదిలి
వెడితే లోకం వచ్చిందా? ప్రపంచం అలాగాడోనేవుందా? అలాగే మరెవరి
నో. నేను చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళంతా, మనస్సులోనే వేరొలగి పడుతు

వాళ్ళు వున్నారు. పార్టీ ద్వారా ఓపదిమంది మంచివాళ్ళని నీదగ్గరికి పంపిస్తా. నీకు నచ్చినవాణ్ణి ఏరుకో. లేదా ఇంకొకరిని మంచిమాగ్గరి! ఫ్యాక్టరీ రెస్టారెంట్ తెరుస్తారు ఈవేళ. ఈవేళ వింగు ఒరగబోతుంది. కులాసాగా కాలం గడిచిపోతుంది. రా, పోదాం.

(కింబయీవువస్తాడు.)

కింబయీవు—క్లారా, ఇవిగో నాప్లానులు... ఎలెనా! ఏమిటి ఆలాగ వున్నావు? కిళ్ళు ఎర్రగావున్నాయే? ఏంమండుతూన్నాయా? నాకళ్ళూ ఆలాగే బాధపెడుతుంటాయి. ఇసుకపోసినట్లేవుంటాయి. ఎలెనా! నీమగడున్నాడే, మహిమంచివాడు. నువ్వు మంచిపెళ్ళొనివి. నేనూ మంచి మగ్గణ్ణి కౌతానుకాని, ఓమంచిపెళ్ళొన్నీ వెటకీ వెడతావా?

క్లారా—అయితే ఎలెనానే పెళ్ళిచేసుకో. ఆమె మగ్గడినుంచి విడిపడింది.

కింబయీవు—ఆం. ఆం. ఆం. విడిపడిందీ! విడిపడిందీ! పెళ్ళొన్నీ విడిపడనిచ్చేదూ, నికోలాయ్, ఎందుకూ పనికిరానివాడు. నేను నాభార్యని అమెరికానాలలోకి తీసుకుపోయి తిప్పతా. చావగొడతాను. కాని, విడిపోనిస్తానేం?

ఎలెనా—నికోలాయీ నేనూ ఒకేపనిచేసేవాళ్ళం. ఒకరికొకరు సాయంగావుండేవాళ్ళం. మాఇద్దరి ఆలోచనలూ ఒక్కటే... మాగమ్యం ఒక్కటే... ఈనాటినుంచా? అండర్ గ్రాడ్యుయేట్లం ఇంకానాటినుంచీ ఆతడో పెద్దఅఫీసరు అయిపోయాడు. ఆతనికి నాలుగవసరం ఏంవుంది?

(నటాషా వస్తుంది. బంగారు రంగు చేపలున్న గాజుగొట్టి మేజా మీద పెడుతుంది.)

నటాషా—క్లారా! చూడు. చూడు. ఎలెనా, ఏకీవ్రియం. స్కూలులో మాక్లాసువాళ్ళకి ఈఆ క్వీరియం బ్రోబ్రోవుమామ చేసిపెట్టేడు. మా కళ్ళుకి తరుచుగా వొస్తుంటాడు. వసంతికాలం నాటికి కుండేళ్ళు పెంచుకు

దురుటకర్యవైతై చేసిపెడతానన్నాడు. రాండి. చూడండి ఎంతబాగుందో. క్షారా! ఎలెనా! హుస్సేన్!

కింబయ్యావు—ఎలెనా! ఓమారు బోబ్రోవుతో మాట్లాడిచూడు. ఆతడు చాలామంచివాడు. ఆతనికి నీసహాయం - నీకు ఆతని సహాయం అవసరం.

ఎలెనా—వద్దు. ఆమహాత్ముడు .. ఇంక వెక్కిరింపు ప్రారంభించ గలడు. “నే చెప్పలేమా? - సాచ్చరించలేమా?”—వద్దు నే నొక్కరై నీ పనిచెయ్యగలను.

క్షారా—నీకు వొట్లొ బాగాలేదనుకుంటాను. నీ పద్ధతి ఏమీ బాగాలేదు. ఏమీబాగాలేదు.

సగూషా—క్షారా? ఇటురా. రా, ఎలెనా! హెస్సేక్! నా చిన్ని చేపల్ని ఓమాటు చూడండ్రా!

ఎలెనా—బాగున్నాయి తల్లీ. వాటికన్నా నువ్వు బాగున్నావు. నువ్వు నాకడుపునే ఎందుకు పుట్టేవుకాదు?

సగూషా—అల్లా అన్నావే?

ఎలెనా—ఒక్కచోటనే వుండేవాళ్ళు - విడిపోకుండా!

సగూషా—ఇప్పుడు వుండడం లేదా? విడిపోవలసిన అవసరం ఏం వచ్చిందీ? నీ మీద నాకు చాలాప్రేమవుంది, ఎలెనా! కాని, నీకు తీరిక ఏదీ? (షుకోవాయ్ గదిలోంచి వెళుతుంటాడు.)

సగూషా—నాన్నా! నా ఎక్వీరియం చూడు! నాన్నా!

షుకోవాయ్—నన్ను సంపకు! (వెడతాడు)

సగూషా—ఏం వచ్చిందబ్బా! చిత్రంగావుండే.

ఎలెనా—చిత్రంగా వుంది.

(ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం. సగూషా, తన బంగారు చేపల తొట్టెతో ఆడుకుంటూ, త్రోలతోతానీ, తన పాతశాల సంగతులు చెప్పుకుంటూ వుంటుంది.)

నటాషా — స్వేచ్ఛోకాని మాలోంచి ఎక్స్ప్లైట్ చేసి వేసేరు... అతని తండ్రి మతగురువు. కాని, అతడు తానో గుమాస్తా కొడుకునని చెప్పేడు... మా నాయకుడు ఏమన్నాడో తెలుసా. స్వేచ్ఛోకా మనల్ని మోసం చేసేడు. శ్రామికవర్గాన్ని మాత్రం మోసగించడూ ఆలాంటివాడు? అత్తయ్యా! శ్రామికవర్గాన్ని మోసగించడం చాలా తప్పు.

క్లారా — మీ నాయకుడు చెప్పేడు గనక తప్పే అయివుంటుంది.

నటాషా — పంచెం. అందరికీ ముఖ్యమైన నాయకుడు ఎవరో చెప్పి? చెప్పగలవా? నేను చెప్పగలను. అందరికీ నా ప్రధాన నాయకుడు సార్త్రి... (చేపల్లి చూస్తూ) చేపలు ఎలాగ ముసుగుతూన్నా మో చూడు.

ఎలెనా — క్లారా! ఈ బిన్న బిడ్డ నాతో వుండిపోతే బాగుండును... నాకో ఆడు బిడ్డయినా కలిగింది కాదేమిటి? కాస్త దానితోనే నా కాలక్షేపం అయివుండును.

క్లారా — చాలులే. ఎందుకేమిటి? అప్పుడే వయసు మళ్ళిపోయిందా? బట్టలు వేసుకో. రెస్టారెంటు తెరిచే వేళయింది. పోదాం.

ఎలెనా — నిజం. క్లారా! ధైర్యం చిక్కబట్టుకోవాలి. ట్యూమింగు నడు. పోదాం.

కింబరీయావు — నేనూ వస్తా. ఎలెనాని ఒక్కటే అంశండా వదల తిలుచుకోలేదు. ఒంటరిగా తిరిగి రావడం మంచిది కాదు, నాదగ్గర మూడ ట్రాప్ టెక్స్టున్నాయి. నడవండి.

[క్లారా, ఎలెనా, కింబరీయావులు వెడతారు. నటాషా ఒక్కటే వుంటుంది.]

నటాషా — బలే గావుంది. పీక్కుతి నేవాళ్ళు ఎవ్వరూలేరు. చేపల కాస్త మేలి నేస్తా. మజాగావుంది. (పొడుగుంది.)

బలే మజాగా వున్నాదీ

బందరు చేపల - చెరలాటాలు

బలే మజాగా వున్నాదీ...

[కాస్తాల్స్కీ వస్తాడు.]

కాస్తాల్స్కీ—నిన్నాన్ని ఏమారు పిలుస్తావా అమ్మా!

నటాషా—కూర్చోడి. (పరుట్ట వెనుతుంది. కాస్తాల్స్కీ కూర్చుంటాడు, నటాషా—షెకోవాయ్లు ప్రవేశిస్తారు.

షెకోవా—పోయివడుకో, నటాషా!

నటాషా—చేపలతో ఆగుతుంటా.

షెకోవా—పోయివడుకోవమ్మా!

నటాషా—నాచేపల్ని ఎవ్వరీ ముట్టుకోనీయేం. (వెనుతుంది)

కాస్తాల్స్కీ—నికోలా—షెక్రోవిచ్! నీకు దేవుడంటే విశ్వాసంవుందా?

షెకోవా—ఏమిటాప్రశ్న?

కాస్తాల్స్కీ—అయితే నమ్మవస్తూంటుంది. అంటే కర్మావలంటే కూడా నమ్మకం లేదన్నమాటేనా? ఆత్మల బాంధవ్యం అన్నా నమ్మకం లేదు కాదు?

షెకోవా—వతిపోయిందా, లేక నన్ను బోల్తాకొట్టిచాలాని చూస్తున్నావా?

కాస్తాల్స్కీ—కాని పెద్దబాధవ్వం ఒప్పుకు తీరుతావని నానమ్మకం. సాంఘిక వికృతి - సమానత్వాన్ని నువ్వు ఒప్పుకుంటావు. చెప్పవేం సమాధానం ... నిజంగానే అడుగుతూన్నా ... వ్యసాదరులు కావడానికి ఎవరికేనా అవకాశం వుంటుందంటావా?

షెకోవా—ఉండవచ్చును.

కాస్తాల్స్కీ—ఒకే తరగతిలో పుట్టడంచేత సోదరులనవచ్చునంటావు! అయితే నికోలా—షెక్రోవిచ్! మనం ఇద్దరం సోదరులం అవుతాము.

షెకోవా—(విసుబుతో) ఏమిటిగోల?

కాస్తాల్ స్కీ—మనంగుద్దరం సోదరులమే అంటే మనయిద్దరికీ తండ్రి వొకడేననికాదు. నాతండ్రి ఒక శాసనసభ్యుడు. నీతండ్రి ఓ చిన్నపోస్టు ఆఫీసు గుమాస్తా. ఆతడు విప్లవంలో ఎవ్వరిపడానికి చేరలేదు. ప్రభుత్వం ఎవ్వరిచేతులలోవున్నా, బాబులు సక్రియంగా అందించేవాడు. నీ డాక్యుమెంట్లలో వ్రాసుకోవడానికి ఇదొక పెద్ద అవకాశం దొరికింది.

• షెకోవాయ్—నీతో ఆవిషయం నేను చర్చించుతుంటున్నాను.

కాస్తాల్ స్కీ—నీ పార్టీపత్రాలలో నీతండ్రి ఒక చిన్నపోస్టు గుమాస్తా అని మాత్రం వ్రాసేవు. అంతేకాదు. ఇంకావుంది. నీ తల్లి ఒక కూలిమనిషి అనీ, 1921 లో తిండిలేక సమరాలలో చచ్చిపోయిందనీ, వ్రాసేవు. కాదా? 1922 లో ఫ్యాక్టరీలో పదవి సంపాదించేవు. 1925 వరకూ అక్కడే పనిచేసేవు. అటుతర్వాత పార్టీలో చేరేవు. తరువాత యూనివర్సిటీలోచేరేవు. అక్కడినుంచి గ్రాడ్యుయేటు విద్యార్థిగా మా ఇన్ స్టిట్యూట్ కి వచ్చేవు. అంతేనా? చూసేవా? నాకన్ని సంగతులూ తెలుసు (నెమ్మదిగా - గంభీరంగా) ఇవన్నీ ఇల్లావుంచు. నువ్వు ఒక మిలిటరీ ప్రోసిక్యూటరు కొడుకువని నే నెరుగుదును.

షెకోవాయ్—అసలు సంగతి చెప్పు.

కాస్తాల్ స్కీ—అప్రోడిటుయొక్క లోపాలు తెలియక పోవడంచేత 'మోమస్' చాలా అనూయపడింది. నేనూ 'మోమస్' లాగనీపార్టీ రికార్డు చదివేను. ఒక్క చిన్నరహస్యం నాకు తెలిసివుండకపోతే నేనూ 'మోమస్' మాదిరిగా నేబోల్తాకొట్టివుండేవాడిని... ఆరహస్యం ఏమిటో ఎరుగుదువా?... మీయమ్మ బ్రదికివుంది!

షెకోవాయ్—మాయమ్మ!

కాస్తాల్ స్కీ—ఆశ్చర్యాలకి సమయముకాదు... ఇప్పుడేనా తెలిసిందా నువ్వు - నేనూ సోదరులం ఏలాగనయ్యేమా. మనం ఒక్కరకం వాతావరణంలోనే పుట్టి పెరిగేం. ఒకే వర్గంలో పుట్టేం. కాని, అనుభవంలో తేడావచ్చింది అనుకో. నువ్వు కొంచెం పెద్దవాడివి, తెలివైనవాడివి గనక—పొగడికకాదు. నిజంగానే చెప్తున్నా - చల్లగా మిలిటరీ

ప్రాసీక్రూటమిషేనూ, అద్భిర్యోగం సునేనూ తీసివేసుకున్నావు... ఇంక
నేను—చేతిపైంది కాదు. నా పేరు శాన్కృతగానే వుండిపోయింది — అటు
వంటి సౌకర్యం సాధించడం అసాధ్యం కాదు... చిన్నప్పటినుంచీ నేను
దురదృష్టవంతుణ్ణి. పుట్టినట్లో చురుకు ఏ! ప్రాసీక్రూటే అది జీవితాంతం
వగతూ అంటే. ఎలానామాకానోనానికా లాకి వెళ్తుందనీ, నేను ఇక్కడ
గ్రాహ్యయేట విద్యార్థిగానే ముగిసినవలసినవాడినేనునీ, తెలుసుకుని
సంతృప్తిపడ్డా. కానీ, నీ వ్యవహారం ఏలావుంది.

షెకోవా... — (గొతువేసి) నేను ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసేను. శ్రామి
కుణ్ణి. అయిపోయేను. విద్యుత్తుగా వాళ్ళలో సభ్యుణ్ణి. నా తల్లిపేరు చెప్పి
నన్ను భయపెట్టలేదు.

కాస్టాగోస్కీ:—అవును కాదు. నే వచ్చింది. సోదరుడు
మరిగిగా నిన్ను గొప్పని పడానికి వచ్చేను. నికోలాయ్! ఈపాటికి
బాగ్రత్తపడు. పార్టీలో చేరకున్నావు గదా మూలం కప్పివుచ్చుతే శిక్ష.
పార్టీలోంచి గడచడమే. బాగ్రత్త. ఏసంబంధంలేనివాడిని వచ్చి చెప్పేను.
క్షమించు నే నింక ఎప్పుడూ ఈపాటుంటున్నాను. కంగారుపడకు.

(వెళ్ళిపోతారు, రియల్ గర్బున వేసుకుని.)

షెకోవా... — (గొతువేసి) బంగం, అబద్ధం ఆడుతూన్నాడు...
అయినా నేను మూడేళ్ళపాటు ఫ్యాక్టరీలోనూ, అయిదేళ్ళు పార్టీలోనూ
పనిచేసేను... పార్టీలో అయిదేళ్ళు!... మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీపనిలో!...
నేను ఇప్పుడే కంట్రీలో కమ్యూనిస్టులతో పోయి స్వచ్ఛంగా చెప్పివేస్తాను.
వాళ్ళనే చెప్పిస్తాను. పుట్టినట్లు తెలుసుకొని, నన్ను క్షమిస్తారు.
ఓమారు నీవాట్లు చేశావు. అంతలోనరి... (హడావిడిగా బట్టలు వేసు
కుంటాడు.) నేను వచ్చి ఉన్నా చచ్చేస్తా... మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీలో...
అయిదేళ్ళు పార్టీలో... నాగ్నం వుంది... నా కొకరిభయం ఏమిటి?...
అన్నిసంగతులూ చేప్పేస్తాను. మూడేళ్ళు ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసేను. అయి
దేళ్ళుగా పార్టీలోవున్నాను. అదేసంగతి! అదే చెప్తుంది కథంతా.

(వెలుపలికి వెళ్ళిపోతాడు. లలుపు భర్తను భర్తని అవుతుంది. గది భారీ గావుంటుంది. అంతట నటానా తన గది లలుపులమధ్యనుంచి తొంగి చూసి, గది కలయచూస్తుంది, విషయాలన్నీ ఆమె వింది.)

నటానా—(భయంతో ఏడుస్తుంది.) నాన్నా! (గట్టిగా) నాన్నా! (వెరి ఎత్తినట్లు) నాన్నా! ఎక్కడి కళ్ళేవు? ఎక్కడికి? నువ్వు శ్రామికి వర్గాన్ని మోసగించేవు! మన నాయకుణ్ణి మోసగించేవు! నాన్నా!... (ఏడుస్తుంది.)

[తెర]

మూడో అంకం

అయిదో రంగం.

(కాన్సరెస్సు గది. ఒక పెద్ద కాన్సరెస్సు టేబిలు. 'గోడదరినుంచి రంగంవైపుకి ఏటవాలుగా వుంటుంది. ఎదుటివేపున ఒక వరస కుర్చీలు వేయబడి వున్నాయి.

టేబిలువద్ద బోరోడిను, నెవిస్కీ, మెకోవాయ్, ఎలెనా, బోబోవు, ప్రెసీడియంట్ అవసర సభ్యు డొకడు కూర్చుండి వుంటారు. రంగం అంత సేపూ ఈతని పని టీ త్రాగి, మితాయిలు తినడమే పని.

ఒక ప్రక్కనున్న కుర్చీలలో కాస్టాల్ స్కీ. కింబయ్యావు, వర్గాసో వులు కూర్చుండి వుంటాడు. వర్గాసోవు టెలిఫోనువద్ద కూర్చుండి, కార్య దర్శిలా వ్యవహరిస్తుంటాడు నెవిస్కీ అధ్యక్షుడు.)

నెవిస్కీ :—కామ్రేడ్ మాకోరోవా మాట్లాడుతుంది.

బోరోడిక్ :—ఇక్కడికి మూడుగంటలనుంచి నడుస్తూంది ఈతంతు. (టెలిఫోను మ్రోగుతుంది. వర్గాసోవు సమాధానం చెప్తాడు.) దీనికేం అర్థం లేదు.

వర్గాసోవు—నెవిస్కీ! నిన్ను పిలుస్తున్నారు.

నెవిస్కీ :—మాకోరోవా! ప్రారంభించు. (టెలిఫోనువద్దకు వెడుతూ) నే వింటూనే వుంటాను.

ఎలెనా :—పైకి అంతా సస్యంగానే కనిపించవచ్చు. మానవ ప్రవర్తనా పరిశోధక శాలలో—పరిశోధనలు సాగిస్తూ! రిపోర్టులు (వాస్తూ, ప్రశ్నోపకులువూ రిచేస్తూ, రిక్తపరీక్ష సాగిస్తూ—అరుజట్లవాళ్ళం—రాత్రి పగలూ పనిచేస్తున్నాం. మనం ప్రోగుచేసిన విషయాన్నంతనీ—కట్టుకట్టి, ప్రాఫెసర్లు, డాక్టర్లు తీసుకుపోతాడు. తలుపులు బిడాయించుకు స్వయంగా పనిచూచుకుంటాడు. ఫ్యాక్టరీలకి ముడిసరుకు వుత్పత్తిచేసి యిచ్చే

నీగ్రోలకీ, మన వైజ్ఞానిక విద్యార్థులకీ తేడా ఏముంది?.....(బల్ల గుడ్డు తుడిచి. ఆ ఫ్లాస్ట్రిలో ఏం సరుకు రహార్యపుతూంకో మాకు చెప్పాలి. బూట్లా, కొవ్వొత్తులా, విషవాయువులా...

కాస్టాలోస్కీ—మూకంటే, నీ వుద్దేశ్యం?...

ఎలెనా—పార్టీసభ్యులు... ప్లానికదళ సభ్యులు...

కాస్టాలోస్కీ—సేనా ఒక దిశలో సభ్యుడినే. నీ యీ ఎరు రోగ్గులు మాయిష్టం మీద జరపడం లేదని చెప్తున్నా. స్పష్టంగా, చెప్తున్నా విను. మాదళంవాళ్ళం ఎవ్వరం...

ఎలెనా—లేబరేటరీదళ సభ్యుల కాన్ఫరెన్సుకి ప్రతినిధి గా మార్గ్లాడు తూన్నా. నెవిస్కీ, అధ్యక్షుడివి నీజేనా?

నెవిస్కీ—(తెలిస్తేనుద్గరనండే) ఒక్క నిమిషం! నిమిషం! ఒక టునిగురించి... (రిసీవరు తగిలించేస్తాడు.) ఏ మయినా ప్రశ్నలున్నాయా? (బల్లగడ్డు వచ్చి తన కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.)

ఎలెనా—నెవిస్కీ! ఇంకా నాచెప్పడం వూర్తికాదేమి. ప్రొఫెసరు తన గదితలుపులు తెరచి, లేబరేటరీవారు సస్లయిచేసిన వివరాలను ఏవిధంగా ఉపయోగిస్తూన్నాడో మాకు చెప్పాలి.

బోరోడిన్—మీ అందరికీ బలంగా కాస్తా పంచిపెడతా ననుకుంటున్నావే? ఇక్కడికి 20 ఏళ్ళనుంచి, నాకు కావలసినవిషయం సేకరిస్తూన్నా. అదంతా దొంగిలించుదామనా? నీ చేతికిస్తే ఏంచేస్తావో? పత్రికలకిస్తావా? నేను ఒప్పుకోను. కులకుల్ని తరిమికట్టు ముక్కల్ని తిరమలేరు. మా ఆస్తులు లాక్కోలేరు. (నుదురు తట్టుకుంటూ) మాసంపదలన్నీ ఇందులోవున్నాయి.

కింబయీవు—ఇన్ స్టిట్యూటు బోరోడిన్ కిది కాదు. ప్రభుత్వానిది.

బోరోడిన్—నేను ఎప్పుడూ ఏది చేసినా ప్రభుత్వానిది. ప్రభుత్వానిదంటూన్న ఇదంతా నాదేననే సత్యమిది మగవకు. చీకడవడటా నువ్వు.

కింబయివు—ఈ చప్పిదకోడలు. ఈరక్తం ఇదంతా నాస్వంతం.
ఒక బీదరైతుడి ప్రాఫెసర్ బోరోడిన్!

కాస్టాల్ స్కీ—ప్రభుత్వం మీ సేవకు సంతోషిస్తుందనే నావిశ్వాసం.
బోబోవు—చూడాలి.

కాస్టాల్ స్కీ—కాని, ప్రాఫెసర్ బోబోవు విషయంలో ప్రభుత్వం
సంతుష్టి చెంది లేదనే విషయం అందరూ ఎరుగుదురు... (వెక్కిరింతుగా)
వైసిడియంలో బాధ్యులగుల సభ్యులు. పోర్టుఫోలియోలేని అమాత్య
శేఖరులు.....

ఎలెనా—మా 'డిమాండ్'.....

బోరోడిన్—మీ 'డిమాండ్' లు పనికిరావు (నెవిస్కీ చేతిలోని
గంట లాకుని నేలచెట్టి కొడతాడు.) కామలూ, ఫుల్ స్టాపులూ,
ఎక్కడెక్కడాలో ముంగు నేర్చుకో. ఆ తర్వాత 'డిమాండ్' చేద్దువుగాని.
కానీ... ప్రోగుచేసిన విషయానికి ప్రతి తీసుకో. నీ యిషం వచ్చినట్లు
పనిదెయ్యి... నీరు నువ్వే కనిపెట్టు, ప్రకృతి మార్గాలని—బోబోవులూ—
వారూ ఉన్నారనిగా—ఆఖరున చూద్దాం. ఎవరి అభిప్రాయాలు సరిగా
వుంటాయో. అంతేకాని, ఇద్దరుల జేబులు తడమబోకు. పోలీసుల్ని—
సైనికుల్ని పిలవరలసి వస్తుంది.

(నెవిస్కీ ఎంతో శాంతంగా నేలమీదనుంచి గంట తీసుకుంటాడు.)

బోబోవు—నా నిగయానికి నే నిదిరరకే వచ్చేను.

కాస్టాల్ స్కీ—అవి పెట్టుకొని ఇంటిద్గగకూర్చో.

కింబయివు—నిన్నెవరూ మాట్లాడమనలేదు. నోరుముయ్యి!

ఎలెనా—(నీతొక్కగం చేస్తూ) నెవిస్కీ! సభని సక్రమంగానడుపు.
నిన్ను తగలెయ్యి!

బోరోడిన్—ఇన్ స్టిట్యూట్ గొయిక్క కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశం
లోనైనా తిట్లు మానడం మంచిది.

నెవిస్కీ—(గంట పెక్కిరించి) కామ్రేడ్స్! ఆర్కర్! ఒకరి
శరార్థత నొకరు మాట్లాడండి! (టెలిఫోను మరల మోగుతుంది.) పని
సాగించండి.....

వర్గాసోపు—నెవిస్కీ! నువ్వు రావాలి.

• నెవిస్కీ—(తెలిఫోన్ వద్దకుపోయి) కానియ్యండి. (క్రామేడ్స్) ఒక్క నిమిషంలో వస్తూన్నా.

బోరోడిన్—(బోబ్రోవుతో) నీ నిర్ణయాల్లేమిటి చెప్ప. ఓమాటు వింటాను.

బోబ్రోవు—ఇంత కాలమూ నోరుమూసుకు వూరుకున్నా. ఇంత కాలమూ అతివోరమి చూపేను. చాలాకాలం! ఇవాళ ఇవిచ్ యొక్క ప్రభావతీ—ఆయనకి, నాకువున్న సంబంధం - కుటుంబమర్యాదలు - నీటన్నింటిమూలంగా ప్రాప్తమయి బోరోడిన్ కి వ్యతిరేకంగా ఇంత కాలమూ నోరు మెదపలేకపోయాను. కాని, ఇవాళ ఇవిచ్ వైఖరిని నివారించి గొప్ప తప్పు చేస్తూన్నాడు. పశువులకుంట్లో ఉద్రేకాన్నే మానవులకి కూడా వుండవలసికి ఆతని పొరపాటుపడుతున్నాడు. ఈపొరపాటుకి కారణం ఆయనకి గల రాజకీయాభిప్రాయాలే. వానికి వ్యతిరేకంగా నేను నిలబడి తీరుతా.

కాస్టాల్ స్కీ—కానియ్యి. విభవంనకుని ప్రియశిష్యుడివికదా?

కింబయ్యి—ఏమిటి పేలేవు? మళ్ళీ అను!

బోబ్రోవు—(కాస్టాల్ స్కీతో) కోకోమిన్ స్టే నేను వ్రాసిన విమర్శ చదివేవా?

మెకోనాయ్—అది సమయం మించి బయట పడింది.

ఎలెనా—మనం ఇప్పుడు లేబరేటరీని గురించి మాట్లాడుతున్నాం. కోకోమిన్ సంగతి అప్రస్తుతం - సంబంధంలేనిది. బోరోడిన్ వ్యతిరేకంగా అధికారంలేదు. మానవుని - వర్గసంబంధాలు గణించకుండా - వట్టిమానవ మాత్రుని పవర్తన ఎత్తుకుంటున్నావు. వర్గహింసపై వైఖరి కోసం ప్రయత్నిస్తున్నావు. నీ వుద్దేశ్యం ప్రకారం చూస్తే విల్లవం గ్రోధానికి ఫలితంగా కనపడవచ్చును. సోషలిస్టుపోటీకి స్త్రీపురుష సంబంధాలు వెతికవచ్చు. మేక్ - బ్రిగేడ్లపని ఆకలిఫలితంగా తోచవచ్చుగా. కాని, మా క రాష్ట్రాంతం రాజకీయంగా హానికరం.

బోరోడిస్ — నేను ఏన్నిగూనికి వచ్చేదీ నీకు తెలియబుగదా?
ఏమంటే—ఆవిషయం నాకే తెలియదు.

బోగ్రోవు — ఆన్నిగూలు ఏలావుండాలి? కాస్తాల్ స్కీ నూచిం
చేడుగా. ప్రస్తుత పరిశాల నావిధానానికి అవమానం కలిగించే నిగ్గూరాలు.

కాస్తాల్ స్కీ — నోరుముయ్యి. స్కాండ్రల్! నన్ను అవమానం
చేస్తావు? అనుమాన పురుషుడివి—వేవధాగి విధ్వంసకుడివి! వెనక దిక్కు,
లేని గ్రాడ్యూయేట్ స్టూడెంటుమీద కనిపిస్తున్న కోడానికి ఇదాపదధి?

ఎలెనా — నోరుముయ్యి!

కాస్తాల్ స్కీ — ప్రెసిడెంట్! నన్నవమానపరచినందుకు బోగ్రోవుని
అరెస్టు చేయమని కోరుతున్నాను. ఈవిషయం మినిస్ట్రులొకరికి చేర్చాలి.
నన్ను హింసిస్తూన్నాడు...

కింబయావు — మీరు బోగ్రోవుని విధ్వంసకుడన్నాడు... కాస్తాల్
స్కీని తిన్నగా పొగిసిక్కుటర్ దగ్గరికి ఈడ్చుకుపోతా.

బోరోడిస్ — నేను స్రభుత్వానికి సేవచేయదలచుకున్నాను. ప్రజలు
తమ సడనడిక బాగుపరచుకోవాలని నా కోరిక. కాని, మీరు నాపనికి
అడ్డం వస్తూన్నారు. నాపని పొగనియ్యడం లేదు.

కాస్తాల్ స్కీ — బోగ్రోవు - మాకోరీవాలు నీవంటే అనూయ
పడుతూన్నారు.

బోరోడిస్ — కావచ్చు. వాళ్ళ పుద్గేశ్యం బహుశా ఇద్దైవుంటుంది :
ఈ ప్రాఫెసరు మనకి కొరకబడకుండావున్నాడు. ఏడపిద్దాం - అని
అందుకే అంతా పొంతులేని సమావేశాలలో వీక్కుతింటూన్నారు...
కాలం వ్యర్థంచేస్తున్నారు... వాళ్ళ ప్రయత్నాలు ఫలించేయి. నా బుర్ర
అంతా చెడిపోయింది. అయినా మీరంతా శతృశిబిరంలోనేవుంటా
మంటారేం? ఎందుచేత? చెప్పండి!

కాస్తాల్ స్కీ — నిన్ను బయట పెట్టడానికి—

ఎలెనా — నీజం. మా అభిప్రాయాలు సరియని తేలుతే నిన్ను బయట
పెట్టి తీరుతాం.

(నిశ్చబ్దం... తెలిపోనువద్ద నెవిస్కీ-గంటు మాత్రం వివరబడుతుంది.
నెవిస్కీ—నైట్ తోగట్టిగా చెప్పండి. ఆతనితో నేను మాట్లాడేను...కుంజేళ్ళగుడిసె కురుస్తూంది.

(బోరోడిన్ నెవిస్కీవద్దకు పరుగెత్తవెళ్ళి తెలిపోతా రనీకు లాక్కుని, దానిని ఊడపీకి నేలబెట్టి కొడతాడు.)

బోరోడిన్—నీకుంజేటి గుడిసెలు కూలిపోయిరి. స్ట్రీట్ ని గంగలా దిగమన. ఆఖరుమాట చెప్తూన్నావిను. మాకరోవాకావాలా, నేనుకావాలా చెప్పు.

కింబయీవు—(ఎగిరి కుర్చీమీద నిలబడి) ఏయ్, బెదరింపులు పనిరావు. నీవంటి పెంకిరకాల్ని 1920 లో గోడకి జేరబెట్టి కాల్చి పారేసేం.

బోరోడిన్—స్కోండ్రల్స్!

(తలుపులు విరిగిపోతున్న బోరోడిన్ లోనికి వెళ్ళిపోతాడు. వర్షం పోవు వెంబడిస్తాడు.)

నెవిస్కీ—కామ్రేడ్ కింబయీవ్! నువ్వు మీటింగ్ లోంటే వెంట నే వెళ్ళిపోవాలి.

కింబయీవు—పోవకవద్దానికి సంబంధించిన విషయం ఒకటుంది. ప్లాన్లు తయారైనాయా?

నెవిస్కీ—నీ పోవకవద్దంతో మాకు సంబంధంలేదు. అదంతా అరంటేనపని. మీటింగులోంచి వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి. బోరోడిన్ కి తుపాకీ రప్పణ చెప్పాలి.

కింబయీవు—కావలసినవన్నీ నువ్వు వెళ్ళి చెప్పకో. ఎలెనా చాలా తెలివైనది. బోబ్రోవు దిట్టమైనవాడు. వాళ్ళు మంచి చెప్తూన్నా, నీలుగ్రీ ఎక్కడంటేదు.

నెవిస్కీ—(అరుస్తాడు) నిన్నిక్కడనుంచి గేట్ కుస్తా.

(కింబయీవు కాజక్ భాషలో తిట్లుకుంటూ గదికదలిపోతాడు.)

బోబ్రోవు—సేను నువ్వీ చెప్పావా : ఈలేబరేటరీ నుండి విరుద్ధమైన రోజుల ప్రచారంకోసం సంస్థాపించారు.

కాస్టాల్ స్కీ—నువ్వీ చెప్పు. సోవియటు ప్రభుత్వం నమ్మదు.

బోబ్రోవు—సోవియటు ప్రభుత్వానికి కాస్టాల్ స్కీల రక్షణం అవసరంలేదు.

కాస్టాల్ స్కీ—బోబ్రోవులు రక్షించాలని బాధ పడుతుంది కాబోలులే?

ఎలెనా—లేబరేటరీ తిరిగి నిర్మించాలి. బోకోడిన్ తన ఆట కట్టి పెట్టాలని మేము కోరుతున్నాం.

నెవిస్కీ—ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టేక ఇప్పుడు మగల నిర్మాణమా? పనికిరాదు. ఇక స్పెర్లర్లు నన్ను బ్రదికివుండగానే పేల్చి చంపుతారు. అది పనికిరాదు.

షెకోవాటు—మోటింగ్ తాత్కాలికంగా నిలుపు. పార్టీ ప్రాక్టీస్ సమావేశపర్చు.

నెవిస్కీ—(సంతృప్తితో) బాగుంది. ఒక్క రక్షణం విశ్రాంతి.

(నెవిస్కీ, షెకోవాటు, ఎలెనాలు వెడతూంటారు. షెకోవాయ్ నెవిస్కీతో మాట్లాడుతాడు)

షెకోవాయ్—మా కిరోవా బోబ్రోవునా? ఏమిటి సమ్మేళం?

షెవనగనభద్రుడు—(లేచి) టీ అయిపోయింది. మిత్రులు అయి పోయారు. ఇంక నే పోవచ్చు. వోటింగ్ వస్తే... బోను - అన్నవాళ్ళది నావోలు. (వెడతాడు)

[కాస్టాల్ స్కీ, బోబ్రోవులు అటూయిటూ పచారుచేస్తుంటారు. వాలంటీనా వస్తుంది.]

వాలంటీనా—‘లోనోన్ గ్రేన్’ కి వెళ్ళడానికి షెకోవాయ్ కి కూడా ఒట్టకట్టు తీసుకున్నా. ఓమాటు చెప్తారా, ప్రయాణం అయి వచ్చేనని.

బోబ్రోవు—(కోపంతో) నువ్వే చెప్పుకో.

వాలంటీనా—అయితే ఇంకా మీకోపం స్వల్పమే! ఎప్పుడూ అంటే. కానీ... మోర్డెన్! ఈటిక్స్ ట్రస్టు ఇచ్చి కాస్త పెస్తావా?

కాస్టాల్ స్కీ—అంతకన్నా?

బోబోవు—(పెర్రెకోపంలో, కాస్టాల్ స్కీని కొట్టడానికి కుర్చీ ఎత్తుతాను.) లేచిపో. లేవంటే తలబద్దలుకొట్టేస్తాను.

కాస్టాల్ స్కీ—అల్లాగేం. మిద్దాం. (ద్వారంపేసి నడస్తూ) ఊహా! (వెడతాడు.)

వాలంటీనా—అనూయ అంతా కుర్చీమీద చూపుతూన్నారే. ఆహాహా! (వెక్కిరింతగా) నికోలా ఎ మీరు నిస్కరుణులు.

బోబోవు—వాలంటీనా ఇవానోనా!

వాలంటీనా—నాపుట్టెటి పేరు ఇవానోనా. మాయింటి పేరు కాశ్యా నోవిచ్. ఏడాదికి 'కాశ్యాకో' నాలుగుమార్లు వస్తుంది. అటువంటి కుటుంబంలోనివానికి అనూయ. సానిచ్ జాతికి చెందిన మనిషి. అయివుంటే Ventura Garcia Calderon... ఆకుర్చీతో నాయుచేసినా ఊమించివుండును.

బోబోవు—ఈపాటికి చాలానులే. నీసంగతి కాదు.

వాలంటీనా—ఇది మరిబాగుందికాదా? (నవ్వుతుంది) నీఅనూయ కూడా గంభీరమైనది కాదు. అనూయలోకూడా అందరి, ఆనందంవుంది. ఫ్యాక్షరీలో అన్నం అందంగా వొడ్డించాలని పేచీపెట్టేవాళ్ళం. ఆభోజన శాల శుభ్రంగావుంటే ఉత్సాహంతో అభివృద్ధి కనబడుతుంది. కానీ... మీరు... కుర్చీమీద మీకిసి అంతా తీర్చుకుంటున్నారు.

(కాస్టాల్ స్కీ, బోరోడిన్, వర్గాసోవులు వస్తారు.)

బోరోడిన్—వాలంటీనా! నీమగడు ఏరుదాటి తెప్ప తగలబెట్టే రకం. నీతండ్రి బ్రతికివుండగానే పాతిపెట్టాలనిచూస్తున్నాడు. త్వరలోనే అతగాడు కీపుల్సు కిమిస్సార్ అయిపోతాడు - అప్పుడింకి కినిపిస్తే షేక్ హ్యాండ్ కూడా ఇవ్వడు. అందుచేత నేను ఇప్పుడే ఆతనితో చేయి కలష దానికి నిరాకరిస్తున్నా.

వాలంటీనా—పరాయివాళ్ళ సంగతులు నాతో చెప్పకు.

బోరోడిన్—నీకూ పరాయివాడు అయిపోయేడు.

బోరోడిన్—ప్రాఫెసర్ బోరోడిన్! ఒంటరిగా పలకరించేవారు కూడా లేకుండా తిరుగులనిసరోజులు నామీదికి విప్పిపోయినాయి. ఇంక నీవంతు పన్నింది. కాని, బ్రాత్త! నుటిచెడకుండా...

(షెకోవాలు, నెవిస్కీ, ఎలెనాలు వస్తారు ఇతరులు చూడకుండా వాలంటీనా తిప్పుకుంటుంది. కంబాయివుద్వారంలో ప్రత్యక్షం అవుతాడు.)

నెవిస్కీ—మీనూ నోట్లలో కూర్చోండి. ప్రెసీడియంట్‌ని పార్టీ గ్రాడ్యు పరిసితులన్నీ విమర్శించింది. చాలా నూచులు ఆలోచించేం. వరసగా చూపుతా వినండి;

ఒకటి—ఇన్స్ట్రూట్‌లోని విప్లవనిరోధకులతో స్నేహం చేసి, కామ్రేడ్ మాకరోవ్ లేబరేటరీయిక్స్ కార్యక్రమాన్ని అనుమానిస్తుండడంచేత, ఆమెను మేనేజరు పదవినుంచి తొలగించాలి.

రెండోది—డిపారు మెంటు అయ్యేముడు కామ్రేడ్ షెకోవాలు, లేబరేటరీని నడిపించవలసిన బాధ్యత నీకును, మాక్రిగ్డెలని ప్రోత్సహించి ఉత్సాహంగా పనిచేయించాలి.

మూడు—మానేజ్ మెంటుకి, ఇంక తిలుగుల పనివారు కావాలంటూ అరీలు వస్తున్నాయి. పార్టీ సభ్యులైన వైఖానిక పరిశోధకులు కాస్తా లలో చాలావోట్లకి కావలసివున్నారు. ఆ కారణంచేత కామ్రేడ్ మాకరోవాని సారెగోన్ గుమానివర్మిటీకి బాధ్యపరురాలినిగా పంప నిర్ణయం.

నాలుగు—ఈనిగ్గులకి అనుకూలంగా విదేశాలకి పంపవలసిన పని కాస్తా స్కీక్ మార్చి, దానిని వైఖానిక కారులికి పంపించాలి.

రిపోర్టులో మాకరోవా వ్యతిరేకాభిప్రాయాలు సమోగు చేయబడ్డాయి.

బోరోడిన్—ఎక్స్ ప్రెస్! నికోలాలు మెట్రివిచ్! బోరిస్ నెమియోవిచ్! అభివందనాలు వినియ్యరికం.

కింబయీవు—(నిరుత్సాహంతో) ఏంపని ఇది? అరెరే! తలనొప్పి వస్తోంది.

పెక్కి—ఇంకేమయినా ప్రశ్నలున్నాయా? నోటుకి పెడు తూన్నా. మొదటినూ చనకి ఎంతమంది అంగీకరిస్తారు? (అయిదుచేతులు లేస్తాయి) మూడోనూ చనకి అంగీకారం ఎందరు? (అయిదుచేతులు లేస్తాయి) నాలుగోనూ చనకి? (నాలుగుచేతులు లేస్తాయి. బోబ్రోవు నోటు చెయ్యడు.) మీటింగు పూర్తి అయింది.

(అక్కడున్నవారంతా లేచి ప్రగూణం అవుతారు. కాస్టాల్స్కి, షెకోవాయ్ ని సమీపిస్తాడు.)

కాస్టాల్స్కి—సోదరా! సమస్తే.

షెకోవాయ్—నన్ను నీడించరు.

కాస్టాల్స్కి—వాలంటీనా మీకోసం ఎదురుచూస్తోంది.

బోరోడిన్—(ఎలెనాతో) సెలవు. ఎలెనా! సారీ టోవ్ నుంచి ఎప్పుడైనా బాబులు వ్రాస్తుండు.

(వాలంటీనా షెకోవాయ్ తో వెలుపలికి పోతుంది. వారివెనుక బోబ్రోవు, ఎలెనా, కింబయీవులు మినహా మిగిలినవారంతా వెడతారు. నిశ్శబ్దం.)

ఎలెనా—మనప్రాణాలు వీల్చేసేరు. (బోబ్రోవువ్యర్థమబ్బి, అతని చేయి పట్టుకొని) 'విక్టోరీ!' వాళ్ళు నన్ను పార్కినుంచి పిలుస్తుతారే, నువ్వు నేనూ బోరోడిన్ గుట్టు బయట వెడతామో చూడాలి.

కింబయీవు—నువ్వు పార్కిని విడవవద్దు. పార్కిలో వుండితీరాలి. వెళ్ళు. పార్కివాళ్ళు వచ్చి జోక్యం వుచ్చుకొనేలాగ చూడు. మనప్రాక్షన్ వాళ్ళు ఏమీ చెయ్యలేకపోతే రెజినల్ కమిటీనికీ పు. రెజినల్ కమిటీ కూడా ఏమీ చేయలేకపోతుంది. నడు నిల్లాసార్కికి. బిల్ల వాళ్ళు ఏంచేయ లేకపోతే సెంట్రల్ కమిటీకి తెలియబడుతుంది. నేను స్వయంగా స్టాలిన్ కి కలుసుకువస్తా.

ఎలెనా— ఒక్కక్షణం పోగొట్టుకోకూడదు. మన కొత్త సానాలలో నుంచే బోరోడిన్ ని ఎదిరించాలి. పెత్రకలలో ధర్మలు చేస్తున్నాం. మన బోరాటాన్ని ఇక్స్ ప్రెట్రాట్ వలుపలనుంచి సాగిద్దాం. నే వెల్లిపోయేలో పున మార్గం వలసిన సంగతులు చాలావున్నాయి. నడు పోదాం.

బోరోప్ర— ఏమయితే బౌగాక, నోరుమూసుకు చడివుండవలసిన సీతి తప్పించని సంతోషిస్తున్నా.

కిబయీవు— ఆహవస తప్పింది. కామేట్ బోబోప్ర! ఇక గతం తలుచుకోకు. అప్పుడే ఇంక దారిలేదు.

(బోబోప్ర, కిబయీవు, ఎలెనాలు వెడతారు. ఒక్కక్షణం రంగభూమీ గావుంట్లంది. అప్పుడు వర్గానోవు, కాసాల్ స్కీని వెంటపెట్టు కొని వస్తాడు.)

కాసాల్ స్కీ— బోబోప్రని ఓడించడానికి సహాయం చేసేవు నాకు లేబరేటరీలో సని ఇచ్చేవు. షెకోవాయ్ రహస్యం కనిపెట్టి నాచెవిని వేసేవు. దుఖిబియైన ఒక విద్యావంతుడి విషయంలో నీకింత దయ ఏల కలిగిందో నాకు అగం కావడంలేదు.

వర్గానోవు— నీ ప్రయాణానికి కొంచెం 'వలూటా' ధనం ఇస్తాను. నీ 'విసా'కి, 'వ్యాస్ పోయ్'కి నేను తంటాలు పడతాను.

కాసాల్ స్కీ... చాలామంచివాడివి. మేధావి వర్గానికి నిజమైన మిత్రుడివి.

వర్గానోవు— నేనూ ఆవర్గానికి చెందిన వాడినే... నేను వెజ్నానికి పత్రికలకి వ్యాసాలు వ్రాస్తాండేవాడిని... వ్యాసాలు... పందెపు గుర్రాల్ని గురించి... నావద్ద మంచి పందెపు గుర్రాలుండేవి, ఆరోజులు వెల్లిపోయాయి. వాటిని చక్రవర్తివద్దకి తీసుకుపోతూండే వాడిని...

కాసాల్ స్కీ— నీ ఋణం తీర్చుకోలేదు.

వర్గానోవు— తీర్చుకోవాలంటే దారిలేకపోలేదు ... వుంది... (రహస్యంగా) ఒక సంగతం వెళ్ళదుప్పుడు పట్టుకు వెళ్ళాలి.

కానాల్ సీక్— (నియత) ఇద్దు కట్టె. నే నే సహూలానా చేసెను.

వర్దిసోవు—పాక్షిక! అప్పుడే కలగానుపడెను. ఎవ్వరితోటీ సలబంధం లేకుండా నువ్వు ఇంటికాలనుచు గానపుటగా న్నా, నిన్ను మా తెక్కిల్లో చేర్చుకున్నాం.

కానాల్ సీక్—అదేమిట?

వర్దిసోవు—మనుషులైన వారసులూగూ? అనులయిన వారసులు దొరకడల కనుసాధ్యం. కనక అనుగొప్ప చె దిన హాని దగ్గరికి పిలిచి మార్గడి... సాయంకాలం... అన్ని విషయాలూ సన్నుల గా మార్గడుతో వచ్చు.

కానాల్ సీక్—ప్రమాదం ఏది. బ్రతికడంతోనం...

వర్దిసోవు—కానాల్ ని నాకు మార్గం సరిదాగా? ఇంతవరకు నీవు సత్ప్రసాదం జరిగింది. చేవును దయరలుస్తాను గానా సరిగానే ను బుది. (నెలవు తీసుకుంటూ పలవోతున్నాను.) నీ వికాంతజీవం ఈవేళలో ఆఖరు...

[తే]

ఆ రో ర ం గ ం.

(బోగోడెక్—ఇట్లు. ఉగ్రాకీ పూర్వము కట్టెలతో అలగాముటగా పచారు చేస్తూంటాడు చేతిలో వార్తాపత్రకపురి. కానాల్ సీక్కి వెదిగి వెనిపించు తూన్నాను.)

బోగోడెక్—“వేలాలటగా కొలకగూ, ఎలకలవల వాచ్చు వైదానిక గలగలోకి మారుతారు.....” నా కూసురు పూర్వపు నుగనూ అతిని యంచుంచిన విశ్వాసం దుర్వినిశాగం చేస్తున్నాను. ఇంట్లో జరిగిన ఒక సూర్య మణిని ప్రాశస్త్యం బోబోవు ప్రత్యక్షం ఎక్కడో నేడు. ఎందుకు? నిన్ను విడకాలకి పోకుండా చూపుడానికి! (ప్రత్యక్ష దుఖులూతాడు.) మన కళ్ళు ఎదిటనే ప్రబలు కుల్చిపోతూ న్నారు. గానీ అంతా మత్తుకంపు కొట్టం లేస్తున్నాయి.

కానీ అప్పుడు — ఈ పుస్తకం ద్వారా మీరు గ్రహించే విధిగా వ్రాసిన
అక్షరాలు వచ్చాయి. చర్చానామ ప్రకారము మార్గం నేని సూక్ష్మంగా ఉన్నది కాదు.
అతడు సోమారు ఎక్కడో బెల్జియం మాదిరి.

బొగ్గోడిక— ఎక్కడో నయ్యవద్దు. పై హితులనూడా మోసం చేస్తారు. (పల్లికి ఆడిస్తాను.) కోగోమిడు నిచాడటాగురూంది. విప్లవ కుల పార్టీలోని అంబో దొంగ సునద్రాబతు! అంబో చంపివాడు! అల్లాంటివాణ్ణి కూడా ద్రోహి అనేవారు!

కాస్టాన్ స్క్రీన్ - పోయిస్ ప్రపంచం గెయిట్ నానాన్ని చూడ
చూడండి బిస్.

బొగోడినా — నాపని స్వేచ్ఛగా పూర్తిచేద్దామని రాత్రిం బసయ్య పనిచేస్తున్నా. మూడు నెలలలో నా నిధిగూలు బయట పోసినాను.

కానాల్ స్కి— ఏ లోబియూట్ పత్రకా నిరూపణని ప్రసరించును.

గో గో ఘోషం — నేనూ అంభోనోనూ ప్రకటింపబడ్డా.

కానాన్ స్త్రీ--సహజముగా ధైర్యశీల ప్రభుగ్గం కాగితము నాన్వేష
చేసుతుంటుంది.

హాథోర్జిక్ - బహింగసభలో ఉపన్యాసం ఇచ్చేవాడు.

కానాల్ గ్రామమునకు గొర్రుల బడలు చేసుకోవాలి.

అనంతరము — నా ముగిసిన అరుస్తా. (నే తి మొనరుని వే నా

రిపోర్టువ్రాస్తా—ఛా వెదవ రిపోర్టు—వర్తమాన ప్రవ రసకి మూలకారణాల మీద రిపోర్టు. లాక్కుడ నైక్ గ్రాఫర్లు - విదేశ ప్రత్తికాప్రతినిధులువుంటారు. అది చంది అభిప్రాయం. 'హెగ్డ్రవో! ఉన్న ఇబ్బం దేమిటంటే, వాళ్ళు వన్న అరెసు చేసా రేమోనని...

కాస్తాటి పుష్పానిక విషగూలు ప్రకటించినందుకు ఆరెన్నువేస్తే
 పదేకాలలోని మిశ్రముల వూరుకుంటూగూ? పెద్దగా వ్యతిరేక ప్రచారం
 సాగినారు... మిమ్మల్ని ముక్కురొడానికి ఎన్ని గుండెలు కావాలి. గొప్ప
 గొప్ప శాస్త్రజ్ఞులు మీపక్షం తీసుకుంటారు. గురుజీ! మిమ్మల్ని జలదా,
 మాదిరిగా భుజాన పెట్టుకుంటారు.

బోరోడిక్ — నా కున్న స్నేహితులే స్వల్పం. నన్ను సమర్థిస్తా
వ్రాయగలవాళ్ళు వారలోలేరు.

కాప్టల్ స్కీ — కాని, ఇదివరకే వ్రాయబోతోంది. ఏ ! (తిలు
పుడిగ్గరికు వెళ్ళి ఎవ్వరూ లేరుగాదాయని అలకించి తిరిగివస్తాడు.) చూడండి!
(ఒక వ్రాత కాగితం తీసి విప్పతాడు.) “నాగరిక ప్రపంచానికి...” చద
వండి! బోరోడిక్ చదువుతాడు.) రష్యన్ పేర్లు రహస్యంగా వ్రంచబడ
తాయి.

బోరోడిక్ — “ప్రాసెసర్ బోరోడిక్ ఫైదుచేయబడ్డాడు...” వీ
లేదుగా?

కాప్టల్ స్కీ — మీ ఉపన్యాసం పూర్తి అయ్యేకే ఈ కాగితం
ప్రకటించబడుతుంది.

బోరోడిక్ — అయితే నేను అరెస్టుచేయబడతాననే ఆలోచనా?

కాప్టల్ స్కీ — మేము మిమ్మల్ని విడిపించుతామేమి కాదు? చద
వండి!

బోరోడిక్ — ఉహూ! “వాళ్ళు విజ్ఞానంవీక పిసికేస్తున్నారు.” —
కాని మన ఇన్ స్టిట్యూట్ విప్లవంచేస్తే నేడూ ప్రారంభించబడింది.

కాప్టల్ స్కీ — చదవండి.

(వర్గాసోవు లోనికి ప్రవేశిస్తాడు. కాప్టల్ స్కీ గభీమని కాగితం
లాగివేసుకుంటాడు.)

వర్గాసోవు — హో! (కూర్చుండి) ఛా!

కాప్టల్ స్కీ — ఏమిటది?

వర్గాసోవు — కాగితం బాగ్రత్తచేసే పద్ధతి అదేనా? అందరికీ కలి
పిస్తోంది.

బోరోడిక్ — సెమియాన్! తెగతిరుగుతున్నావుకాబోలునే?

వర్గాసోవు — చచ్చిపోతూన్నా. ఏలాగైతేనేం ప్లాన్ పోర్టు సంపా
దించేం. కేపుమధ్యాహ్నం 12 గంటలకి నీకు చేరుతుంది. గానిలోపే
‘విసా’ కూడా వస్తుంది. ఇదిగో ‘వొలూటా’ (దబ్బు ఇస్తాడు.)

కాస్టోస్కీ—సెఫ్టాన్.

బోరోడిన్—ఎల్లా సంపాదించుచున్నాను. కాస్త చెప్పు.

వగ్నోస్కో—అర్థాన్ని చెబు. ఇప్పుడు తీరికలేదు. హెగ్మన్ వెళ్ళిపోవలసిన సమయం వచ్చింది. నోటీసు పత్రాలకి ఎక్కింది అంటే దేబ్బు తిన్నాం అన్నమాటే. పత్రాలనుంచి... ఇంకా చోటుకి పోకిందా చెడిందే. బోరోస్కోవ్ బహు కట్టు దిటుంగా వేస్తాను. వేస్తాను... ఇదిగో చదివి చూడు. ఇవాన్ ఇవిచీ మీద—మరిగోనా వానిన వ్యాసంయొక్క—(పూవులు ఒక స్నేహితుడు తెచ్చి యిచ్చేడు. ఇదిగో... ఇస్తాను).

కాస్టోస్కీ—(పూవులు తీసుకుని) “వృత్తి ప్రత్యేకతలు వర్గ శత్రువుయొక్క యుద్ధంగా” ఇది విశ్లేషించాడు. కాలు దువ్వడం, పేచీకి.

బోరోడిన్—ఏదీ చూడనీ నన్ను. (పూవులు లాక్కుంటాడు.)

వెళ్ళిపోతూ ఈ మనిలాంటి గొప్పతనానికి సంపుటాన్నాడన్నమాట.

వగ్నోస్కో—పత్రిక ఒకటి ఉండడం కొంచెం ఆలస్యం అవుతుంది. అంటే గొవలసిన టేబికి ఒక నెలగాలి వస్తుంది.

కాస్టోస్కీ—నెల్లాళ్ళుపోయేకి, ప్రొఫెసర్ బోరోడిన్ నిజోరెత్త నియ్యరన్నమాట.

వగ్నోస్కో—నే నెరిగివున్న ఓ పెద్దమనిషి ఇప్పుడే తెలిఫోనులో ఒకవార్త చెప్పేడు. గ్రాన్యాయ్ స్టాడెంట్ల సమావేశంలో కింబయావు ఇవాన్ ఇవిచీని తన తనా ఉపవాసం ఎవ్వబోతున్నాడట.

కాస్టోస్కీ—అయితే మీ గోజులు దగ్గరపడ్డట్టే. నాలుగువేలల నుంచీ నలుగురూ దుయ్యపట్టుకున్నారు.

బోరోడిన్—(పూవులు పేర్చెట్టికొటి) ఆఖరుకి నన్ను వర్గశత్రువుగా తియారు చేసేరన్నమాట. నమస్కారాలు. చూసేరా నాకేసి... వర్గశత్రుత్వానికి మూర్తమంతాన్ని. (బోరోస్కోవ్, కింబయావులు వస్తారు. బోరోడిన్ బోరోస్కోవ్ను అడ్డుకొని ఉద్దేశించును.) ఓహో! ప్రొఫెసర్ బోరోస్కోవ్! నోరుమూసుకుంటూ. తమ ఎడట నోరు విప్పకూడదు. లేదా నమనంల్లో పత్రికలకి ఎక్కిపోతుంది.

అన్నీ కూడా!... కానీ, నేను - నువ్వు కావాలన్నా, ఇసుకొక్కటని చూస్తూ
 న్నావు. నా పాపం ఏమిటో చెప్తానా? శ్రీ... షిగ్వీనరదేవి. నిన్ను కాల్చి
 పారేస్తా.

(കിരീടധാരാണ) നാണാ നെക്കു ചെക്ക. അരുതാലോ. മറ്റ് ജാതിയെ അടങ്ങി
 പെടിക്ക (നാണാലോ)

పోద్రోవు- కాశీగారు కలబుర్రానా! శాంతి!

కింబలూవు—? అవును! ... పడేశాలకి బావిపొతున్నాడు.
 తుపాకిని వెద్యా, కాప్రేమ్! (కింబలూవుని బోనోగ్రిపు బయటకి తీసుకు
 పోతాను.)

కానీ, అప్పుడు... గురువుగారు మాత్రం మౌనంగా ఉన్నారు.

అనంతరము... నావారితోను చూడగలగిన కొన్ని గొప్పలు.
బాగుంది... నావారికి సమర్థులైన వస్తువులతో... అంతే. ఒకటి
కుందే... ఇప్పుడు పనిచేయండి! ఈ రెండు నిమిషాలలో మూలం సజ్జీ
యం... శ్రద్ధతో.

(షేరోవాయ్, నగిషా, వాలంటీనాలు వస్తారు.)

నగరసేను - అలగ్నం ముగిసేయించి. సోపాలి. "హెక్టార్! ఆకాగి
తం బాగు. ఇంట్లోకి సో ముగిసేయించి. కనాడాలి.

చాలా బిగ్గా - నానా! నానా! మున్నీ పరికరించు

1) గోడీ:- ఏమిట? నాకు చుట్టూ పోయింది...

వాల్స దీనిని - నీ నాయకుని, దివ్యునిపై బస చేస్తాను... నీకాహా! మీ
కొన్ని ప్రాంత గారిని చూసేప్పు?

న టూ సా - నాను తొలివర్సూ లేదు. (పోయి ఒక బలమీద (పక్క
గా వున్నట్లుగా.)

వాలనీనా - నాన్నా! పలకరించవేం. ఈయన పేరుకుండా నికోలా
లాగా (నికోలా పేరున్నట్టులు పడవోడ్డలో ఉన్నాడు) పూగుతుంటాడు.

కాస్తాల్స్కీ—నూనదందంపగులకి బిభీగందనాలు!... వాలంటీనా ఇవానోనా! (ఆమె చేయి ముద్దు పెట్టబడుతోంది.) నాకెల, నాకెల చెదిరిపోయింది! నికోలాయ్ పెట్రోవిచ్! (చేయి బాటుతాడు. షెకోవాయ్ సంజీహిస్తాడు.) అభివందనాలు అందుకో, నికోలాయ్! (అభిముఖి షెకోవాయ్ షేక్ హ్యాండ్ ఇస్తాడు.) మారస్ కెవలిగను, పాటపాడతా. వింటూవా!

(వియానోమిద కాస్తాల్స్కీ గుండెపైకి పాడతాడు. అంతా వింటారు పాట పూర్తయినాక వాలంటీనా మళ్లీ పాడుతుంది.)

వాలంటీనా—నాబట్టలు తెచ్చుకుంటా... (పెడుతుంది.)

బొగోడిన్—(షెకోవాయ్ వద్దకు వెళ్లి) ఏమోయి ఉంటుంది! నా వెనకటి అల్లుడు నికోలాయ్ బోబోవు నామీద కత్తి దూసేడు. నాకత్త బంధువు డయ్యేవు గనక, నీవు నాపక్షం వహిస్తావని విశ్వశిస్తున్నా.

షెకోవాయ్—బోబోవుని ఇన్ స్టిట్యూట్ లోంచి పంపియిస్తా.

కాస్తాల్స్కీ—తమ పువ్వుపుభౌగ్యంగా ఆమె కుక్కవచ్చేయడంలేదు. మాను... నీచుటగా వున్నవాడతా వర్గశ్రమపు లేకట...

షెకోవాయ్—మాకిరోవాని పార్టీలోంచి తిరిగివస్తాం.

కాస్తాల్స్కీ—చుట్టూ కింబయీవు, బొగోడిన్-మీద ఉపన్యాసం ఇస్తాడట.

షెకోవాయ్—కింబయీవును పిచ్చిజనుపత్రికి సంఘతాం. దిక్కుమాలిన సంచేహీలు! దిక్కుమాలిన మాలుగుబోతులనా! ఈమూడున్నీ, సం దేశాత్మకుల్ని తుడిచి పారవేస్తాం. మనదేశానికి షెకోడిన్ కావాలి. ఇవాన్! ఏం ఫరవాలేదు. నీసనికానియ్యి!

కాస్తాల్స్కీ—త్వరలోనే గురుజీ, తమ విచారణ ఫలితాలమీద బహిరంగసభలో చెప్పబోతున్నాయి.

షెకోవాయ్—ఆ జిల్లరిమూకకి చెప్పుకున్నట్లే గట్టుంటుంది. మానవ ప్రపంచాన్ని శాస్త్రంలో గొప్పపిట్టవలె నీసుకుండా అట్టహాసం వహిస్తున్నాం. ఆమహా విప్లవానికి నేను కూడా నా ఉడకాన్న మోపాల్ గనని ఆనందిస్తున్నా.

గోగోడిన్—నికోలా! సరదామైనవాడివి. నువ్వు నా అల్లుడివి అవుతావని ఎప్పుడో నా ఆనుకోగలిగేనూ... ధృవంతున్న...

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

వాలంటీనా.—మీ మాటలు అయినవా?

గోగోడిన్—అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది.

కాస్టానోస్—ఇంటివాళ్ళు నలుగురూ సిచ్చాపాటీ చెప్పకుంటుంటే నీ నందుకు?... సలవు!

గోగోడిన్—పార్థిన్! (ప్రక్కకి తీసుకువెళ్ళి) నన్ను సమర్థిస్తా ఆకాగిలో నువ్వే వ్రాసేవు. నీ మనస్సు చాలామంచిది. కాని, ఆపని వద్దు. ఆ అభిప్రాయం నాకు నచ్చలేదు. మన పేచీలలోకి లండన్ తేవడం నా కిష్టం కాదు. ఉహూం.

కాస్టానోస్—చేయిగాటిపోయింది. ఇప్పుడు ఏమాత్రం సందేహించినా మీకేమిటికి తెచ్చుకోవడమే అవుతుంది. (వెడతాడు.)

గోగోడిన్—(కాస్టానోస్ ని ద్వారంవరకూ పంపి) ఈ అద్భుత సంఘటన ఏలా జరిగిందో నా తండ్రి తెలియడంలేదు. కాస్త చెప్పండి.

వాలంటీనా—బాగా మునిలివాడివి అయిపోయేవు. నీకేమీ అర్థం కావడంలేదు. ఇదంతా సహజవాంఛలకి ఫలితమే ఇదంతా. నేనొక ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్నానుకదా. నాలోనే ఒక మాతన వ్యక్తిని సృష్టించుకుంటున్నా. నాకు నేనే ఒక కొత్తమనిషి నైపోతున్నా. ఇప్పుడు మరకం జనానికొకరికీ ముక్కుబాగు. మొగంబాగుతో పనిలేదు. మాకు కావలసింది సాఫీకి వ్యవస్థ. అందుచేతనే నేను, కూలివాళ్ళలోంచి శాస్త్రీయకళాకారికి వచ్చి చేరిన ఒక శ్రామికుణ్ణి ప్రేమించగలిగేను.

గోగోడిన్—హూం, అదా! (నటాపాతో) ఏమి చిన్నిరమణీర్! ఈమారు మునీలితాలిమీద వ్యాసాలు వ్రాస్తావా?... నేను నీబంధువుణ్ణి కాదా?

వాలంటీనా—సతూషా! ఆకామ్యములు ముడవెయ్యడం ఏమిటి?
నేను నీ కొత్త అమ్మని. కాదూ?

వతూషా—ఎరిగి బ్రతుకు...

వాలంటీనా—ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వుసోనీ. ఆ బామ్మలతో ఆడు
కుంటావా? అవన్నీ ఇంక నీవే.

సతూషా—నాకక్కరలేదు.

వాలంటీనా—నా మీద ఎందుకలా కోపం?

షెకోవా—దానిని మార్చడానికి. వట్టి పెండ్లిగాయి—
మళ్ళీతల్లె.

సతూషా—నిన్ను పోలలేదు. సంతోషం. మోసగాడు!

షెకోవాయు—(అరుస్తాడు) నోరుమియ్య!

వాలంటీనా—నికోలాయు! చిన్నపల్లని ఆలాగ నీకులు పెడతా
వేమిటి?

(బ్రోబ్రోవు, కింబయివులు వస్తారు. బ్రోబ్రోవు కి బయివుని బయటికి
పంపుతూంటాడు.)

కింబయివు—క్షమించు, కామ్రేడ్! నోలచేసినందుకు నాల విచా
రంగావు ని. ఛా...ఛా...నాకో సిగ్గువేస్తోంది. నోగోడిన కి టూమాగ్నెట
చెప్పవోకోవడం అవసరమేమిటా? చెప్పు...

బ్రోబ్రోవు—మరేం అవసరంలేదు. ఇంటికి వెళ్ళు ఎవరి అనామస్తుంది,

(ఇద్దరూ వెళ్ళిపోతారు)

వాలంటీనా—అంత మోహం చూడను. నడవండి నోదాం.

(ఒక్క సతూషా మిసచో గా అంతాబ్బాగ్నెవేవు నకుసారు.)

బోగోడికె—నికోలాయు! నుంచి అక్కవృద్ధి గల లక్షణాలు
నీలోవున్నాయి. ఈవేళ అన్నాను. బ్రోబ్రోవుచో! నోగోడిన్ ఎన్నడూ
పొరపాటు పడలేదు.

(వాలంటీనా, షెకోవాను, గోరోజ్కోవ్ ను వెళ్ళిపోతారు. నటాసా ఒక్కరే వుంటుంది.)

నటాసా—ఏమవుతుంది, ఇదేమిటి?... పయనీర్లు ఎన్నడూ ఏడవు. ఆనందిస్తారు కాని...

(బలమీదనున్న తలగ దాలో తలవెట్టి ఏడుస్తుంది. బోబ్రోవు వస్తాడు.)

బోబ్రోవు—నటాసా! చిట్టి! ఒక్కరైతూ ఉన్నావే?

(చెయ్యి పట్టుకుంటాను.)

నటాసా—ఊరుకోలేను. క్లారా అల్లయ్యతో చెప్పాలనివుంది. నాన్న గోలవెడతాడని పూరుకున్నా. అందుకే పూరుకున్నా. నాగుండెలు బద్దలయిపోతున్నాయి.

బోబ్రోవు—మీ నాన్న నిన్ను కొట్టేడా?

నటాసా—లేదు. అందర్నీ మోసగించేడు. మామయ్యా! ఏమికో, ఊరికో ఏమౌస్తోంది. ఎలుచుకుంటే. నాయనమృనిగురించి నిజం చెప్పేస్తావంటావా? మనం ఇద్దరం స్నేహితులమేకాదా?

గోబ్రోవు—కాకిపోవడం ఏమిటి, చెప్పు, వింటా...

(అమాలియా వస్తుంది.)

అమాలియా—వాలంటీనోకా! నటాసా! చిటికెల్లి ... పటికెల్లం కావాలా?

నటాసా—మామయ్యా! పోదాం నడు.

బోబ్రోవు—అల్లాగే. (ఆమెను ఎత్తుకు తీసుకుపోతాడు.)

అమాలియా—నికోలాయ్ కి పుట్టవలసిన పిల్లకాదు... (పిలుస్తుంది.)

వాలంటీనా! అమ్మాయి! గుడ్డలివిగో... ఎక్కడికి వెళ్ళేవు?

(తలుపుదగ్గరికి వెళుతుంది. షెకోవాయు తలుపు తెరుచుకుని లోనికి వస్తాడు. అమాలియా వెనక్కి తప్పుకోబోతుంది, భయాశ్చర్యాలతో విపరీత వివరణకుంటా)

అమాలియా—నికోలాయ్!

షెకోవాయ్—నువ్వా! (బొబ్బె పేసాను.) నువ్వు బ్రదికివున్నావా?
ఇంకా నువ్వు...

అమాలిగా—అవును! వెద్దకథ... నద్దకథ... ఎంత వెద్దవాడి
వయ్యేవు!

షెకోవాయ్—నాదగ్గరికి ఇంకారావ్వు. కొంతకాలం. కొద్దికాలం
లోనే నిన్ను 'అమ్మా' అని పిలవగలగోమవున్నావు. ఈలోగా నేను నీకొ
డుతున్న నే సంగతి మరచిపో.

అమాలిగా—ఆరోజు ఎన్నటి నా వస్తుందా?

షెకోవాయ్—ఆహ... ఈలే బరటరీపని పూర్తైనా. ప్రాఫెసరు
ఉపన్యాసం అయ్యేక అందరికీ తెలిసిపోతుంది. నామూలంగానే బొబ్బె
డిక్ కాంతంగా తనపని సాగించగలిగేదని, త్వరలోనే నెలనీక్కిరి బదులు
నన్నే, ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ కి మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా వేస్తారని నానమ్మకం.
ఒక్కబడ్డటుసంగతి తప్ప ఆలిడికి ఏమీ తెలీదు. వైద్యనిర్దేశ ఎదుర్కో
గల ప్రధానమనుష్యులెమిటో అతగాడికి ఏమీ తెలియవు. అందరికీ నాయం
దు విశ్వాసం ఏర్పడుతుంది. మంచి పేరువుంటుంది. అసలుయంతో కం
ట్రాలో కమిషన్ ముందుకుపోయి, వాళ్ళముందు నిలిచి—ఇదిగో. నేనో
తప్పచేసేను. పార్టీ ని మోసరించేను. నాకు శిక్ష వెయ్యండి— అనేస్తా.
నేను చేసిన తప్పేమిటో వాళ్ళకి తెలుస్తుంది. ఓచిగునెస్సలో—“ఫరవా
లేదులే. వెళ్ళు. ఇంకెప్పుడూ ఇల్లాంటి పనిచేయకు” అని చెప్తారు. నన్ను
ఇన్స్టిట్యూట్ కి డైరెక్టరుగా వుంచేస్తారు. అప్పుడు వద్దవుగాని.

అమాలిగా—సరిగా, మీతండ్రి శులాగ చచ్చేవాడు, కళ్ళు.

(బొబ్బెడిక్ వస్తాడు. నిశ్శబ్దం)

బొబ్బెడిక్—నేనున్నానని పూరుకోవనిలేదు. నేనెం పరాయి
వాణ్ని గాదు. ముట్లాడుకోండి.

షెకోవాయ్—అయితే మీకు— అన్నిసంగతులూ తెలుసునన్ను
మాట...

బోరోడిస్ — ఆహా!

షెకోవా — (చూచుచు) ఆహా! అడగానినోట నువ్వు నిజనానం.

బోరోడిస్ — నిజమే! నా నిజమే! నీ హృదయం భయంతో కొట్టిమిట్టడమోస్తుంది. బేనా!

షెకోవా — ఆహా! చిన్నగా! చిట్టిపొరపాటు!

బోరోడిస్ — నువ్వే చునినా. వైనిబన్ యిటువికావు. నువ్వొక గొప్పరాజయే! బేనా! ఆది మోకలశంభోవుంది.

(వాలంటీనా వస్తుంది.)

అమాల్గూ — వాలంటీనా! నీకోసమే కనిపెట్టుకు రుద్దున్నా నమ్మ!

వాలంటీనా — షేము! బయలుదేరబోతున్నాం.

బోరోడిస్ — వాలంటీనా! సుఖించుతిల్లి!

వాలంటీనా — నమస్క, నాబా!

షెకోవా — వెళ్తు! ఇవే ఇలి! పొగపాటు - అన్న నా మాట మరచిపోవద్దు.

(వాలంటీనా - షెకోవాలు వెళ్లిపోతారు.)

అమాల్గూ — ఎందుకు అట్టిచున్నావు కమ్మపెట్టడం?

బోరోడిస్ — పొగపాటుకాదు, నికోలాయ్ నిజం. సత్యం. నువ్వు భయపడ్డావు. నువ్వెంతదూకుడు వచ్చేలిగా భయంపోలేదు. నాఅభిప్రాయాలు నిజం. ఇవాన్ బోరోడిస్ తన వుపన్యాసం ఇస్తాడు, తప్పదు... మూడుసెలలకోసం. మూడు నారాలకో. అంతే. అంతే. “భావికాలము మించు - తెగిస్తాము నడగినా - నాన సుట్టివాలు నాకెరుకయే” వందల కొద్దీ జనాన్ని చూస్తున్నా. దేశం అంతటికీ అద్భుతం నాకళ్ళయే, దుట కనబడుతుంది. నేనన్నిసంగతులు పెప్పెస్తా... ఈపిచ్చితనం వదల

గొడతా. ప్రిజలు అన్నిసంతులు ఎగగలగాలి. వాల్తా వెళ్ళిపోయింది పాపం 'మాతృయోగం' చేసేదేవుడు. మనవి తనం ఎక్కడా నిరాశ్రయమే. అమాల్లియా, నేలంక దృఢంగా 'బీకర్' మదిరిగా పనిచేస్తా. కాని, నానం వంగిపోయింది. పోయేరోజులు కాని వచ్చేరోజులు కవుగనా? నెల్లవారి జేవడానికే బాధగా వుంటుంది.

(జభాగోవు వస్తాడు.)

జభాగోవు—పడుచుదనంలా మరుచుదనం, ముసిలితనంలా అనుభవజ్ఞులూ వుంటుంది.

బోగోడిన్—ఇంతకాలమూ జీవించిన చుట్టూలు ముగివికావు అని గ్రహిస్తావా, ఎంత తెలివీ, ఎంత అనుభవమూ, మనశ్శాంతి కలిగించలేవు. జభాగోవిన్!...ముందు మునలివాళ్ళని చేరని, ఇక్కడికి...ఇందులో ఎవ్వరి జీవితం సరియైనమా? నడిఎండి? ఎవరి జీవితం?

అమాల్లియా—ఆ తాలియానాడినోగ్గవం గాపకంపు దీ, ...ఆ పండిట్ల దీపాలు...పెదెడిమిది, అందరుయిన ఒక పక్షమవచ్చు...

బోగోడిన్—ఈ అనాస్రూత మనుమలపరిచుకొనులు శీతవున మంచుపడిన కటికిటీలు చీకటింటను వెలిగడం ఏపనిలు... (పియానో మెట్లు నొక్కుతూ) ఏమయినానగే, ఆ ఉపన్యాసం ఇచ్చితీరువా.

(పియానో వాయిస్తూంటాడు.)

[తెర]

ఏ దోరంగం.

(ఇన్ స్టిట్యూట్ లోని సభామండపం బల్లకద్ద గోగోడిన్ నిలబడి వున్నాడు. అతని వెనుక బెంచీమీద నెవిస్కీ, పెకోవాలులు, వెనీడియమ్ తాలూకు అకసరసభృదు కూర్చుండి వుంటారు. బోగోడిన్ సభికులకి ఉపన్యసిస్తూ వుంటాడు.)

బోగోడిన్—నా ఉపన్యాసం ఆఖరు కావచ్చింది. చెవులపిల్లుల విషయంలో వాటి ప్రవర్తనని నడిపించే శక్తులు మీరు చూసేరు ఆశక్తిని

మనం కనిపెట్టాలిగినప్పుడు దానిని మార్చి మరొక శక్తిగ్వారా వాటి ప్రవర్తనని మార్చగలిగేం. సాంఘిక పరిసరాలని నడిపించి శక్తుల్ని మనం కనుక్కొనగలిగేం లేదా, ప్రవర్తన ముందుముందు వివిధంగా మారబోతుందో కనిపెట్టగలిగేము. కొద్దిగోజులలోనే రాజకీయాల ప్రాముఖ్యతని విజ్ఞానశాస్త్రాని ఆక్రమిస్తాయి. మనదేశాన్ని మన శక్తికొలదీ అభివృద్ధిలోకి లేవడానికి సిద్ధపడుతున్నాం. దానికోసమే ఈనాటి మానవుని ప్రవర్తనని నియమిస్తున్న మూలశక్తు లేమిటో విమర్శింప వూనుతున్నాము. ఈపనిలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులుకూడా తోడ్పడతారు. వారిలో నిత్యం లాయ్ ప్రెజ్ బిచ్ పేరు ముఖ్యంగా గాఢంగా చెప్పి తీరవలసిందే — వారిసహాయంతో — అనేక సాంఘికవ్యవస్థలకి పరిబంధించిన వ్యక్తుల్ని జాగ్రత్తగా పరీక్షించేము. మేము పరీక్షించిన వారూ — ఆ నియమాల్నా ఇక్కడ చెప్పదలచుకోలేదు. వివరాలు తెలుసుకోదలచినవారు తీరుబడిగా, ఆఫీసు రికార్డు ఎదువుకోనవ్వు. కాని, ఇక్కడ ఒక్క విషయం చెప్పవలసివుంది ప్రజలలో నూటికి 80 వంతుల మందియొక్క ప్రవర్తనకి మూలం—భయం!

(ప్రజలలోంచి ఒకధ్వని— ఏమిటది.)

బాగోడిన్ — భయం!

(ఇప్పుడు మొదలుకొని, ఉపన్యాసం ముగిసేవరకూ, సభామందిరం నాలుగుమూలలనుంచి ప్రశ్నలువస్తూ, కాగితములు, అదృశ్యమని ముందుకొస్తాయి.)

బాగోడిన్ — ఒక పెద్ద ధ్వనిమూలంగానో, వెనక ఆసరాలేక పోవడం మూలంగానో కలిగిన భయమే మానవుని ప్రవర్తనని నియమిస్తుందని ధారన్ డేట్, వాట్సన్, లాస్కెలు నిరూపించేరు. మేము పరీక్షించినవారిలో నూటికి 80 మంది, ఇతరుల నోటికి భయపడనీ, సాంఘికపరిసరానికి భయపడనీ బ్రతుకుతున్నారు. పాలమ్మకునేదానికి తన ఆవుని లాక్కుంటూ రేష్యానని భయం. రైతుని సమిష్టివ్యవసాయానికి నిర్బంధిస్తాడని భయం. హద్దూ పుద్ద లీని ఎడపోతలకి (Purge) సోపయటువర్కర్ భయం.

పడుతున్నాడు. పార్టీవర్కరు, మార్గం లెప్పేడంటాగని భయపడతాడు. జైగానికుడు, తనని ఆధ్యాత్మికపు పిచ్చి పట్టుకుందంటారేమోనని భయపడు తూన్నాడు. మనం నేడు ఒక పెద్ద భయపూరితమైన వాతావరణంలో మెలుగుతున్నాం. అద్భుత ప్రశ్నల మేఘావులుకూడా, ధయంకొద్దీ తల్లిపేరు చెప్పుకోడంలేదు. ఉన్నతస్థానాలకి రావడానికి వీలుండదని సమర్థమూలం కస్పిపెట్టుకోవలసివస్తోంది. ఉన్నత సదవులలోకి వచ్చేక, బయటపడితే నష్టం వస్తుందనేభయం అంతగాలేదు కాని, ప్రతివాడూ భయపడుతూనే వున్నాడు. పత్రివాడూ ప్రతివానినీ అనుమానిస్తున్నాడు. ఏకాకిగావుండ కోరుకుంటున్నాడు. మర్యాదని విడుస్తున్నాడు. ఒక జీవిత సిద్ధాంతం అంటూ లేకుండా బ్రతుకుతూన్నాడు. ధయంకొద్దీ పనిలో ప్రాల్మాలికి హెచ్చుతూంది రైళ్ళ రాకపోకలలో ఆలస్యంకి అదేకారణం. పరిశ్రమల పిథ్యంసనాని కదేకారణం. ఈ దరిద్రం - ఈ ఆకలిబాధ దానివలననే చీవాట్లకి భయపడి, బ్లాక్ బోర్డ్ మీద పేరు ఎక్కిస్తారని భయపడి, నిర్బంధిస్తారనో, ప్రవాస-పంపుతారనో భయపడి, ఎవ్వరూ ఏదనికీ స్వతిత్వం చెయ్యలేకుండావున్నారు. కొండచిలవని హుళి కుండేలు ఏమవుతుంది. ఒక్క అడుగు కదలలేదు. దానినరాలన్నీ బిగిసిపోతాయి. ఆపాము తన చుట్టలమధ్య నలిసి చంపేసిదాకా అది కిక్కు వప్పగించి అలాచూస్తూ నిల బడుతుంది. ఇప్పుడు మన అవసర సరిగ్గా కుండేళ్ళమాదిరిగా నేవుంది...కనక ఈ పరిస్థితులలో మనం నిర్మాణం సాగించగలమా? సాగించలేము!

మేము పరీక్షించిన మిగిలిన 20 మంది వైపీజన్ టీసీలు వాళ్ళకి భయ పడవలసిన పనిలేదు. దేశానికి అధికారులు వారే. వారు జైగానిక కళాశాలలలోకి గంభీరంగా, టుకటుక బూట్లు చప్పుడ చేసుకుంటూ, వెడనవ్వులు నవ్వుతూ, తెగవాగుతూవస్తారు. కాని వారిమెదలకూ వారి భయపడు తూన్నాయి. శారీరకపరిశ్రమలకి అలవాటుపడిన వారి మెదడులు. ఈఅధిక పరిశోమకి దెబ్బిపోయి తమరిని విజ్ఞానగనుంచి తరిమివేస్తున్నట్లు భయపడు తూన్నాయి. ఇతరులని కలుసుకోనడం. ఇతరుల్ని దిగ తొక్కుడం ఇదే

వారి నిరంధరాలోనన. ఈపందెంతో వారికి పిచ్చేనా ఎత్తిపోతూంది. లేదా మెదడు స్తంభించియేనాపోతూంది. భయం బోగొట్టండి - భయకారణాలన్నీ నిగ్గొలిచింది - మనదేశం ఎంతమందుకుస్తోందో చూసుకోండి. మీరంతా నెలవిస్తే నా ఉపన్యాసం ఇంతతో ముగిస్తా. (బల్లదగ్గరనుంచి వెళ్ళి వెళ్ళిపోతాడు.)

షెనోవాయ్—కల్తీ లేకుండా గొంతుకొయ్యడం అంటే ఇదే. (నడుటిచెమట తుడుచుకుంటాడు.)

నెవిస్కీ—(బల్లవద్దకు వచ్చి) సోఫిస్టర్ హోడిన్ ఉపన్యాసాన్ని విమర్శించడానికి ఇంచుమించు నూరుగురు కామ్రేడ్స్ తమ పేరులు పంపేరు. ఇంకా కాగితాలు పంపవద్దని ప్రారంభం. మొట్టమొదట కామ్రేడ్ స్పాసోవా మాట్లాడుతుంది. ఈజిడ్ 'రెడ్ రోలింగ్ మిల్లు' లో పనిచేస్తోంది. అటుతరువాత ప్రొఫెసర్ బోబ్రోవు మాట్లాడుతాడు. (కూర్చుంటాడు.)

క్లారా—(లేస్తుంది) ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ ని పోషించే బాధ్యత తీసుకోదలచిన స్ట్యూడెంట్ కి నేను ప్రతినిధిని. కాని, అటువంటి స్వల్పవిషయాన్ని గురించి ఇన్స్టిట్యూట్ వారు శ్రమపడవలచలేదు.

నెవిస్కీ—ఇప్పుడు మనం ఈవైజునికోపన్యాసం విషయం మాట్లాడుతున్నాం. పోషకత్వసంగతి ఇక్కడ అప్రస్తుతం.

క్లారా—మా స్ట్యూడెంట్ పోషకత్వమే వహించివుంటే ఈమాదిరి ఉపన్యాసం ఇవ్వనిచ్చివుండదు.

ఒక గొంతుక—నిజం!

క్లారా—మనం ఒక భయభ్రాంతయుగంలో జీవితం గడుపుతున్నాం. మీరు, నేనూ ప్రొఫెసర్ గూకూడా భయం అనేది ఈనాటిదికాదనీ, వేలూ లక్షలూ కొలదిసంవత్సరాలనుంచి మనుష్యుని అనుభవంలోవుందనీ ఎరుగుదురు. ప్రపంచంలో బానిసత్వమూ - వీడన అనేవి ఎప్పుడు వున్నాయో, అనాటినుంచీ ఒకానొకటి మరొకటి అడిచిపెట్టడానికి భయం అనేది గొప్ప

అయ్యుధంగా వినివేసాడు. పనుతోంగి, భయపెట్టడంవారి అభిప్రాయాన్ని
 అణచివేస్తోడం - పడిపోవడం ఎదుర్కోవడం నాశనం చేయడం - ఇత
 వారిని చెప్పినట్లుగా నివేదించే కుదేళ్ళు మదిరిగా చేయడానికై, ఎల్లకాలం
 లోనూ, ఎల్లదేశాలలోనూ గొంతుపిలవాలి ఈ పాపానికి వచ్చిన భయ
 పెట్టడంకోసమే! అందుకే 'అలోటింగ' అని కాచిన నీసం పోనేరు.
 సైకో కార్యక్రమం క్రాంతికింద కలగించబడ్డాయి. అందుకే పుగాచేపు
 తల నరికివేయబడింది. కాసులుండే గ్రామాలకి గ్రామాలు పూర్తిగా నాశ
 నం చెయ్యబడనందుకే. మాస్కో 'అలోటి' శ్రామికవర్గపు అగ్రగణ్య
 దళం ఉరితీయబడింది. పైకొరకాలోని పాప బాధనకొరకాపాటులు చీలి
 ఆడుకో. గారిస్తుప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కొంటూ పుట్టినందువల్ల మతభోధ
 కులు చెదిరిపోయాయి. భాగ్యం వరద్రువ చేసేవాళ్లు పైకొరకా కారేదని
 ప్రభుత్వం నిర్దేశించలేనీ, ప్రతిభాను చూడాలి వీరు. వారు మనల్ని
 ప్రేమించడానికే ప్రయత్నించేరు. కాని, పాపానికి 'అలోటి' ఈశ్వర
 పూజ వట్టి కుదేళ్ళకంటే కాదునుమా! నీళ్ళు పాపానికి పైకొరకా
 పనిచేసేరు. క్రిస్టియన్ కానాలలోని పాపానికి ప్రతిపాటు పాడిందివీరే.
 తమగ్ని బాధిస్తున్నవారి ముగాల ఈ స్మృతివేసేరు. ఈ పాపానికి మిడినుంచి పా
 రాటం నడపించడానికి ఈ పాపాలు వచ్చేరు. వేలకొలుపు ముప్పు కాలినద
 కని ప్రెగ్నోకోగింసుక్కుకటా పాపానికి పాపానికి పాపానికి. ప్రెగ్నోకో
 లింసుక్కు చేరేటందుకు ఎల్లకాలంపట్టికో ఎదురుమనా? ఎనిమిదేరు!
 యాకుట్సుక్కు రెండున్నగవచ్చు పాపానికి వచ్చేడానికి. మారు పా
 టించిన పాలు ముగ్గిగానే మని. వ్యవహారమంటే కాయా అని. వాళ్ళకి
 విధిని నిడి కనిపిస్తే - పైలు - అయినాసరే, వారు పాపానికి పాపానికి
 డానికి పాపానికి పాపానికి పుండేవారు వెళ్ళి - అయినా పాపం నిర్భయ
 త్వరకి దాగిపోయింది. పాపానికి పాపానికి పాపానికి పాపానికి పాపానికి -
 శ్రామికుల - పాపానికి పాపానికి పాపానికి పాపానికి పాపానికి పాపానికి -
 అటువంటి మమత్వాన్ని గ్రహించి అలసైన అవుగూన్నా మని భాగించడం!

అల్లాసాగ్లాపడడు. ప్రాఫెసర్! ఉన్నతాధికారాలలో వున్నవారికి బయట పడతామనే భయంతెక్కువ అన్నావు. కాని, మావార్ని ఎంతెంత పెద్ద వుద్యోగుల్ని బయటపెట్టిందో నీకు తెలుసా? ఈవేళ ఒకనునిసి గోళ్లు వాడుకావచ్చు. రేపే ఆతడు ఎందుకూ కొరగానివాడుగా చెయ్యబడ తాడు, తనని అభివృద్ధిలోకి తెచ్చిన శ్రామికవర్గానికి దోషం తలపెడితే, ప్రాఫెసర్! నువ్వు గొప్పవాడివే. అయినా నీరవులు బయటపెట్టడంలో ఏవిధమయిన కనికరం చూపబడదు. కారణం ఏమిటో ఎరుగుదువా? నువ్వు సోవియట్ వక్రడిని కాదు సమర్థిస్తాంట. పూర్వకాలపు అధికారవర్గాన్ని సమర్థిస్తున్నావు. పార్టీసభ్యుణ్ణికాదు సమర్థిస్తుంట - పార్టీలో దొంగతనం గా దూరినవాణ్ణి. శ్రామికుణ్ణికాదు - విధ్వంసకుడిని సమర్థించుతూన్నావు. రైతునికాదు కులకొని హెచ్చరించుతూన్నావు. ఈభయం మానవుని దిగిపీకుతూంది. కాని, అందర్నీకాదు. మమ్మల్ని మోసగించేవారిని - మరల పూర్వపుపద్ధతులకోసం ఎదురుచూస్తున్నవారిని దిగపీకుతూంది. అబ్బుల యినవారిని భయం ఏడిపిస్తోంది. శ్రామికవర్గ నియంతృత్వానికి భయపడేది నువ్వు. గుడ్డలు తుండీనూడా లేని, రెడార్డ్, కాలిబ్రోశ్యయినా లేకుండా, 'నెరికోవో' నగరం స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు వారిని దిగపీకిన భయం ఏమిటయ్యా! ఆభయం ఎదంటా? ప్రాఫెసర్! ఈసంగతులు మరిచిపోకు. భవిష్యత్తులో పీటినీకూడా మనసులోవుంచుకుని పనిచెయ్యి. వర్గపోరాటంలో మేము భయం ఎరుగం. వర్గశత్రువు విషయంలో దయవుండం. (ఆగుతుంది.) 1907 లో వాళ్ళు నాకొడుకుని వురితీసేరు. ఇకవైయేళ్ళు పోయేక 'విప్లవవస్తుప్రదర్శనశాల'లో వధకుడికిచ్చిన బిల్లు కనపడింది. అది 'మొదలుకొనీ, ముసిలితనంవలన కాస్త బద్ధకం తోచినప్పుడల్లా, అబిల్లు చదువుకుని ఉత్సాహం రేపుకుంటూవున్నాను, ఇదిగో అబిల్లు; 'ఉచ్చ - ముప్పైకో'పెక్కులు; తాడు - ఆరరూబులు; నెత్తిపెట్టినసంచి - ఒక రూబులు" మొగ్గు కనిపించకుండా వుండేటందుకు తలకి సంచీకట్టారు. తమరు ఉరితీసినవాడి మొగం చూడడానికే వాళ్ళు భయపడ్డారు. తమరు

విధించిన శిక్ష చూడడానికి వాళ్ళ కేభయం. వీలుచిక్కితే మన అందరి
 తలలనీ తలలోసంచీ తగిలించాలనే వారి ఆశ. ఆత్రాడుకి ఆరరూబులుకాదు.
 లక్షరూబుళ్ళయినా సంతోషంతో చెల్లిస్తారు. కాని, ప్రపంచం ఎన్నడూ
 కనివిని యెరగనట్టి, రక్తప్రవాహాలలో వేల్చి, భయంగా అణిచిపెట్టే
 ఆవురిత్రాళ్ళు మీ చేతుల కిస్తాం అనుకోకండి. సుపెట్టుబడిదారీ పెద్దమను
 ష్యులారా! ఈమారు మనం ఆఖరుమారుగా ఎదుటుపడినప్పుడు మీ సెత్తిన
 సంచులు కప్పం. (ఆగుతుంది.) ఈభూమిమీద అవీడమల ఒత్తిడిని సంపూ
 ర్ణంగా నాశనంచేసివేసేక, తరువాత మనసంతానం 'భయం' అనే శబ్దానికి
 అర్థం శబ్దకోశాలు తిరగ వేసి తెలుసుకోవలసివస్తుంది. కాని, అంతవరకూ
 వర్ణపోరాటంయొక్క నిర్భీకత్వంలో అనుభవం సంపాదించుకోండి. శత్రువు
 యొక్క కొత్త పోకడలు తెలుసుకోనండి. శ్రామికవర్గముయొక్క సంపూర్ణ
 బలయంత్రమలయిన భుజాలతో వారిని అదర్శింపండి!

[తే ర]

నాలుగో అంకం

ఎనిమిదవ అంకం.

[బిగ్వాషాఖ బోర్డర్స్ వ్యవస్థలో పరిశోధకుని ఆఫీసుగది. పెద్ద ఎత్తయినది. ఆకలిపులే నీళ్ళిచ్చిన సుగంధిస్తున్నాయి. ఆనిసిస్తుంటాయి. తెరుచుకున్న పప్పుకూడా ఏమీ ధ్వజింపలేదు. ఒక న్యూస్ పేపర్లకట్టచేతిలో పట్టుకొని బోరోడిన్ ప్రవేశిస్తాడు. తెలుపు మరల మాత్రబడిపోతుంది. పరిశోధకురాలు కూర్చుని వ్రాసుకుంటూన్న బల్లద్గర్కి అలిడు వెడతాడు. ఆమె చాలా నెమ్మదిచేసింది - భిన్నమైపోయింది.]

బోరోడిన్ - నన్ను అర్థం చేస్తానని నాకు తెలుసు. దాని వుంచి మాయంపెట్టి తెలిస్తేనుచేసి, పడకగది నిర్భయమవుతున్నానుచేసి వెడతారా? (పరిశోధకురాలు బోరోడిన్ కు కూర్చున్నది సంగ్రహిస్తుంది. మరల తనపని చూసుకుంటుంది.) చాలామందిదానిని. (కూర్చుని, న్యూస్ పేపర్లు వాడిలో పెట్టుకుంటాడు.) అయితే... నిజానం అంటే నీకు భయం... నన్ను అర్థం చేసి శాస్త్రీయపరిశోధనలు అణచి పెట్టాలనుకుంటున్నావు. కాని వాటిని నీ చేతిలోవున్న ఆధికారంద్వారా అణచివెయ్యగలుగుతూన్నావే కాని, వాటిని తిరస్కరించగల కారణాలు చూపి కాదునుమా!... జైలులో వెడతానని నన్ను బెదిరించలేవు... నాగోజులు అయిపోయాయి. మంచమరణమా... జైలుమరణమా అనే భేదం అంతి ముఖ్యమైనదికాదు, నాకీవయస్సులో... కాని, నా ఆభిప్రాయాలు చెప్పిపోవు. నా శిష్యులు వాటిని ఇంకా అభివృద్ధిలోకి తెస్తారు. ఆ బోర్నిస్ మిసిలిది మంచినమాధానమే ఇచ్చింది... గంభీరంగా చెప్పింది... ఆలోచనతో చెప్పింది. ఆమె చెప్పిన విషయాలు కొన్ని ఆలోచించే రెగినవే. ఆలోచిస్తున్నా కూడా. ఆ వుపన్యాసం విన్నాక తెల్లవార్లు నిద్రపోలేదు. అముసిలిదానిని గురించే ఆలోచించేను, ఆమెదీ

జగ్గారోవు—ఆ పరమేశ్వరుడికి ఎరుక. ఎవ్వరికీ ఇబ్బంది కలిగించకుండా... నాపని నేను శాంతంగా చేసుకుంటున్నా... చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది...

గోగోడిక్—విచారించకు. సరేనా లేదు. శ్రీకృష్ణభగవానుణ్ణి పొందించు. విషయశాంతి విడిచిపెట్టు; మానవబంధాలు తెంచుకో.

జగ్గారోవు—కానీ, ఆపని నువ్వే చేయి.

(పరిశోధకురాలు కింబయ్యావుని వెంటబెట్టుకుని వస్తుంది. కింబయ్యావు ఆమెతో మాట్లాడుతుంటాడు.)

కింబయ్యావు—కామ్రేడ్, జగ్గారోవ్ ఇన్స్టిట్యూట్ కోసంకాం టూన్ను పుస్తకాలు చూసేవా? శరీరకాస్త్రజ్ఞుల ఉపయోగంకోసం Cross and the Pentagrams A Medium's hand book, Mysticism as the basis of the world ఇవా కొనవలసిన పుస్తకాలు? ఇంకా వున్నాయి ఒక పెద్దబండెడు. విధ్వంసనం! ఏమంటావు ఈపనికి? కామ్రేడ్!

పరిశోధకురాలు—దీని చేసుంటావు ఇవాక్!

జగ్గారోవు—మానవప్రవర్తనా శాస్త్రాలలో (Occultism) చాలావున్నాయి. మేము మానవప్రవర్తనని గురించి విచారణచేస్తాన్నాం గనక...

గోగోడిక్—విచారించుకో! ఒకప్పుడు నువ్వు ప్రాఫెసరువే కాదా?...

కింబయ్యావు—(పరిశోధకురాలితో) వెల్. కామ్రేడ్! సెలవు. ఈవ్యవహారం నీకు వదిలిపెడుతున్నా. ఇంకా చాలా ముఖ్యమైన విషయాలు చూసుకోవాలి. ఇన్స్టిట్యూట్ కి పోతూన్నా.

(వెడతాడు.)

జగ్గారోవు—అయితే ఎదంతా పుస్తకాలలోన మేనా?... పనికిరానివి కొన్నందుకా? చాలాబాగుంది. ఇంతేనా? మరేమన్నావుందా? నేను పోవమ్మనా?

పరిశోధకురాలు—మ రేమీలేనా?

జ్ఞానోధ్ధాత—ఏముంది? నా ప్రమాణపూర్తిగా చెప్తాన్నా. ఏమీ లేదు. (ఆగుతాడు) ఏమీలేదు. నాగరిక ప్రపంచానికి వ్రాసినవిజ్ఞానమీద సంతకంచేసేను... కానీ నాతోడు... ఒక్క కానీకూడా ఇంతవరకు ముట్టలేదు. దానిమీద సంతకంపెడినో సెలకీ గూరుచూబున్న ఇస్తామన్నారు. కాని ఒక్క కానీకూడా ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు.

పరిశోధకురాలు—ఎవరిస్తామన్నారు?

జ్ఞానోధ్ధాత—(కింగారుపడి) ఎవరూ? (బోర్డింగు చూపుతూ)

అతడు.

బోర్డింగ్—(ఆశ్చర్యంతో) సేనా?

జ్ఞానోధ్ధాత—(బోర్డింగ్ ను చూపుతూ) అతడే చేసేను. ఆడబ్బుతో. ఒక తెలిస్తేకొని, ప్రజలకీ నడుతూ)ల్ని గురించి చూపుదామని తలచేను.

పరిశోధకురాలు—అది ఎవరు వ్రాసేరు?

జ్ఞానోధ్ధాత—(బోర్డింగ్ ను ఉద్దేశించి) అతడే.

పరిశోధకురాలు—(చదువుతుంది.) 'సో' ఫిసన్ బోర్డింగ్ అతడు చేయబడ్డాడు.' కాని ఈమాట అబద్ధంకాదు. ఇవాళ?

బోర్డింగ్—వద్దునుమాటలే వినబడుకాదు.

పరిశోధకురాలు—ఎవరితో అన్నావు?

బోర్డింగ్—ఎవరితోనా? ఎవ్వరితోటీకాదు. ఆవిగ్న. నేను వ్రాయలేదు.

పరిశోధకురాలు—అయితే ఎవరు వ్రాసేరు?

బోర్డింగ్—నాకు తెలియదు...

జ్ఞానోధ్ధాత—వ్రాసింది... అతడే... అతడే...

పరిశోధకురాలు—నవ్వు వెళ్ళవచ్చు. (జ్ఞానోధ్ధాత వెనక నడకతో తూలితూలిపోతూ వెడతాడు. పరిశోధకురాలు ఒకసారి నొక్కుతుంది. వర్ధాసోవు ప్రవేశిస్తాడు.) బోర్డింగ్ ను గురించి నీకు ఎంతవరకు తెలుసు,

వర్గాసోపు—నేనెవనిచేసినా అతని అజ్ఞప్రకారమే. విజయి మీది గలంకాలు అతని సలహాతోనే పెట్టించెను. దానిని విదేశాలకి పంపమని నాతో చెప్పెను. మన సైంటిఫిక్ పార్టీ యొక్క కార్యక్రమాలలో ఇదొ కటి అన్నాను. ఆ కార్యక్రమాలు ఏమిటో, దానిలో ఎవరెవరు, ఎందుకు పాల్గొంటున్నారో నేనెగనను ఈరివిస్తాను నేనెన్నఁచు తెలుసుకో దలచలేదు.

పరిశోధకురాలు—నువ్వు వెళ్ళినప్పు.

వర్గాసోపు—ఒక కొంచెం చెప్పాలి. కుండలని అణిచివేస్తే నన్ను ప్రశ్నలకు ఒక పరిధి యంతటి అణిచివుంచేది. ఆ భయంచేతనే నేను నోయెట్టలేదు...

పరిశోధకురాలు—వెళ్ళే దిక్క?

(వర్గాసోపు వెడతాడు.)

బోరోడిక్—అయితే నావుదన్యాసాన్ని గురించి చచ్చ చెయ్యబోవడం లేదన్నమాట?

పరిశోధకురాలు—ఇది చదువు లేకస్తుంది. (ఒక కాగితం ఇస్తుంది. బోరోడిక్ చదువుకుంటాడు.)

బోరోడిక్—నేనెవ్వనికి రేపట్టలేదు... వైబిజన్ టీసీలమీద కియూ నికి నేను లేవరేటరీ తెగలేదు... నేనేవిజ్ఞాప్తులూ వ్రాయలేదు... సై టిఫిక్ పార్టీ ఏమిటోకూడా నేనెగనను... (పరిశోధకురాలు మరల మీటునొక్కుతుంది. కాస్తాలోస్తీకరస్తాడు.) హెర్మిక్! అన్ని సంవత్సరాలూ చెప్పవచ్చునా? అన్నీ! .. ఇతడు నాశివ్వుడు. నాకు సాక్షి! ఆవుదన్యాసం మేమి దీరమా కలిసి వ్రాయుచేసే. అతడన్నీ ఎరుగును. హెర్మిక్! అన్ని సంవత్సరాలూ చెప్ప.

కాస్తాలోస్తీ—నేనెప్పుడొ మళ్ళీ ఇంజనీయరు చెప్పాలా? (పరిశోధకురాలు తలవ్రాపుతుంది.) సరే అయితే చెప్తా. నేను సరిహద్దులలో

అరెస్టుచేయబడి తీసుకురాబడ్డాను. నామీద ఎన్నో నేరాలు మోపబడ్డాయి. కాని, వానినిచేసింది పోస్ట్-మెన్ బోరోడిన్ కాని, నేనుకాను.

బోరోడిన్—నేనా?

కాస్టాల్స్కీ—పోస్ట్ మెన్ బోరోడిన్ నాగురువు. చిక్షకుడు. ఆయనసిద్ధాంతాలయందు నాకు నమ్మకం కుదిరింది. ఆయన నిర్ణయాలపడ నాకు విశ్వాసంవుంది. తనయొక్క పట్టుదల - కార్యదీక్ష - అధికారం - సామర్థ్యముతో నన్ను లోబరచుకున్నాడు. వైబీజిక్టీస్మయెడ అసహ్యం న్ని పోస్ట్ మెన్ బోరోడిన్ నాలో కలుగ చేసేను. విజ్ఞానశాస్త్రాలద్వారా వారిలో పోరాడాలని చెప్పేను. ‘ఇదివరకటికిన్ను రెట్టింపుశ్రద్ధతో బదువు. ఈవైబీజిక్టీస్మ నన్ను అందుకోగలగజూడదు. రాజ్యాంగంమీద ఆధికారరహితంవలసినది వారుకాదు - మనమేననంగల స్వవ్యవస్థ’ అని నొచ్చురించేను. భయం - ఆకలి - పిచ్చి నాకు కనబరచేను అన్ని చోట్లా. ‘కుక్కలపోట్లాటకీ - శామికుల విప్లవానికీ తేడాలేద’ని చెప్పేను. ‘రెండువిధ యాలలోనూ మూలకారణం ఆకలే. కుక్కలు ఎం గిలివిస్తరికోసం పోరాడ కుంటాయి. శ్రామికులు అన్నకోసం పోరాడు కుంటారు. వర్తకలహం అన్నది పనీపాటాలేని రాజనీతివేర్తలస్పృషి అని చెప్పేను. బోరోడిన్ స్వయంగా గొప్పరాజనీతిజ్ఞుడు. బోధిస్తాడు - రెచ్చగొడతాడు - తాను స్వయంగా ప్రకృప్రకృలనుంటాడు, పేదనీకి దూరింగా. ఇంక నేను వట్టిఉద్యోగితో - పనుచువాడినికదా? - నాశనం చేయబడిన న్యాయాన్ని నిలబెట్టుడానికి నడచు కలేను. విప్లవమిద్రోహాల రాజకీయోద్యమానికి ‘భయ’ సిద్ధాంతం ఒకజెండా అని నాకు తెలుసు.

బోరోడిన్—గారుణం!

కాస్టాల్స్కీ—కొను, దారుణమే! బోరోడిన్ నిజానికిగా విజ్ఞానగంగలో పనిచేసేను. ఇంక నేను నానా ఉడవాచాకిచ్చి చేసేను. కుట్రలలో లెలదూర్చేను. అజ్ఞానం, అసహ్యంలో పీకలవరకుంది బడిపోయేను. ఎందుకు? పోస్ట్ మెన్ బోరోడిన్ తన వైజ్ఞానికోపన్యాసం వూరేసుకుం

దురు. కాని, నేనిప్పు డాతనిమీద ఫిర్యాదు చేస్తూన్నాం. నన్ను విచారించి దానికి పదింతలు కనీసంగా ఆర్పనిని విచారింపండి.

పరిశోధకురాలు.—నువ్వు వెళ్ళవచ్చు.

కాస్తాల్ స్కీ—ఇవాన్! నన్ను కూడా ఎందుకు దూర్చవు?

(వెడతాడు.)

పరిశోధకురాలు—(వెనక్కి - ముందుకీ పచారు చేస్తూ, లెనచేతిలో నున్న ఒక సైన్స్ గ్రాఫీ రిపోర్టుని చదువుతూంటుంది.)

“ఇప్పుడు మన అవస్థ సరిగ్గా కుండేళ్ళూదిరిగానే వుంది. కనక ఈపరిస్థితులలో మనని గొణ్ణం సాగిం గ్గమా? సాగిందలేదు” ..అయితే ఈమానవులమాట ఏమిటంటావు, ఇవాన్? వీళ్ళు కుండేళ్ళంటావా? కొండచిలువలంటావా? వాళ్ళు నిన్ను ఏవిధంగా చుట్టపెట్టి నొక్కివేసేరో గమనించేవా? ఇదంతా ప్రాణభయంచేతనే అంటావా? విప్లవనిరోధకులతో చేరినప్పుడే వారిభయం వొదిలిపోయింది...ఇవాన్! వర్గపోరాటం వుండే, అది సకలభయూనీ నాశనంచేస్తుంది. సరే...వారి సేరాగోపణ లన్నింటికీ నువ్వేమి సమాధానం ఇస్తావు?

బారోడిన్—నేను చెప్పగలది ఏమీలేదు. అంతే...అంతా అబద్ధం...దారుణం!

[తెర]

తొమ్మిదో రంగం.

(ఉదయంపూట, ఎలెనా యింటివద్ద గది అంతా చిందరవందరగా వుంది. నిర్మానుష్యంగా కనబడుతుంది. ఎలెనా బల్లమీద పాత్రిలు పశ్చేలూవుంటాయి. ఒకమూల ఒక పెద్దటర్నికు, అమాలియా సామానుతో, వుంది. ఇప్పుడు అన్నిమూలలా పెట్టెలు, సీసాలు, కుక్క, చూగర నిండి వుంది. కర్రసామానంతా అటూ, ఇటూ అడ్డదిడ్డంగా వేయబడి వుంటుంది.

కిటికీవద్దనున్న నటాషా బల్లమీద ఒక శిల్పం ఇప్పుడే ప్రారంభించబడినది వుంటుంది, దానిని ఆకారంలోకి తేవడానికి ప్రయత్నిస్తూ,

వాలంటీనా అక్కడ నిలబడివుంటుంది. అప్పుడూ ఏదోమోస్తూ, నమ్రులుస్తూ, గోణుగుతూ, అమాలియా, ఆమె పూర్వం, ఈ గుమ్మర, తెగతిరుగుతూంటుంది. వాలంటీనా చేతిలోని మన్నుక్రిడిపడేసి, చేతులుపూచ్చుకుని, ఏదో అలోచనలో నిలబడుతుంది. అమాలియా ఆమె వద్దకిరచ్చి రహస్యం చెప్పినట్లుగా గోణుగుతుంది.)

అమాలియా—కోలెంకా నిద్రలేచేను. (పొద్దుటే కోడిగుడ్డు అట్టు అంటే వాడికి ఎంతో ప్రీతి. నీకు వాని మీద ప్రేమ అనేదిలేదు. వాడిని ఏడిపిచేస్తూన్నావు. వాని సంగతి కనుక్కోవు. ఇంకా నువ్వు చాలా మంచికోడలివి అనుకున్నా.

వాలంటీనా—ఎలకలా... ఏమీ చేడాలేదు. ఎవ్వరూలేని గదులలో పాకుతూ, సామానంతా కొరికి తులేస్తుంది.

(నటాషా ఒక మూటతో వస్తుంది.)

నటాషా—(అమాలియాతో) ఏం చిన్న పిల్లవా ఏమన్నావా? గారి పొడూగునా, ఏదో పడెయ్యడమేనా? ఏమికోసం క్రిగలేదూ? వంటయిల్లంతా మోకొలిలోతుంది. ఓ డబ్బనుచుందిపడి బాగుచేసినా తెవలను.

అమాలియా—నికోలాయితో చెప్తావుండండి ..

(వెళుతుంది.)

వాలంటీనా—తుక్కు. చెత్త... గదంతా సిగ్గెలు పీచే.

(క్లారా ప్రవేశించి, తనగదివేపు నశిస్తుంది.)

క్లారా—నాసంగతి మరిచిపోయేవుకదా, నటాషా? నిద్రవేళకి తప్ప ఇ టికి రావడంలేకు బానా?

నటాషా—నిన్నో సంగతి సలహా చెయ్యాలనుకుంటున్నాను, అత్తయ్యా!

క్లారా—ఏమిటమ్మా!

నటాషా—నాన్న తెగతాగుతున్నాడు. నిన్ను 'మే నిద్దరం పేచీ' డ్లాం. త్రాగబోతు తండ్రికద్ద వేనుండనన్నాను. అయితే లేచిపోవు

న్నాడు. నాసామాను నీకుకూ వెళ్ళిపోతాను. బోబోవుకూనుయ్యదగ్గర వుంటాను. అక్కడినుంచి మాపయ్యేలోకి శత్రులలోకి వెళ్ళి, వాళ్ళతో వుండిపోతా.

వాలంటీనా—ఇదంతా నిజంగా, చెత్తా - చెడారంతోనిండివుంది. ఇక్కడికి ఎవ్వరూ రావడమేనాలేదు... ఆయన గారు మంచమీద... గుడ్డయేనా ఎరిగితుండా... పడివుంటాను. తిడతాడు... కొట్టబోతాడు, క్షాద్యావాసినీనా! ఎంక ఈ బాధ భరించలేకుండావున్నా.

నటాషా—మనం అదగ్గర వెళ్ళిపోరాం. రా. అన కూతురుసలహా వినకుండుకు తగినకానిచేద్దాం. నీసామాను తెచ్చుకుంటావా? వొద్దా? పోనీలే. ఇబ్బందిలేదు... నాకువ్వబడింది..

క్లారా—ఏం చేద్దాం. రండి. టీ సెర్వీసుకుండాం. త్రాగుతూ. ఏం చెయ్యాలో నిర్ణయించుకుందాం.

నటాషా—టీ నేను వెడతాను. మనం మాట్లాడుకోవచ్చు.

(షెకోవాయ్ వస్తాడు.)

షెకోవాయ్—(అక్కడన్నవా రందరితోటీ) వాలంటీనా మా యమ్మని ఎలక అంది... (వాలంటీనాతో) ఎలక పెల్లలు ఎలకలే. అయితే నేనూ ఓ ఎలకన నేనా నీమాటకి అవు? అంతేనా? నీమాట అదేనా?

వాలంటీనా—నాజీచిలంలో మార్పుతేగల కేలకం నీ ప్రేమాను బంధంలో వుందని భ్రమపడి నీసహాయం కోరెను.

షెకోవాయ్—“మనిషిని మార్చడం అంటే ఏమయినా ట్రాక్టరు బాగుచెయ్యడం అనుకున్నావా?” ఈమా ఎవరన్నాడు? జ్ఞాపకంలేదు. ఏమీ జ్ఞాపకంలేదు. ఉహూ - జ్ఞాపకంవుంది. నన్ను పార్టీలోంచి గెంటే సేరు. ఇన్స్టిట్యూట్ లోంచి తిరిగివచ్చేసేరు. ఆసంగతి మరచిపోలేదు. ఈ ముసి లిడే నన్ను పార్టీలోంచి గెంటించింది. ఆవిడతో నువ్వు మాట్లాడకద్దని చెప్పలేదు?... బెప్పేనా - లేదా?

నటాషా—అత్త విమర్శనకి నీ అడ్డమిటి?

షెకోవాలు—నోరు బయ్యి!

కొరా—(వాబంటీనా, నట సాలతో) ఏమిటి!

షెకోవాలు—చాలంటీనా! ఆగు. నట సా! నీగదిలోకి పో.

కొరా—మమ్మల్ని పోనియ్యి.

షెకోవాలు—పనికిరాదు.

కొరా—(ప్రసంగం కాదు, అధికారస్వర తో, నన్ను పోనియ్యి!

(మీదికి వెళ్తుంది. ఎలెనా వస్తుంది.)

ఎలెనా—ఎవరు, ఎవర్ని అడ్డుపెడుతున్నాడు?

నట సా—లెనావచ్చింది! లెనోకా! (ఆమెగొంతు పరుగుతుంది.)

కొరా—అమ్మయ్య! ఎంతకాలానిది!

(ఒక మూర్ఖుని పేరు పోతున్నది కంటికి వచ్చి వస్తాడు. ఆతని వెనకనే

బోబ్రోవు వస్తాడు.)

కంటికి వచ్చి—కొరా... ఒక అతిథి. ఒక అతిథి వచ్చింది... (వెంటే
క్రింద వుంటాడు.)

బోబ్రోవు—ఇక్కడ స్థానాధికారులకు కొన్ని సలహాలు, పాతీషేక్రటివీ
కలవడం కలుగుతున్నాడు. (ఇవివిడిచి వెళ్ళిపోతూన్న కంటికి వచ్చి
మాపుతాడు) ఆతని పేరు పోతున్నది (తనని చూపుతున్నాడు) దగ్గరుండి
తగినమర్యాదలు నిర్వహించేడు.

నట సా—ఎలెనా, అయితే ఏకంగా వచ్చేనేవున్నామాటేనా?

ఎలెనా—కొనమ్మా! ఏకంగానే. వాణ్ణా! ఏలావున్నావు? హలో,
ఇవోలా! అడ్డుంకులు పెట్టి, ఏమి కారణం వల్ల అలా? ఎప్పుడూ నీళ్ళు
పోసుకోవడంలేదా?

చాలంటీనా—అప్పురిగివుండేది ఎప్పుడు? (పోకుండు.)

నట సా—నాసామానుకుడా నీగదిలో ఉంచుకుంటా.

ఎలెనా—షెకోవో. మనం ఇద్దరం వుండాలి.

నట సా—కొరా అక్కడ నుండి బయటకు వెళ్ళిపోవడం, ...

(కొరా గదిలోకి పరుగుతుంది.)

క్లాంగ్—అయితే నవ్వు ఇప్పుడు కేవలభావలక అలవడటం కనబడుతుంది.

ఎలెనా—నేనున్న చోట ప్రాశస్త్యం. అదీగాక, నికోలాయ్ అనేవాడు... నాకు కంటా బ్రదర్లకు ఎవ్వరినీ బాధించదు... అని. నమ్మకస్థుడివి. నేను ఇన్నీ కొత్త అలవాట్లు చేసుకున్నా. సుగీతం నేర్చుకుంటున్నా. తరుచుగా వింటున్నా - చిన్నోబాలకీ పోతున్నా... నేనే. నన్ను గురించే!

(నటాసా, టీ - కెటర్తో వస్తుంది.)

కింబయిపు—ఒకటిగానే వున్నావా, లేక...

ఎలెనా—ఇంతవరకు ఒకటిగానే వున్నా, మాస్కో... .

కింబయిపు—అది మంచిదని.. (ప్రవేశించిపోతే) మన బతికి

ఎలెనా, ఎంత అందంగా, ఆరోగ్యంగా, తెలివిగావుండో చూసేస్తా?... (కింగ్లెడ్) నటాసా! మీరు నీళ్లు ఎక్కడ పెడతారు?

(నటాసాతో వెడతాడు.)

బోబోపు—పార్టీ పెక్రటరీ, కొత్తమానెజింగ్ డెవలప్మెంట్ చూసి, మరవలేదుగా, అనుకుంటున్నా.

ఎలెనా—మంచివాడు... వచ్చేలోపుగా ఇక్కడ సంగతులన్నీ రెండుమూర్తి ఏకమవుతాయి... ఏమిటి ఇంత చిన్నోపు-దిగింది. శుభ్రంగా వుండేదికి ఏమిటవచ్చింది?

క్లాంగ్—నాగి ఇప్పుడు యుద్ధంగానీ కండకం అయిపోయింది. షేకోవాయీ, నేనూ, ఓ అలవడ్యం పొందినాను. నేను అలాంటి పార్టీనుంచి గంటనేను. అలాగే నన్నీ గదిచూచి గెంటెయ్యాలని చూస్తున్నాను. ఈపెళ్లగా నీవునీ, యుద్ధం,

ఎలెనా—నిన్ను చూసుకుని నువ్వేనా నిలవడటంలేదు, నికోలాయ్? (షేకోవాయీ అనుకుంటాడు. నటాసా, కింబయిపులు వస్తారు.) మాస్కో, ఇల్లా, గా. సాయాను సర్దుకుంటాం.

కింబయ్యావు—అలాగే!.....

(నటామూటీ - కెటెగోతో వేడినీరు తెస్తుంది.)

ఎలెనా—కింబయ్యావులు గిరిసన్నిహితులు చేతుడు అలాగే స్నానం.)

ఎలెనా—మూడు పంటవన్న ప్రకారం లెక్క పెట్టడానికి వచ్చాను. వేసుకుని వచ్చేను.

బోబోవు—ఇక నిటూయట్ ని బాగా పంపు చెయ్యకలసి వుంది. ఎలెనామాకీ నా...

కింబయ్యావు—(మళ్ళీబో) 18 గురు గ్రామ్యంలో విద్యార్థులు కొత్తగానబ్బి చేరారు. వాళ్ళల్లో పనిమంది సానీసభ్యులే. ఒక మంచి బలమైన పార్టీ సెల్ ఏర్పరచేయి.

బోబోవు—పార్టీ సెల్ లు వైకంఠమైనవేటి నామాటకీ అడ్డం కావడానికి అధికారం వుందా?

కింబయ్యావు—తమిళం... మనస్సు సలుపుకోలేకపోయేను. కానీ యి. మాస్టరు.

బోబోవు—చూతిన మానవుని విషయంలో నిస్వేచ్ఛాత్వ శ్రద్ధ తీసుకుంటుంది.

ఎలెనా—అమావపును 'విజ్ఞానం : శ్రామికుడు' అనే మట్టి బొమ్మ కాదు. సజీవవ్యక్తి.

బోబోవు—చూతిన మానవును స్పృహయ్యగలిగినానాను. ఇంక 15-20 ఏళ్ళల్లో మనం ఇచ్చేవారు యువంలోవాళ్ళంతలా మునుపాతాం.

ఎలెనా—గిరిలోలాంటి భద్రపడకు. నువ్వు అభివృద్ధిపొందుతూనే వున్నావు. కారా! బోరోడిన్ కి ఈతిడిచ్చిన సమాధానం చక్కగాలేదు! ప్రతికలలో చూసేను.

కారా—రాజకీయాలమీద దండేసేను. చిన్న చిన్నమాటలతో.. అందరికీ ఆగ్రం అయ్యే భాషలో మాటలాడేను.

కింబయ్యావు—ఎలెనా! రాజకీయాలంది. ఆమె. ఆరాజకీయాల ఎవరు నేర్పకో ఎరుగుదునా? నేను. ఇంకా సందేహం వుంటే ఎదటావున్నాడు, అడుగు.

బోబోవు—నిజం.

కింబయివు—నా నిశ్చయం నామాగ్రహితుడు. మాడ, ఏలాంటి పుస్తకాలు చదువుతున్నాడో. (బోబోవునీ) కేసులోంచి ఒక పుస్తకం తీస్తాడు.) ఎంతో ఆఫ్ సేచర్! ఏమవుతుంటున్నావో (బోబోవుతో) శ్రద్ధగా చదువు. చదువు.

ఎలెనా—కాస్త్రొలుడు రాజకీయాలలోకి దిగితే దెబ్బతీయబడేవాడు. శతాబ్దాలల్లా మంచి పోషణ.

బోబోవు—శతాబ్దాలతరబడి ఆలోచననీమంచి నేర్చుకుంటా.

ఎలెనా—అయితే నీనాసింగాజీమాటేమిటి?

బోబోవు—ఎలెనా!

ఎలెనా—నాను చాలా మంచి పుస్తకం. సాక్షాత్తులో వున్నప్పుడు చదివేను. ఆ సాక్షాత్తులో నీవు పారపోస, తొలిచి, శుభ్రమైన నీవు తీసుకుంటా. (బోబోవు తీసుకుని బోబోవు వెడతాడు.) హుస్సేన్! ఆకాకితేలు వీధులలో వసతిస్తువు - సూర్యరశ్మి తాండవిస్తూంటే, మూరకొండ వివచాయువులలో తలదాచుకుంటున్నారే? (కింబయివు నలుపులు తెరుస్తాడు.) మర కొత్తభవం ముందు తోరణం మీద “రన్నెగిధ విద్యాలయం” అని చెక్కించుదాం. గాని క్రింద ఈ మాటలు చెక్కించాలి. “ఆర్థర్ ఆఫ్ ది రెడ్ బేస్ నిరుదం పొందినవారు సమిష్టి సంఘాలలో ముందుకు వచ్చినవారు, హెల్ - బ్రిగేడ్ లలోని పనివారు, వీరే మానవసమాజం యొక్క రత్న నిధులు.” బాగుంటుందా? ఈ విషయం వచ్చేటప్పుడు ట్రేయిన్ లో తట్టింది.

కింబయివు—రత్నం కనపడేది. అగ్రాన్ని కూడా కొయ్యగలను. నిప్పుకి చెక్క చదును. మిరిసిపోతూంటుంది. ఎలెనా! నువ్వు సరిగ్గా రత్నానివే.

హుస్సేన్! చురుకైనవావుందా?

(అమలియా వస్తుంది.)

కింబయివు—లైబరీ పరీక్ష చేసి, ఇఖారోపుకుట్ర బయట వెళ్తేను. నాకు మతి సరిగ్గా లేకపోవడం ఏంకన్యం? ఈ మెని చూసినప్పుడుమాత్రం నావొళ్ళు పరవశం అయిపోతూంటుంది...ఎలెనా, ఈట్రొంకు ఎక్కడ వెంటును?

అమలియా—నాదీ ఆట్రొంకు. ముట్టుకోకు. నికోలాయ్! చెప్ప, ముట్టుకోవద్దనిచెప్ప.

షెకోవాయ్—పోనిదూ!

కింబయివు—తీసుకో ముసిలిదానా! పెంటల్లోపారేసుకో. (అమలియా తనట్రొంకు ఈడ్చుకుపోతుంది.) ఓరిబాబో! మహాతమాపాముసిలిదే. షెకోవాయ్—ఛేన్! (చేతులూపుకుంటూ ద్వారంవేపునడస్తాడు.) ఎలెనా—నికోలాయ్!

(షెకోవాయ్ వెడతాడు.)

కింబయివు—పోనిదూ. మరేం బాధలేదు.

ఎలెనా—బాధఎవరికి? తీసికేసిన వన్నుకి—

క్లారా—ఈపన్ను బాగా పుష్పిపట్టింది.

(నటాసా వస్తుంది.)

నటాసా—అమ్మమ్మ! శుభ్రమైదిగాలి వెలుతురు. ఆతిలుపు తెరవడానికి ఎన్నివార్లు ప్రయత్నించినా ముగ్గులమ్మ తెరవనిచ్చిందికాదు. టీ అయింది. కాఫ్రేడ్ నీ నండి.

ఎలెనా—చేతులు కడుక్కుని వస్తున్నాం.

క్లారా—వెనోకా! ఏదీ ఈలార. ఓమారు నీమొగ్గం చూడవీ. (నుదురు ముద్దుపెట్టుకుని) 'ఈతలకాయా విజ్ఞానవిషయాలకిపనికివచ్చేది'...

(నటాసాతో వెడుతుంది.)

కింబయివు—(వంటయింటివేపువెడుతూ) ఎలెనా! విను, ఇట్లాగ్! సువ్వు నాకంటే తెలివైనదానివి. నాకంటే ఉన్నతస్థానంలో వున్నావు.

కాని, త్వరలోనే నిన్ను అందుకుంటా. మనం ఇద్దరం సమానులం కాగలిగి నప్పుడు...అప్పుడు...నీతో ఓసుఖ్య విషయాన్ని గురించి మాట్లాడుతా.

(బోబ్రోవు బొక్కెనతో నీరు తీసుకుని వస్తాడు.)

కింబయివు—లే. ఎలెనా చేతులు కడుక్కుందాం.

ఎలెనా—(బోబ్రోవుతో) నికోలాయ్! టీ చల్లారిపోతూంది.

(ఎలెనా, కింబయివులు వంటయిల్లోకి వెడతారు. బోబ్రోవు నీటిబొక్కెన, శిల్పప్రతిమవున్న బల్లవద్దవుంచుతాడు. వాలంటీనా న్యూట్ కేస్ చేప దీసికొనివస్తుంది. ఆమె బొమ్మవేపు నడిచి, ఒక 'పేపర్ వెయిట్' తో దానిని పగలగొడుతుంది. బొమ్మ ముక్కలు, ముక్కలయి క్రింద బడుతుంది.)

బోబ్రోవు—అదేంపని?

వాలంటీనా—ఒక మేధావంతురాలి మతిభ్రమ. 'శ్రామికుడు: విజ్ఞానం!' శ్రామికుడు! నేను దీనిలో సూతనభావం ఏదీ కనపడేలాగు చెయ్యి లేకపోయేను. కనక నే దీనిని పగలకొట్టడంలో నా కేలాంటి విచారమూ కలగడంలేదు. అంతా అసహ్యం! ఛండాలం! కాని, నికోలాయ్! నువ్వు మాత్రం బాగా చూరిపోయేవు.

బోబ్రోవు—నిజం? నిజంగానే అంటున్నావా? నీమాట నిజమేనని తోస్తూంది. ఇదివరకెప్పుడూ నేను అధ్యాపకుడననే తనచేవాడిని. అందరికీ బోధించడమే నావృత్తి. కాని, నేడు మళ్ళీ పాఠశాలలో మొదటి నుంచీ నేర్చుకుంటాన్నా. కాని, ఇంకా ప్రపంచాన్ని నీతిపథంలో నడిపించాలనే ధోరణి వదలలేదు. నిజమే...అది కష్టమైన విషయమే! కాని ఏమైతేనేంలే. నాభవివృత్తు స్పష్టంగా నాకంటియెదట కనబడుతుంది.

వాలంటీనా—నీఅంత నువ్వే ముందుకి రాగలిగేవు. నేను ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసి నా ఫనిరాకపోయేను,

(ఎలెనా, కింబయావుని పస్తారు.)

ఎలెనా—(న్యూటోన్ కనువంకి గమనించి) వాలంటీనా! నువ్వు ఎందుకు వెళ్ళిపోతూన్నావు? నేనక్కడ ఎన్నోరోజులుండను. ఈవేళ వెళ్ళిపోవడానికికూడా...

వాలంటీనా—రుల్స్ ర నిషేధింపబడిన వేడుకలూన్నా. ఈశోలాంట్లో సంబంధంవోదులుకుంటున్నా.

కింబయావు—ఓనికోలాంట్!... ఇంకో పెళ్ళా కూడా నిన్ను వదిలి వెడుతూంది... వాల్యా! వెళ్ళిపోయేముందు మాతో కాస్త టీ పుచ్చుకోరామా?

(వాలంటీనా పూరుకుంటుంది. ఎలెనా చల్లగా కింబయావుని బయటికి తీసుకుపోతుంది.)

బోబోవు—నువ్వు వెళ్ళిపోతూన్నావా?

వాలంటీనా—చూడు బురద... బూడిద... ఇవే నేలమీద మిగిలేయి. వట్టిబూడిదే మిగిలింది నాకుకూడా... నన్నీగతకే తెచ్చి గి మాతండ్రే... అతడే. అతడే. అన్ని వస్తువులలోనూ సహజమైన భావనలుంటాయి. వాటిని కనిపెట్టుకుంటుండమని బోధించేడు... నేను వెళ్ళోదామని ప్రేమించేను... ప్రేమ సహజమైన భావన... ఆ ప్రేమద్వారా నేను కొత్తమనిషిని కావాలని సంకల్పం. కాని, ఈవేళ నాకు మిగిలిందేమిటి?... శూన్యం! ఎవ్వరికీ సంబంధించని శూన్యం!... చూతండి! నన్ను భయపెంచేసేడు. నాశనం చేసేడు. కానీ నాశనం అయ్యేదు. మాతండ్రిని ఎన్నిమారులన్నా కనిపెట్టడంలేదు.

(బోరోడిన్, కయోభారానికి వంగి నడుస్తూవస్తాడు. ఆతనిచేతుల్లో స్నో-డాప్ పూవుగుత్తి ఒకటుంది. ఆతని వెనకనే నీడలా అమలినూ వస్తుంది.)

బోరోడిన్—ఊహ, అను.

వాలంటీనా—నాన్న! నాన్నరచ్చేడు!

బోబ్రోవు—ఇవాళ్ ఇబ్బంద్! కూగోస్! ఇవాన్?

బొరోడిక్—వాల్యానా! అను. ఆన్నీ అనెయ్యి!

వాలంటీనా—లేదు. అను. తెలివివక్కువదానిని. నావొళ్లు నాకు తెలియలేదు.

బొరోడిక్—ఇకనూ ఒకమట్టిదామ్రనే. నాకూ మిత్రులు లేరు. శిష్యులు లేరు. కూతురు లేదు. నిరాధారం - నిరంజనం!

వాలంటీనా—మాటలు వినలేను. ఏప్పువచ్చాంది. (పరుగెత్తుతుంది)

బోబ్రోవు—బాగావుండి. (ఆమె వెనుకనే బయలుదేరి, అంతిలో ఆగి బొరోడిక్ వంక చూసి, తిరిగి పరుగెత్తుతాడు.) ఇప్పుడే వస్తున్నా, ఇవాళ్!

(బోబ్రోవు వాలంటీనా వెనుక పరుగెత్తుతాడు. నటాషా క్లారా గదిలోంచి వస్తుంది.)

అమాలియా—పొరపాటు. నవ్వు రావలసిన పరికాదు. రాకూడదు.

బొరోడిక్—నన్ను వేపుకుతినకు. ఆఖరికి నాకూతురు తెల్వంకూడా తెలుసుకోలేకపోయేను. ముప్పయి అయిదేళ్ళ క్రితం నాఅవస్థ చాలా బాగుంది.

అమాలియా—ఇవాళ్ ఇబ్బంద్! భూపకంవుందీ? ముప్పయిఅయిదేళ్ళ క్రితం...తాతీయా నానినోతప్పవం ... ఆపందిరి ... ఆపాలు... వేదికమీది ఆయురకుడు...

బొరోడిక్—నియమకుడు నువ్వు తిగుబడిరి! నీ కాయమకుడు తప్ప మరో స్మరణలేదు. పోతానాతన్న నా? (అమాలియా పారిపోతుంది.) ఏనాడో ఈమె నిలిముండని ప్రేమి. చేనూ? ఏలా ప్రేమించేనో నాకేమీ తెలియడంలేదు. నాకిప్పుడు ఎక్కరాలేదు. నేను ఏక్! నిరంజక్!

నటాషా—నేనున్నాను, ఇక్కడ.

బొరోడిక్—నువ్వా, చిన్నిపయివీర్!

నటాషా—ఆముసలమ్మ వట్టి ఎడ్డెమనిషి అస్తుమానం ఏదో నమ్ములుతూ, చప్పరిస్తూనే వుంటుంది.

బోరోడిన్ — నే నెప్పుడూ గమనించలేదు... బౌను, ఏదో నములుతూనే వుంటుంది.

నటాషా — సుస్థాయియిడేళ్ళ కిత్రం రాజ్యాధికారం బార్, భూస్వాముల చేతుల్లోవుండేది. ఆరోజుల్లా పోలీసువాళ్ళకూడా వుండే వారు. నిజంగా! పత్రికూలివాడినీ బ్రదికివుండగా చర్మం వొలిచేసేవారట. ఒట్టు వాళ్ళ విషయం లెక్కావ్వా చెప్పేడు. వాళ్ళనాన్న నిజం పోలీసుని చూసేనట, నీకు తెలుసా. ఆతడే చెప్పేను.

బోరోడిన్ — నే నిప్పుడే ఇన్స్టిట్యూట్కి వెళ్ళి వస్తూన్నా. ఓ మాటు చూసి రావాలని బుద్ధి వుట్టింది. అడుకోసమని వెళ్ళేను. పరాంతాలన్నీ మహాగడవిడగావున్నాయి ఆన్నీ కొత్తమొగాలే. పడుచు వాళ్ళు... నాగనికి తాళం వేసేవుంది. అగుమ్మం ముందు నిల్చుండి వాదించు కుంటున్నారు ఎంతో సౌమ్యంగా. ఒకడు తాళం పగలకొడదామన్నాడు. కాని, మిగిలినవాళ్ళు ఒప్పుకోలేదు. నేను కిటికీ వెనక నిలబడి వారు నానిద చేస్తాన్న విమర్శలన్నీ విన్నాను.

నటాషా — పోనీ ఆ తెలుపు ఎందుకు తెరిచేవుకాదు?

బోరోడిన్ — (నటాషావంక చూసి, అలోచనలో) తెరవాలనే వుంది... కాని, ఎదటపడడానికి సిగ్గువేసింది.

నటాషా — సిగ్గుమిటి? ఓమాటు ఈలాగే స్కూలులో ఒక కిటికీ అద్దం పగలకొట్టేను. మాట్లాడకుండా చల్లగా వూరుకున్నా. ఎవరు పగల కొట్టేరో తెలుసుకోడానికి వాళ్ళు అందర్నీ అడిగారు. కాని, నేను పలక లేదు, ఒప్పుకోడానికి సిగ్గుపడ్డాను. కాని, కొంచెం నేనున్నాక నా అంత నేనే చెప్పేసేను. తరవాతి మనస్సు ఎంత తేలికగా వుందనుకున్నావు?

బోరోడిన్ — బౌను... బౌను... నువ్వు చెప్పింది నిజం... నాకు వెనక ఆసరా ఎవరూ లేరుగా తన్నీ, సలహా అడగాడానికేనా?

నటాషా — నీకేం తెలియదు. సర్పలకి మా పయోనీర్ దళంలోకి ఎందుకు రాకూడదు. మమ్మల్ని ఎందుకు సలహా చెయ్యకూడదు?

బోగోడిన్—బాగా పెద్దవాణ్ణి అయ్యేనుకామా?

నటాసా—దౌను. ఆమాట నిజం! పద్మానుకు ఏళ్ళకి మించినవారిని మాతో చేర్చుకోము. ఎందుచేతనో తెలుసా? ఇక్కడేకూర్చో. వస్తా.

(నటాసా క్లారాగదిలోకి వెళుతుంది. బోగోడిన్ ఒక్కడూ కూర్చుంటాడు. తన చేతిలోవున్న పువ్వులగుత్తవలన చూసి)

బోగోడిన్—నీధిలో స్నో - డ్రాడ్ గుత్తులు అమ్ముతూన్నారు. వచ్చేపోయేవారంతా వాటిని కొనుక్కొని ఆనందిస్తూన్నారు... నేనొక్కడనే గమనించలేదు... దౌను, నే నిప్పుడు పద్మానుగళ్ళపాడినే అయితే. (బోగోడిన్ పువ్వులగుత్తవాసన చూస్తాడు. ఎలె-కింబయివులుచస్తారు.)

ఎలెనా—ఇవాన్! ఆరోగ్యమా?

బోగోడిన్—ఎలెనా మిఫైల్ నా. . నాది తాళించెవులు తెచ్చేను. ఇంద... (తాళించెవులు ఇస్తాడు.) తీసుకో తలుపులు తియ్యి...

ఎలెనా—నువ్వే తెలు. ఆ కొల్లగావచ్చిన గ్రామ్యయేట్లని నీ చేతి క్రిందికి తీసుకో. ఇవాన్? నువ్వు పనిలోనికి ఎప్పుడు వస్తావు? చెప్పు!

కింబయివు—రా! కామ్రేడ్ బోగోడిన్! రా! అనుమానం ఎందుకు? మనం అందరం కలిసి పనిచేద్దాం. రత్నాలు వెతుకుదాం

బోగోడిన్—విజ్ఞానానికిగాని, మరకగాని, నే నెందుకూ పనికిరానని తెలుస్తాను. ఎలెనా ప్రజల్నిగురించి పొరపడ్డాను. నా నిర్ణయాలు పొరపడ్డాను. ఆ తిప్పలు సర్దుకోలేను.

ఎలెనా—ఇవాన్! పొరపాటు. తిప్పలు సర్దుకోలేకపోవడం ఏమిటి? సర్దుకోవాలని వుంటే—

బోగోడిన్—వుండ!

కింబయివు—ఒక్కడినీ శ్రమపడలేవు. మేము కూడా సహాయం వుంటాం.

ఎలెనా—సమదార్జిన్ని గురించి తెలుసుకోడానికి ఒక గ్లాసెడు నీటితో పరిశోధనలు చేసినట్లు నీ గది కిటికీలో కూర్చుని ప్రపంచాన్ని

చూడబోయేవు. కాని, అగ్లాసులో, సోటు - పొట్టు, తుపానులూ కనపడతాయా? వట్టి, ఉప్పు - నురగలూ - మరొకటి కనబడుతుందిగాని. సరే, ఆనురగల్ని పట్టి, సోటుపొట్టు చెప్పబోయేవు. అంతేనా?

బోరోడిన్—అంతే?

ఎలెనా—బహిరంగంగా. స్పష్టంగా - నీ ఉపస్థానాన్ని విమర్శించుకో.

బోరోడిన్—జేసు. అంతే.

(తలుపు తెరుచుకొని షెకోవాయ్ వస్తాడు.)

షెకోవాయ్—అమ్మా! ఇంక భయం ఎందుకు? రా.

(అమలించాకస్తుంది. క్లారా - నటాషాలు ఒకగదిలోంచి, బోబోవు. - వాలంటీనాలు ఒకగదిలోంచి వస్తారు.)

షెకోవాయ్—ఇదిగో మీరంతా చూడలేదేమో. ఇదిగో నికోలాయ్ షెకోవాయ్ తల్లి ఈవిడే... ఇంక నామాటా - నేనొకమిలిటరీ ప్యాకిక్యూటరు కొడుకుని...

క్లారా—మాకిదివరకే తెలుసు.

షెకోవాయ్—నీ కవరుచెప్పేరు ... ఆ సెప్పిన ద్రోహి ఎవడు? మిమ్మల్నే.

కిరెయివా—వెళ్ళవోయ్, వెళ్లిన్నా!

షెకోవాయ్—నాగుట్టు బయటపెట్టిన తుంటరిఎవడా?

బోబోవు—నేను.

షెకోవాయ్—ఓహో. తమరా... ఆమె వాలంటీనాయా?... అయితే సరే. తే వెడగాం. అమ్మా నటాషా! రా, అమ్మా. వీధిలోకి పోదాం. చేతులుకాచి అడుక్కుని బ్రదుకుదాం. మమ్మల్ని అన్నిచోట్లనుంచీ తరిమేసేరని చెప్పుకుని ఏడుద్దాం. అమ్మా నిన్ను తిరిమివేసేరు కదా, నాకూతురని తెలిసేక నటాషాని మాత్రం వుండుతారా?

సూపా—(ఆతిని చేతులలోంచి విడిలించుకొని) అబద్ధం! వాళ్ళు నన్నెందుకు పెట్టేస్తారు? క్లారా! ఏమేనా కారణంవుందా?

క్లారా—ఆతినితో మాటలేమిటి సూపా!

ఎలెనా—ఈ ఉదయం బోసువాడివి, నికోలాయ్.

పెకోవాయ్—ఓ, శ్రీమతి మహాశయ!... రెడ్ డైరెక్టర్!... మహా కృతి! ఆహా! (నవ్వుతాడు) నమస్కరించే? .. లేవమ్మా, పెడదాం. ఇక్కడికి వచ్చి కలిగిందా. నలుగురియందూ నీకోడుకునని వొప్పకున్నావా? ఏంసంతోషంకలిగి గా? (బాగోడిన్ తో) రావన్యా! రా. పోదాం. మనం అంతా ఒకేముతా. సుహృదులుం! నువ్వు ఇంక ఎందుకూ పనికిరావుకదా? చూచుకోవ్వు... ఏమంటూంది నీజ్యోతిషం!...

(పెకోవాయ్ వెళ్లిపోతాడు. గొలుసుకుంటూ పెన్ క్లారే అమాల్ గూ వెదురుంది.)

క్లారా—(బాగోడిన్ పద్ధతు వచ్చి ఇవాన్! నామాటనమ్మి. నేనూ ముసిలానినే గూనా నేనింకా పనిచెయ్యాలను. మనల్ని యారంచెయ్యడం ఇప్పుడప్పుడే అరగవలసిన పని కాదు కాని, మనం కావాలంటే పెన్ క్ ఇచ్చి పంపిచెయ్య వచ్చుననుకో...

బాగోడిన్—వద్దు. పెన్ నోవదు. నేనింకా పనిచేస్తా. ఎలెనా తోటీ, కెంబయూవుతోటీ కలిసి పనిచెయ్యాలివుంది... ఆమిగిలివాళ్ళు వద్దు... వద్దు... వాళ్ళ ఇష్టంవచ్చినట్లల్లా కూసుకోనియ్యి. ముసిలాడికి ప్రేమాణాలు ప్రేనేపోయాయి అనుకోనీ. తన నమ్మకాలు బలవంతంగా విడిచిపెట్టుకున్నాడనీ - నాకేం తెక్కలేదు. నేను బాగ్రత్త పెట్టిన కుండేళ్ళు ఏవిధంగా కోండచిలువలుగా ప్రవర్తించేయో అందరికీ చెప్తా. నేను మాకగోవాకి భయపడ్డాను. ఆవిడని దగ్గరికి చేరనియ్యలేదు. తప్పుమార్గాన వెళ్తున్నా. కాని, ఫ్యామిలీని దగ్గరికి చేరలేనను. ఆసంగతికూడా చెప్తా. 'భయం'క సంబంధించిన ప్రతి చిన్నవిషయాన్ని ఆసందంతో ఎత్తుకున్నా. నిర్భయత్వాన్ని నిరాకరించేను. కెంబయూవుయొక్క పిచ్చిభోరణికి ఎగిరి గంతువేసేను. కాని, ఆతినిలోని ఆఅభివృద్ధి మరిచిపోయేను... సంకుచిత

మైన బ్రతుకు బ్రతికేను. నాగది - నాయిల్లు దాటలేదు. నిజమైన జీవితం అంటే ఏలావుంటుందో అర్థంచేసుకోలేకపోయాను... జీవితాన్ని దూరంచేసి నందుకు, అది ఒంటరితనం శిక్షగా విధించింది... భయంకరప్రతికారం. నిజంగా ఏడ్చుకున్నాంది. సిగ్గుపడవలసిన పనేముంది?... తాళంచెవులు కావాలి అని అధికారయుతంగా ఆగుగుచూస్తూ వాళ్ళ చేతులకిస్తా. నాతాళం చెవులన్నీ ఇచ్చేస్తా. డైరెక్టర్! నీవరతులన్నీ నాకివమే. (క్లాగ్ తో) నువ్వు - నేనా ఇంకా కొంతమంది చెయ్యగలం. ఆ 'పాతచెప్ప' అనడం ఏమిటో నీమాటలు చూపిస్తా.

[తే ర]

శ్రీ కొండపల్లి ప్రింటింగు వర్క్స్, గాజపండి.